

**PRIVATE VERZEKERINGEN EN SOCIALE ZEKERHEID
BIJ SPORTERS IN VLAANDEREN**

KATHLEEN CARDINAELS

Verhandeling aangeboden tot
het behalen van de graad van
Master in de verzekeringen

Promotor: Prof. Dr. M. GOOVAERTS
Co-promotor: Prof. Em. H. CLAASSENS

Kathleen Cardinaels

Private verzekeringen en sociale zekerheid bij sporters in Vlaanderen

Abstract:

Uit mijn veldonderzoek blijkt dat vele sporters zich niet bewust zijn van de risico's die hun sport met zich meebrengt. En als zij zich er wel van bewust zijn denken ze, vaak onterecht, dat al die risico's wel gedekt zullen zijn door hun private ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering of door de verzekering van hun sportclub. Dat sporters niet genoeg weten over hun verzekeringen is ook te wijten aan een gebrek aan duidelijke informatie over verzekeringen en sociale zekerheid bij sporters binnen de literatuur. Binnen het bestaande verzekeringsaanbod zijn er verschillende verzekeraars die verzekeringen met dekking van o.a. lichamelijke ongevallen en burgerrechtelijke aansprakelijkheid bij sportbeoefening aanbieden. Hoewel deze verzekeringen uiteenlopend zijn, is er een belangrijk raakpunt, namelijk de uitsluitingen. Een aantal sporten worden door de meeste verzekeraars uitgesloten van dekking. Deze sporten verdienen meer aandacht om ook de beoefenaars ervan op een gepaste manier verzekerd te krijgen.

Dankwoord

Dit eindwerk is het sluitstuk van mijn masterjaar in de verzekeringen aan de Katholieke Universiteit Leuven. Ik zou graag een moment de tijd nemen om enkele mensen te bedanken die me geholpen hebben om dit punt te bereiken.

Allereerst zou ik een hartelijk woord van dank willen richten tot mijn co-promotor Prof. Em. H. Claassens voor zijn begeleiding, zijn advies en zijn constructieve feedback. Hij stond altijd klaar om vragen te beantwoorden en zaken verder te bespreken in een overleg. Ik zou ook mijn promotor Prof. Dr. M. Goovaerts hartelijk willen danken voor zijn begeleiding bij dit eindwerk. Werken onder hun begeleiding was een aangename ervaring, en hun hulp werd dan ook zeer geapprecieerd.

Verder zou ik ook mijn ouders willen bedanken voor de steun en goede zorgen en voor alle kansen die ze me gegeven hebben. Mijn broer Bert en mijn zus Caroline zou ik willen bedanken voor hun steun en interesse de voorbije jaren. Vervolgens zou ik een speciaal woord van dank willen richten tot mijn vriend Kenny. Hij stond altijd voor me klaar en steunde me op momenten waar de werklust te zwaar leek te worden. Zonder al deze mensen was het me niet gelukt.

Ten slotte nog een woord van dank aan mijn vrienden en medestudenten die dit laatste jaar zeer fijn en aangenaam maakten.

Inhoudsopgave

Dankwoord.....	1
1. Inleiding	4
2. Sportstatuten & sociale zekerheid	6
2.1 Sportstatuten	7
2.1.1 Betaalde sportbeoefenaars.....	7
2.1.2 Betaalde niet-professionele sportbeoefenaar	9
2.1.3 Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaar	10
2.1.4 Zelfstandige sportbeoefenaars	10
2.2 Sociale zekerheid	10
2.3 Arbeidsongevallen	12
2.3.1 Betaalde sportbeoefenaars en betaalde niet-professionele sportbeoefenaars.	12
2.3.2 Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaars	13
2.3.3 Zelfstandige sportbeoefenaars	16
3. Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties	17
3.1 Vrijwilligers binnen de sportclubs.....	21
3.1.1 Wat is eigenlijk vrijwilligerswerk?	22
3.1.2 De aansprakelijkheidsregeling	22
3.1.3 De informatieplicht	24
4. Aansprakelijkheid binnen de sport	25
4.1 Aansprakelijkheid van de sportbeoefenaar	26
4.2 Aansprakelijkheid van sportclubs en organisatoren van sportactiviteiten	28
4.3 Aansprakelijkheid van de vrijwilliger	28
4.4 Praktijkvoorbeelden.....	29
4.4.1 Het begrip fout: Spelregels vs. Wet	29
4.4.2 Ruitersport	31
4.4.3 Rafting	33
5. Sportverzekeringen.....	34
5.1 Verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid	34
5.2 Verzekering lichamelijke ongevallen	41
5.2.1 Lichamelijke ongevallen in het privéleven	42
5.2.2 Arbeidsongevallen.....	48
5.3 Specifieke dekkingen	49
5.3.1 Rechtsbijstand.....	49

5.3.2	Verzekering alle risico's.....	49
5.3.3	Brandverzekering.....	50
5.4	Sportverzekeringen op de huidige verzekeringsmarkt.....	50
5.4.1	Verzekeraars die sportverzekeringen aanbieden naast hun traditionele producten.....	51
5.4.2	Verzekeringskantoren die zich richten op de niche van de sportverzekeringen	52
6.	Onderzoek naar de risicoperceptie bij de Vlaamse sportbeoefenaar.....	56
6.1	Proefopzet.....	56
6.2	Risicoperceptie bij de sportbeoefenaar.....	57
6.3	Risicoperceptie bij de sportclubs.....	65
7.	Aandachtspunten volgend uit de eigen enquêtes.....	72
8.	Praktijkvoorbeeld: skiongevallen.....	73
8.1	Inleiding.....	73
8.2	Ziekenfondsen.....	74
8.3	Gewaarborgd loon.....	76
9.	Besluit.....	77
	Bijlage 1: Erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties	79
	Bijlage 2: Organisatievergunning wielerbond Vlaanderen.....	83
	Bijlage 3: Uitsluitingen binnen verzekeringen lichamelijke ongevallen.....	85
1.	AG Insurance.....	85
2.	Allianz.....	87
3.	AXA.....	89
4.	Federale verzekeringen.....	91
5.	Generali Belgium.....	92
6.	KBC.....	93
7.	Mercator.....	95
8.	Nationale Suisse.....	96
	Bijlage 4: Dekkingen Arena N.V.....	99
	Bijlage 5: Gedekte sporten Blososportverzekering.....	101
	Bijlage 6: Extra uitleg ISB-sportverzekering.....	102
	Bijlage 7: Vragenlijst voor de sportclubs.....	104
	Bijlage 8: Vragenlijst voor de individuele sportbeoefenaar.....	106
	Bibliografie.....	112

1. Inleiding

Zoals de titel al aangeeft, handelt deze masterproef rond het thema verzekeringen en sociale zekerheid bij sporters in Vlaanderen. Na een eerste reeks lessen over verzekeringen begon ik me vragen te stellen over mijn eigen verzekeringen en besepte ik hoe weinig ik zelf op de hoogte was van mijn verzekering bij de Vlaamse Tafeltennis Liga (VTTL). Na een rondvraag bij familie en vrienden kwam ik al snel tot de vaststelling dat ik niet de enige was. En dat terwijl zo veel mensen recreatief aan sport doen. Denk maar aan de groepen wielertoeristen, de fervente joggers...

Vele sporters zijn zich ook niet bewust van de risico's die hun sport met zich meebrengt. En als zij zich al bewust zijn van de risico's denken ze, vaak onterecht, dat alle risico's wel gedekt zullen zijn door hun reeds bestaande ongevallen- en aansprakelijkheidsverzekering of door de verzekering van hun sportclub.

Na een rondgang in de literatuur kwam ik tot de vaststelling dat er binnen de academische literatuur weinig grondige informatie te vinden is specifiek rond het thema verzekeringen of ook sociale zekerheid voor sporters. Als sporters door een ongeval getroffen worden, daarbij mogelijk zeer zware schade lijdend, kunnen ze enkel op een vergoeding rekenen uit in bepaalde gevallen de sociale zekerheid of uit bepaalde private verzekeringen. Wel is er het sportrecht, dat ik eerst kort behandel om de bestaande wettelijke regeling te schetsen. Binnen deze wettelijke regelingen is onder andere het verschil tussen betaalde sporters en amateursporters van groot belang. Beide groepen sporters vallen immers onder een andere regeling wat betreft de sociale zekerheid. Deze schets van de elementen van de sportwetgeving die van belang zijn in het kader van deze masterproef, dient als basis voor de rest van dit eindwerk. In deze masterproef is het vooral het doel te kijken naar wat de huidige verzekeringen voor sporters bieden en in welke mate deze verzekeringen een correct antwoord bieden op wat de sportwereld van deze verzekeringen verwacht. Wat de sportwereld precies verwacht van haar verzekeringen is enerzijds afhankelijk van de risico's van de sporten en anderzijds van de manier waarop de sportwereld deze

risico's percipieert. Met een onderzoek naar de risicoperceptie bij sportclubs en – beoefenaars tracht ik hier meer duidelijkheid in te brengen.

In wat volgt start ik met een korte bespreking van de sportstatuten in Vlaanderen. Dit is nodig om vervolgens de sociale zekerheid en arbeidsongevallenregeling van naderbij te kunnen bekijken. Een bespreking van private verzekeringen voor sportclubs en sportbeoefenaars is niet mogelijk zonder eerst ook de wettelijke bepalingen voor sportclubs en –federaties (hoofdstuk 3) en de aansprakelijkheidsregeling (hoofdstuk 4) te bestuderen. Vervolgens ga ik dieper in op de verschillende soorten bestaande sportverzekeringen en enkele andere private verzekeringen die van belang zijn in het kader van de sportbeoefening.

Naast het summier bestuderen van deze verzekeringen, is het zeer belangrijk te weten of de risico's van sportbeoefening goed ingeschat worden. Uitgaande van eigen veldonderzoek bespreek ik in hoofdstuk 6 de problemen rond risicoperceptie en de onwetendheid van vele sporters en sportclubs in verband met hun verzekeringen. Dit is een zeer belangrijke kwestie. Betere dekking door verzekeringen heeft immers juist nut als de sporters en sportclubs beseffen dat deze dekking noodzakelijk is en een betere verzekering willen afsluiten. In hoofdstuk 7 worden nog enkele punten aangehaald die extra aandacht verdienen binnen de wereld van de sportverzekeringen. Ik sluit deze masterproef af met een praktijkstudie over ski-ongevallen en een algemeen besluit.

In overleg met mijn promotoren heb ik in deze masterproef duidelijk willen focussen op de risicoperceptie bij sportclubs en sportbeoefenaars, de bestaande verzekeringen en de mogelijke tekorten binnen deze verzekeringen.

2. Sportstatuten & sociale zekerheid

Het sportrecht in België is een wirwar van regelgevingen waarin het moeilijk je weg te vinden is. Bij de bespreking van het sportrecht en de sportverzekeringen in België, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen het Federaal niveau en het gemeenschapsniveau. Het grootste deel van de bevoegdheden met betrekking tot sport horen toe aan de gemeenschappen. Wat betreft weddenschappen, sportuitslagen, wedstrijden, sociale zekerheid en het arbeidsrecht, blijft de federale regering echter bevoegd.¹ Er bestaat een federale wet, de wet van 24 februari 1978, die bepaalt of een sportbeoefenaar een 'betaalde sportbeoefenaar', die onder de federale arbeidswetgeving valt, dan wel een 'niet-betaalde sportbeoefenaar' is. De regeling betreffende de niet-betaalde sportbeoefenaar is een zogenaamde culturele aangelegenheid en valt onder de bevoegdheden van de gemeenschappen. Bij de bepaling van het statuut van de sportbeoefenaar is er dan ook een verschil tussen de Franse en de Vlaamse gemeenschap. De Franse gemeenschap spreekt alleen van de niet-betaalde amateursportbeoefenaar. De Vlaamse gemeenschap maakt een onderscheid tussen de betaalde niet-professionele en de niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaar.² Naast deze federale en gemeenschapswetten moet er ook rekening gehouden worden met de eigen regels en bepalingen van de sport in kwestie.

Bij de bepaling van het statuut van een sportbeoefenaar en de toepasselijke regels, moet eerst gekeken worden of de sporter onder de federale wet betreffende de 'betaalde sportbeoefenaar' valt. Vervolgens wordt gekeken naar de gemeenschapsregels en pas in laatste instantie naar de eigen regels van de sport.³ Bij het vervolg van deze bespreking behandel ik de sportverzekeringen en de sociale zekerheid uitgaande van de Federale en de Vlaamse regelgeving. Ik maak daarom een onderscheid tussen vier groepen sporters: de betaalde sportbeoefenaars, de betaalde niet-professionele sportbeoefenaar, de niet-betaalde niet-professionele

¹ BOES, M. 2007. *Sportrecht met inbegrip van de inleiding tot het recht*. Leuven: Acco. pp. 87-88.

² KERREMANS, J. & AMEYE., B. 2009. *Sociaal en fiscaal statuut van de sportbeoefenaar*. Mechelen: Kluwer. pp. 25-26.

³ *Ibid.*, pp. 52.

sportbeoefenaar en de zelfstandige sportbeoefenaar. Voor elk van deze vier groepen bespreek ik kort welke wetgeving er al bestaat en wat er al geregeld is betreffende sociale zekerheid in België.

2.1 Sportstatuten

2.1.1 Betaalde sportbeoefenaars

Zoals hierboven vermeld (*cf. supra, p. 6.*) bestaat er een federale wet, de wet van 24 februari 1978, die bepaalt of een sportbeoefenaar een 'betaalde sportbeoefenaar' is, die onder de federale arbeidswetgeving valt. Deze wet betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars legt drie voorwaarden op waaraan voldaan moet worden om te kunnen spreken over een betaalde sportbeoefenaar, namelijk:⁴

1. de verplichting aangaan zich voor te bereiden op of deel te nemen aan een sportcompetitie of -exhibitie
2. dit doen onder het gezag van een ander persoon
3. en tegen een loon dat een bepaald bedrag overschrijdt.

De eerste van deze drie voorwaarden stipt aan dat het moet gaan om sportbeoefening in het kader van een sportcompetitie of -exhibitie. De tweede voorwaarde houdt in dat een sportbeoefenaar slechts als betaalde werknemer kan beschouwd worden, als er sprake is van een band van ondergeschiktheid. De derde voorwaarde, het minimumloon, is de determinerende voorwaarde om een onderscheid te maken tussen de professionele betaalde sportbeoefenaars, die onder deze wet vallen en de niet-professionele betaalde sportbeoefenaars, die niet onder deze 'wet betaalde sportbeoefenaar' vallen. Het bruto jaarloon dat moet overschreden worden om van een betaalde sportbeoefenaar te kunnen spreken, wordt vastgelegd bij Koninklijk Besluit en bedraagt 8.675 euro voor de periode van 1 juli 2009 tot en met 30 juni

⁴ WET van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, art. 2, §1. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [15/10/09]

2010.⁵ Wanneer dit bedrag niet overschreden wordt, maar de sportbeoefenaar wel tegen een loon en onder het gezag van een ander persoon zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportcompetitie of -exhibitie, valt deze niet onder de wet betaalde sportbeoefenaars^{6,7} maar onder de algemene arbeidswetgeving, voornamelijk de wet op de arbeidsovereenkomst en de arbeidsongevallenwetgeving.⁸

Wat wordt er nu als loon van een sportbeoefenaar beschouwd?⁹

- het vaste bruto maandloon
- winstpremies
- aanmoedigingspremies
- werkgeversbijdrage aan het pensioenfonds
- contractuele voordelen in natura (huisvesting, wagen, GSM, tankkaart...)

Wordt zeker niet als loon beschouwd:^{10,11}

- vakantiegeld
- een aanvulling van de vergoedingen verschuldigd tengevolge van een arbeidsongeval of een beroepsziekte
- een aanvulling van de voordelen toegekend voor de verschillende takken van de sociale zekerheid (bv. pensioenfonds, hospitalisatieverzekering).

Artikel 3 van de wet van 24 februari 1978 bepaalt dat betaalde sportbeoefenaars steeds bedienden zijn en dus geen arbeiders ongeacht wat er in het arbeidscontract overeengekomen is. Enkel voor wielrenners bestaat er een uitzondering¹²: hoewel zij in

⁵ K.B. van 7 juni 2009 tot vaststelling van het minimumbedrag van het loon dat men moet genieten om als een betaalde sportbeoefenaar te worden beschouwd, art. 1.

<http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [23/10/09]

⁶ WET van 24 februari 1978, art. 3.

⁷ DE POORTER, L. Het statuut van de sportbeoefenaar, een round-up. *Sport & Recht* 122, pp. 1478-1481.

⁸ BOES, M. op. cit. pp. 91.

⁹ DE POORTER, L. op. cit. pp. 1478-1481.

¹⁰ WET van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers, art. 2. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [23/10/09]

¹¹ KERREMANS, J. & AMEYE., B. op. cit. pp. 27.

¹² Ibid., pp. 42.

het arbeidsrecht ook als bedienden worden beschouwd, worden zij voor bepaalde sociale zekerheidsregelingen aanzien als arbeiders.¹³

2.1.2 *Betaalde niet-professionele sportbeoefenaar*

De betaalde niet-professionele sportbeoefenaars zijn sportbeoefenaars die als betaalde werknemers beschouwd kunnen worden omdat ze hun sport tegen betaling van loon beoefenen in een band van ondergeschiktheid. Ze vallen echter niet onder de wet van 24 februari 1978 betreffende betaalde sportbeoefenaars omdat ze niet de vereiste minimumvergoeding van 8.675 euro per jaar verdienen.^{14,15} Wel vallen zij onder het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. Hierin wordt de niet-professionele sportbeoefenaar immers gedefinieerd als:

"de sportbeoefenaar die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportmanifestatie en daarvoor geen arbeidsovereenkomst heeft aangegaan in het kader van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaar".^{16,17}

Omdat betaalde niet-professionele sportbeoefenaars (betaalde) werknemers zijn, moet er echter wel rekening gehouden worden met de gewone arbeidswetgeving (de "algemene" wet van 3 juli 1978).

¹³ WET van 7 november 1969 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidswetgeving op de houders van een vergunning van "beroepsrenner", art. 1.

<http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]

¹⁴ WET van 24 februari 1978, art. 3.

¹⁵ DE POORTER, L. op. cit. pp. 1478-1481.

¹⁶ DECREET van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar, art. 2, °2. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]

¹⁷ BOES, M. op. cit. pp. 99.

2.1.3 *Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaar*

Een derde groep sporters zijn de niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaars of amateursporters. Hieronder vallen alle mensen die zonder arbeidsovereenkomst en zonder enige andere dan een forfaitaire onkostenvergoeding een sport beoefenen. Deze groep valt onder het hoger vermeldde (*cf. supra*, 2.1.2. *Betaalde niet-professionele sportbeoefenaar*) decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. Omdat deze sporters geen arbeidsovereenkomst hebben wat betreft hun sportbeoefening, kan voor hen een sportongeval normalerwijze niet beschouwd worden als een arbeidsongeval.¹⁸

2.1.4 *Zelfstandige sportbeoefenaars*

Zelfstandige sportbeoefenaars beoefenen hun sport niet onder het gezag van een ander persoon en kunnen daardoor dus ook niet onder de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars vallen. Zelfstandige sportbeoefenaars vallen bijgevolg onder het decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar.¹⁹

2.2 **Sociale zekerheid**

Zoals eerder vermeld werd (*cf. supra*, p. 6.), is de sociale zekerheid een federale kwestie. De sociale zekerheid voor betaalde sportbeoefenaars is geregeld in artikel 6 van het KB van 28 november 1969.²⁰ Hierbij is het niet van belang of deze betaalde sportbeoefenaar al dan niet onder de wet van 24 februari 1978 valt. De betaalde

¹⁸ ABOUDI, M. Sportongevallen en sociale zekerheid. *Sport & Recht*. pp. 1541.
http://www.vdlegal.be/droitdusport_nl.html [10/02/2010]

¹⁹ KERREMANS, J. & AMEYE., B. op. cit. pp. 42.

²⁰ K.B. van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, art. 6.
<http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]

niet-professionele sportbeoefenaars zijn met andere woorden onderworpen aan de sociale zekerheid.²¹

Artikel 6 van het KB van 28 november 1969 stelt dat betaalde sportbeoefenaars verplicht onderworpen zijn aan alle takken van de sociale zekerheid, behalve het vakantiegeld. Sinds 1 januari 2008 worden de sociale bijdragen niet langer berekend op het brutoloon maar op een forfaitair bedrag. Als het brutoloon minder bedraagt dan het forfait, worden de bijdragen wel berekend op dat brutoloon. Deze nieuwe wet heeft als gevolg dat er door betaalde sportbeoefenaars over het algemeen hogere bijdragen betaald moeten worden, maar ook dat ze hogere uitkeringen krijgen in geval van werkloosheid of ziekte.²² Bij de niet-professionele betaalde sportbeoefenaars moet nog eerst uitgemaakt worden of de sporter een bediende of een arbeider is.²³

Amateursporters genieten sinds 1 mei 2003 een betere bescherming wat betreft de sociale zekerheid, in het bijzonder voor de ziekteverzekering. Voorheen mocht de verplichte ziekteverzekering niet tussenkomen voor ongevallen bij sportbeoefening in clubverband waarvoor toegangsgeld werd gevraagd en waarvoor sporters om het even welke vorm van bezoldiging ontvingen. Dit verbod gold ook voor de trainingen die aan deze sportbeoefening vooraf gingen. De sportclubs of de sporters moesten bijgevolg privéverzekeringen afsluiten om deze sportongevallen te laten dekken. Deze regeling zorgde echter voor heel wat problemen. Vaak waren sporters niet of onvoldoende verzekerd of geïnformeerd met als gevolg dat er geen dekking was in geval van een ongeval. Ook probeerden sporters die toch een sportongeval kregen vaak het ongeval te laten dekken door de verplichte ziekteverzekering of de arbeidsongevallenverzekering door erbij niet te vermelden dat het om een sportongeval ging.²⁴ Als dit bij een controle aan het licht kwam, liepen deze sporters wel het risico alle tussenkomsten van de ziekteverzekering te moeten terugbetalen. Sinds 1 mei 2003 worden amateursporters beter beschermd door de sociale zekerheid. Door een

²¹ KERREMANS, J. & AMEYE., B. op. cit. pp. 47.

²² WET van 15 mei 2007 tot verbetering van het sociaal statuut van de betaalde sportbeoefenaar, art. 2. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]

²³ Idem.

²⁴ http://www.socialsecurity.fgov.be/NL/nieuws-publicaties/wetgeving/wetswijzigingen/2003/ziekte_080910.htm [10/02/2010]

wijziging van de ziekteverzekeringwet wordt amateursport nu verzekerd door de verplichte ziekteverzekering.²⁵ Het ziekenfonds komt tussen in een deel van de medische kosten en dekt het inkomensverlies als gevolg van arbeidsongeschiktheid.²⁶

Zelfstandige sportbeoefenaars vallen onder dezelfde sociale zekerheidsregeling als de zelfstandigen.²⁷ Ze betalen bijgevolg minder sociale bijdragen maar zullen ook minder beschermd zijn in geval van arbeidsongeschiktheid. Omdat ze geen werkgever hebben, is er niemand die hen loonwaarborg garandeert. In geval van arbeidsongeschiktheid moet een zelfstandige beroep doen op de gewone, verplichte ziekteverzekering. Een zelfstandige doet er dus goed aan om een private ziekte- of ongevallenverzekering af te sluiten om zich te beschermen tegen deze risico's.

2.3 Arbeidsongevallen

2.3.1 *Betaalde sportbeoefenaars en betaalde niet-professionele sportbeoefenaars*

Zoals eerder vermeld werd (*cfr. supra, 2.1.1. Betaalde sportbeoefenaars & 2.1.2. Betaalde niet-professionele sportbeoefenaar*), vallen de betaalde sportbeoefenaars en de betaalde niet-professionele sportbeoefenaars onder de arbeidswetgeving. Hierbij is het van geen belang of ze onder de wet van 24 februari 1978 betreffende de betaalde sportbeoefenaar vallen, het bestaan van een arbeidsovereenkomst is voldoende. Krachtens artikel 1 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 zijn de betaalde sportbeoefenaars onderworpen aan de arbeidsongevallenregeling.²⁸ Het Koninklijk Besluit van 10 augustus 1987 regelt de bijzondere bepalingen aangaande sportbeoefenaars die verbonden zijn met een

²⁵ K.B. van 12 mei 2003 in uitvoering van de programmawet van 24 december 2002, art. 236. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [10/02/2010]

²⁶ COUTEUR, J.-P., MORIAU, A. en VANPARYS, R. Sportongevallenverzekering Overbodig, nuttig of nodig? *Budget&Recht*, nr.188 pp. 20-24.

²⁷ HENDRICKX, F. 2004. *Ongevallen en aansprakelijkheid in de sport. Een juridisch overzicht*. Kortrijk, UGA. pp. 28.

²⁸ ABOUDI, M. op. cit. pp. 1539.

arbeidsovereenkomst, met uitzondering van de beroepsrenners.²⁹ Deze regeling houdt onder andere in dat de sportclubs verplicht zijn een arbeidsongevallenverzekering af te sluiten voor de sporters die ze onder contract hebben. Deze verplichte verzekering dekt de ongevallen die tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst een letsel veroorzaken alsook de ongevallen op weg naar en terug van het werk.³⁰

2.3.2 *Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaars*

Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaars of amateursporters beoefenen een sport zonder arbeidsovereenkomst en zonder enige andere dan een forfaitaire onkostenvergoeding. (*cf. supra, 2.1.3. Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaar*). Omdat deze sporters geen arbeidsovereenkomst hebben wat betreft hun sportbeoefening, kan voor hen een sportongeval normalerwijze niet beschouwd worden als een arbeidsongeval.³¹ Maar wat gebeurt er als deze sporters arbeidsongeschikt worden als gevolg van een sportongeval? In wat volgt bespreek ik eerst de loonwaarborg, met de bepalingen betreffende het gewaarborgd loon dat de werkgever betaalt voor de eerste periode van arbeidsongeschiktheid, wanneer het ziekenfonds nog niet tussenkomt.³² Vervolgens bespreek ik de herkwalificatie van een sportongeval van een amateursporter tot een arbeidsongeval en de gevolgen hiervan.

a) Loonwaarborg

Loonwaarborg houdt in dat de werkgever gedurende de eerste periode van arbeidsongeschiktheid een loon betaalt aan de werknemer. In deze eerste periode van arbeidsongeschiktheid is er ook nog geen tussenkomst van het ziekenfonds.³³ Wat betreft deze loonwaarborg van werknemers werd de uitsluiting van sportongevallen

²⁹ K.B. van 10 augustus 1987 houdende vaststelling van de bijzondere regelen in verband met de toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 op de sportbeoefenaars, art. 1. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [10/02/2010]

³⁰ Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, art. 7 & art. 8. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [10/02/2010]

³¹ ABOUDI, M. op. cit. pp. 1541.

³² <http://www.partena-ziekenfonds.be/nl/diensten/vervangingsinkomen/fases-arbeidsongeschiktheid/gewaarborgd-loon> [28/04/2010]

³³ Idem.

(cfr. *supra*, 2.2. Sociale zekerheid, p.10.) niet opgeheven.³⁴ De werkgever is niet verplicht een gewaarborgd loon te betalen als de arbeidsongeschiktheid het gevolg is van een zware fout of van een sportongeval dat de werknemer opliep buiten het werk.³⁵ Het dient wel opgemerkt dat, om geklasseerd te worden als sportongeval, het moet gaan om:

*”een ongeval opgelopen naar aanleiding van een lichaams oefening tijdens een sportcompetitie of -exhibitie waarvoor de inrichter toegangsgeld ontvangt en waarvoor de deelnemers onder om het even welke vorm een loon ontvangen.”*³⁶

Om als sportongeval beschouwd te worden, moet er dus aan drie voorwaarden voldaan zijn:

1. Het ongeval moet zich voordoen naar aanleiding van een lichaamsuitoefening tijdens een sportcompetitie of -exhibitie
2. de organisator moet toegangsgeld ontvangen
3. de sporter moet een bepaald loon krijgen voor de sportbeoefening

Het moet hier gaan om een echt loon en niet om een onkostenvergoeding of een symbolische prijs. Een werknemer die op vakantie een skiongeval krijgt kan bijgevolg meestal wel genieten van een gewaarborgd loon aangezien hier zelden sprake is van sporten tegen een vergoeding. Ook een ongeval tijdens de voorbereiding op of de opwarming voor een sportcompetitie of -exhibitie, is geen sportongeval en geeft wel recht op het gewaarborgd loon.³⁷

b) Herkwalificatie

Niet-betaalde sporters moeten zeer voorzichtig zijn met betrekking tot de vergoedingen die ze krijgen voor hun sportbeoefening. Zolang deze vergoeding louter een onkostenvergoeding is, is er geen probleem. Als de vergoedingen meer bedragen,

³⁴ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 23.

³⁵ WET van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, art. 52. §3, art 73.
http://www.juridat.be/cgi_loi/loi_N.pl?cn=1978070301 [23/10/09]

³⁶ Idem.

³⁷ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 24-25.

is er een kans dat de vergoeding door de rechtbank of hoven, of al door de uitkeringsinstelling zelf geherkwalificeerd wordt als vergoedingen verkregen onder een arbeidsovereenkomst. Hiervoor is het niet nodig dat de wettelijke bedragen om te kunnen spreken van een betaalde sportbeoefenaar, overschreden worden. De sporter moet in geval van herkwalificatie ook nog een bijdrage aan de sociale zekerheid betalen op de verkregen vergoedingen. De herkwalificatie van loutere amateursport naar sportbeoefening onder een arbeidsovereenkomst heeft ook tot gevolg dat de sportongevallen geclassificeerd worden als arbeidsongevallen. Ook voor de sportclub kan dit zware gevolgen hebben. Omdat er in dit geval sprake is van een arbeidsovereenkomst, is de sportclub verplicht een arbeidsongevallenverzekering af te sluiten. Als er zich een ongeval voordoet en de sportclub geen dergelijke arbeidsongevallenverzekering heeft, kan de sporter zich wel richten tot het Fonds voor arbeidsongevallen. Dit fonds zal uitkeringen verlenen aan de sporter net zoals een verzekeringsonderneming dit had gedaan, mocht er toch een arbeidsongevallenverzekering geweest zijn. Het Fonds voor arbeidsongevallen zal de sportclub een boete aanrekenen wegens niet-verzekering en terugbetaling van alle uitgekeerde betalingen eisen. De sportclub kan ook burgerrechtelijk aansprakelijk gesteld en strafrechtelijk vervolgd worden.³⁸

Een praktijkvoorbeeld van deze herkwalificatie met de mogelijke gevolgen ervan is het vonnis van 17 september 2004 betreffende een blessure als gevolg van een tackle in het voetbal. De schadelijder probeerde een schadevergoeding te verkrijgen door de andere speler aansprakelijk te stellen voor het ongeval. De verzekeraar oordeelde dat er hier geen sprake was van een plotse gebeurtenis die de scheur in het scheenbeen veroorzaakte. De betrokken getroffen speler en zijn club gingen hier echter niet mee akkoord en dagvaardden de verzekeraar, de speler die de tackle uitvoerde en zijn club. In haar uitspraak oordeelde de rechtbank dat een sliding tackle in theorie toegelaten is volgens de voetbalreglementen. In dit specifieke geval handelde de speler die de tackle uitvoerde echter niet voorzichtig genoeg en maakte hij dus een fout. Door het bestaan van een fout in hoofde van deze tackelende speler was hij aansprakelijk voor de geleden schade. Eveneens oordeelde de rechtbank dat deze speler aangesloten was bij

³⁸ ABOUDI, M. op. cit. pp. 1541-1542.

zijn club via een arbeidsovereenkomst omdat hij een vergoeding ontving die groter was dan een loutere kostencompensatie. Mede hierdoor werd ook de club van de speler die de tackle uitvoerde aansprakelijk gesteld voor de blessure van de andere speler.^{39,40} Dit voorbeeld toont aan dat het risico voor de speler zeer groot is omdat clubs die zich in deze situatie bevinden vaak proberen te argumenteren dat hun tackelende speler een zware fout beging waarvoor hij zelf aansprakelijk is en de club dus niet aansprakelijk gesteld kan worden.

2.3.3 *Zelfstandige sportbeoefenaars*

Zoals eerder vermeld (*cfr. supra, 2.2. Sociale zekerheid*) vallen zelfstandige sportbeoefenaars onder dezelfde sociale zekerheidsregeling als de zelfstandigen.⁴¹ In geval van arbeidsongeschiktheid is er niemand die hen loonwaarborg garandeert. Een zelfstandige sportbeoefenaar moet bij arbeidsongeschiktheid bijgevolg beroep doen op de verplichte ziekteverzekering. Hij doet er dus goed aan een private ziekte- of ongevallenverzekering af te sluiten om zich beter te beschermen tegen arbeidsongeschiktheid, in het bijzonder door sportongevallen.

³⁹ Rechtbank van eerste aanleg van Doornik, 17/9/2004, in: *Jurisprudence de Liège, Mons et Bruxelles*, 2005, blz. 1510

⁴⁰ ABOUDI, M. op. cit. pp. 1542.

⁴¹ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 28.

3. Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties

Naast de sportbeoefenaars, spelen sportclubs en -federaties een belangrijke rol in de sportwereld. Ook voor hen bestaat er belangrijke wetgeving. Zo is een sportclub verplicht worden een arbeidsongevallenverzekering af te sluiten als het zijn sporters meer dan een loutere onkostenvergoeding betaalt (*cfr. supra, 2.3.1. Betaalde sportbeoefenaars*). Zij worden ook geacht voldoende veiligheidsmaatregelen te treffen bij de organisatie van sportwedstrijden of -activiteiten en kunnen aansprakelijk gesteld worden voor de fouten begaan door hun monitoren en trainers.

De erkenningsvoorwaarden voor sportfederaties die de Vlaamse regering hanteert in het kader van haar subsidiëringsbeleid bepalen dat sportfederaties die erkend willen worden aan bepaalde minimumvoorwaarden moeten voldoen. Onder deze voorwaarden zitten ook zogenaamde minimumgarantievoorwaarden voor verzekeringen. Het Vlaams decreet van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding stelt in artikel 5 onder andere:

“Om als sportfederatie erkend te worden en te blijven, moet een sportfederatie aan de volgende voorwaarden voldoen:

...

11° De burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de sportfederatie, haar bestuurders, haar personeel en haar aangestelden, bedoeld in de artikelen 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek, door een verzekering laten dekken;

12° Ter bescherming van haar aangesloten leden verzekeringspolissen afsluiten die voldoen aan de door de Vlaamse regering bepaalde minimumvoorwaarden;

*13° Ter bescherming van niet-leden bij sportpromotionele acties aparte verzekeringspolissen afsluiten die voldoen aan de door de Vlaamse regering bepaalde minimumvoorwaarden; ...*⁴²

De minimumvoorwaarden zijn terug te vinden in het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 (*cf. infra, Bijlage 1: Erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties*). Wat betreft de verzekering lichamelijke ongevallen, voor aangesloten leden bij deelname aan en organisatie van activiteiten van de sportfederatie of de sportclubs en voor niet-leden bij deelname aan sportpromotionele activiteiten, bestaan deze minimumvoorwaarden o.a. uit een uitkering van minimum 8.500 euro bij overlijden, minimum 35.000 euro bij blijvende arbeidsongeschiktheid van 100%, minimum 30 euro per dag bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid (mits er verlies van beroepsinkomsten bestaat en de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering niet tussenkomt), vergoeding van medische en vervoerskosten en de terugbetaling van begrafeniskosten ten belope van maximum 8.500 euro (*cf. infra, 5.2.1.(e) Minimumgarantievoorwaarden Vlaamse erkende sportfederaties*). Voor aangesloten leden moet er ook een verzekering zijn die de lichamelijke ongevallen op weg naar en terug van de sportactiviteiten verzekert. Dit is niet zo voor niet-leden die deelnemen aan sportpromotionele activiteiten.⁴³

De verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid, opnieuw voor aangesloten leden bij de activiteiten van de sportfederatie of de sportclubs en voor niet-leden bij deelname aan sportpromotionele activiteiten, moet ten minste dekken:

- de burgerrechtelijke aansprakelijkheid als gevolg van de lichamelijke schade toegebracht aan derden voor minimum 2.500.000 euro per slachtoffer en tot 5.000.000 euro per schadegeval, zonder vrijstelling

⁴² DECREET van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding, art. 5. http://www.vlaamspportfederatie.be/uploads/decreet_13_juli_2001_sportfederaties.pdf [11/02/2010]

⁴³ Idem.

- de burgerrechtelijke aansprakelijkheid als gevolg van de stoffelijke schade toegebracht aan derden voor minimum 620.000 euro per schadegeval, zonder vrijstelling

Hierbij dient opgemerkt te worden dat de sportfederatie zelf, en de aangesloten sportclubs niet aanzien worden als derden. Sporters worden onderling wel aanzien als derden, behalve wat de vergoeding van stoffelijke schade betreft (artikel 5).⁴⁴ Verder moet ook schade uit het gebruik van materiaal verzekerd zijn.

Ook de gemeenten kunnen bepaalde voorwaarden opleggen waaraan clubs moeten voldoen om erkend te worden als sportclub. Kijken we bijvoorbeeld naar de erkenningsvoorwaarden voor sportclubs van de gemeente Gent, de tweede grootste gemeente van België⁴⁵, meer specifiek naar de bepalingen met betrekking tot verzekeringen.⁴⁶ Een van de voorwaarden is dat de sportclub aangesloten is bij een erkende sportfederatie. Op deze manier moet de club automatisch voldoen aan een aantal minimumvoorwaarden betreffende verzekeringen (*cf. supra, 3. Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties, p. 17.*). Als een club niet aangesloten is bij een erkende sportfederatie, legt de gemeente Gent zelf voorwaarden op met betrekking tot verzekeringen. Zo moeten sportclubs er voor zorgen dat alle leden verzekerd zijn voor hun burgerrechtelijke aansprakelijkheid (B.A.) en dat alle actieve leden-sportbeoefenaars een sportongevallenverzekering hebben. Of deze verzekeringen aan bepaalde minimumvoorwaarden moeten voldoen wordt niet vermeld.⁴⁷ Voor de gemeente Hasselt, een wat kleinere gemeente⁴⁸, vinden we soortgelijke voorwaarden terug. Hier moet de sportclub om door de gemeente erkend te kunnen worden een verzekering afsluiten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor haar leden, bestuur, trainers en vrijwilligers. Ook moet er een

⁴⁴ BESLUIT van 5 december 2008, art. 5.

⁴⁵ <http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/bevolking/structuur/woonplaats/groot/index.jsp> [24/04/2010]

⁴⁶ De grootste gemeente, Antwerpen wordt niet besproken omwille van de uitzonderlijke opdeling in districten met elk een eigen sportraad.

⁴⁷ <http://www.gent.be/eCache/THE/44/556.cmVjPTk5MTg0.html> [24/04/2010]

⁴⁸ Nr. 19 op de lijst van grootste gemeenten van België op 01/01/2008.

<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/bevolking/structuur/woonplaats/groot/index.jsp> [24/04/2010]

verzekering tegen lichamelijke ongevallen voor haar leden afgesloten zijn.⁴⁹ Een duidelijk verschil bestaat erin dat de gemeente Hasselt ook spreekt van een verzekering B.A. voor vrijwilligers en niet enkel voor de leden. Dit is een belangrijke bepaling in het licht van de verplichte verzekering B.A. voor vrijwilligers waaraan vele sportclubs moeten voldoen (*cf. infra, 3.1. Vrijwilligers binnen de sportclubs*).

Laten we ten slotte nog kijken naar de erkenningsvoorwaarden voor sportclubs in een nog kleinere gemeente, namelijk Sint-Truiden. Deze gemeente verklaart zelf veel aandacht te hechten aan het aspect 'verzekeringen' binnen sportclubs en paste hiervoor in 2009 nog haar erkenningsvoorwaarden aan.⁵⁰ De bepalingen betreffende verzekeringen stellen dat de sportclub jaarlijks moet aantonen dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de vereniging, haar bestuurders en haar lesgevers door een verzekering gedekt is. Eveneens moet een verzekering lichamelijke ongevallen voor haar leden afgesloten worden of moet de club aangesloten zijn bij een erkende Vlaamse sportfederatie. Ook dit moet de sportclub jaarlijks aantonen.⁵¹ De gemeente Sint-Truiden probeert haar sportclubs tevens te stimuleren om zich aan te sluiten bij een erkende Vlaamse sportfederatie, aangezien de clubs dan automatisch voldoen aan de verzekeringsvoorwaarden.⁵²

In 2009 werden slechts 96 van de 174 sportclubs (55%) erkend door de gemeente Sint-Truiden. Van de sportclubs die niet erkend werden, werden er 18 geweigerd omdat ze niet in orde waren met hun verzekeringen. 12 clubs verwittigden de sportdienst dat ze administratief niet in orde waren en daarom verkozen geen erkenning aan te vragen. Of ze op het vlak van verzekeringen wel in orde zijn is bijgevolg niet bekend. Nog 43 andere clubs lieten helemaal niets van zich horen. Het is onbekend of deze clubs nog bestaan en als ze nog bestaan of ze in orde zijn met hun verzekeringen.⁵³

⁴⁹ <http://www.hasselt.be/nl/downloads/135/erkenning-reglement.html> [24/04/2010]

⁵⁰ BEIRINCKX, N. (Sportfunctionaris Sint-Truiden), private e-mail aan CARDINAELS, K., 21 januari 2010.

⁵¹ REGLEMENT tot gemeentelijke erkenning van sportverenigingen. Verkregen via private e-mail van Beirinckx, N., sportfunctionaris van Sint-Truiden [21/01/2010]

⁵² BEIRINCKX, N. op. cit.

⁵³ Idem.

Volgens een geraadpleegde sportfunctionaris van Sint-Truiden, zijn vooral verenigingen die aan sportbeoefening doen in niet-gestructureerd verband verzekeringstechnisch niet in orde. Het gaat hier vaak om kleine sportclubs. Als voorbeeld geeft ze joggende vrienden, petanquespelende burens, vrienden die zaalvoetbal spelen... die dikwijls deelnemen aan een gestructureerde recreatieve competitie, soms georganiseerd door de sportdienst. Een andere groep clubs die volgens deze sportfunctionaris vaak niet in orde zijn met hun verzekeringen, zijn de sportclubs waar de sport beoefend wordt op café (bijvoorbeeld biljart en snooker). Ze stelt wel duidelijk dat hier zeker niet veralgemeend mag worden. Er bestaan in deze categorie eveneens clubs die serieuze inspanningen doen en goed in orde zijn met hun verzekeringen. Het probleem betreffende verzekeringen situeert zich volgens haar vooral bij dartsclubs.⁵⁴

Een laatste groep clubs waar volgens de sportfunctionaris van Sint-Truiden vaak problemen optreden met betrekking tot een afdoende verzekering zijn de vogelsport- en duivensportclubs. Hier wordt vaak wel een verzekering afgesloten voor bijvoorbeeld diefstal van duiven, maar zijn de eigenaars zelf niet verzekerd als ze bijvoorbeeld deelnemen aan een tentoonstellingswedstrijd van vogels. Weer is het belangrijk niet te veralgemenen. Er zijn in deze categorie ook sportclubs die wel degelijk inspanningen doen om de eigenaars van dieren goed te verzekeren.⁵⁵

3.1 Vrijwilligers binnen de sportclubs

Binnen de sportclubs is ook de verzekering van allerlei vrijwilligerswerk van groot belang. Hier is echter al enige verheldering gekomen met de nieuwe wet op het vrijwilligerswerk van 03/07/2005 en de wijzigingen op deze wet van 27/12/2005 en 19/07/2006. Ook hier bestaan nog enkele knelpunten. Wat moet er bijvoorbeeld gebeuren met vrijwilligers die werken in bepaalde feitelijke verenigingen die niet onder de vrijwilligerswet vallen?

⁵⁴ Idem.

⁵⁵ Idem.

3.1.1 *Wat is eigenlijk vrijwilligerswerk?*

“Vrijwilligerswerk is elke activiteit die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht, ten behoeve van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel; die ingericht wordt door een organisatie anders dan het familie- of privé-verband van degene die de activiteit verricht; en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde organisatie wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling.”⁵⁶

Een vrijwilliger is elke natuurlijke persoon die bovenstaande activiteit verricht.⁵⁷ In deze context wordt met de term ‘organisatie’ elke private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die werkt met vrijwilligers bedoeld. Ook bepaalde feitelijke verenigingen zonder winstoogmerk vallen onder deze wet, namelijk:

“elke vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling (met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders), en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging”⁵⁸

3.1.2 *De aansprakelijkheidsregeling*

De nieuwe aansprakelijkheidsregeling geldt voor elke private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die onder deze wet valt en voor de feitelijke verenigingen die onder de wet vallen en die:

⁵⁶ WET van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, art. 3, 1°. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [15/11/2009]

⁵⁷ CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. 2009-2010. *Zaakshade- en aansprakelijkheidsverzekeringen: een algemeen overzicht bij het seminarie schadeverzekeringen*. Leuven, FEB. pp. 146.

⁵⁸ *Ibid.* pp. 147.

- *ofwel ook één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden en bedienden.*
- *ofwel "op grond van haar specifieke verbondenheid" met hetzij een rechtspersoon zoals hierboven bedoeld, hetzij een feitelijke vereniging zoals hierboven bedoeld (die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden), kunnen worden beschouwd als een afdeling daarvan⁵⁹*

Vallen dus niet onder deze aansprakelijkheidsregeling maar wel onder de informatieplicht: de feitelijke verenigingen zonder personeelsleden die niet verbonden zijn aan een rechtspersoon of aan een feitelijke vereniging die een of meer personeelsleden tewerkstelt.⁶⁰

De organisaties die wel onder de aansprakelijkheidsregeling vallen en vrijwilligers tewerkstellen zijn volgens deze regeling verplicht een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid af te sluiten tot dekking van de schade die een vrijwilliger veroorzaakt binnen het vrijwilligerswerk en op weg naar en terug van de activiteiten.⁶¹ Wat betreft het vrijwilligerswerk is de vrijwilliger zelf niet burgerrechtelijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt, wel ligt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid bij de organisatie die de activiteiten organiseert. Enkel in geval van bedrog, grove fout, eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout of schade aan zichzelf is de organisatie niet burgerrechtelijk aansprakelijk en kan de vrijwilliger zelf aansprakelijk gesteld worden. Belangrijk is op te merken dat enkel de buitencontractuele aansprakelijkheid verplicht verzekerd moet zijn.⁶²

⁵⁹ Ibid., pp. 147.

⁶⁰ KONING BOUDEWIJNSTICHTING. 2008. *Vrijwilligerswerk: De wet: praktische vragen en antwoorden*. pp. 29, 34.

⁶¹ Ibid., pp. 34.

⁶² CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 143.

3.1.3 *De informatieplicht*

De informatieplicht van de organisaties die vrijwilligers tewerkstellen bevat eveneens enkele bepalingen met betrekking tot aansprakelijkheid en verzekeringen. De organisaties met rechtspersoonlijkheid zijn verplicht te melden dat er een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid is afgesloten om de risico's van het vrijwilligerswerk te dekken. Ook moeten ze eventuele andere afgesloten verzekeringen met betrekking tot het vrijwilligerswerk (bijvoorbeeld een verzekering lichamelijke ongevallen) melden aan hun vrijwilligers. De feitelijke verenigingen zijn eveneens verplicht te melden dat ze een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid hebben afgesloten. Als ze niet vallen onder de aansprakelijkheidsregeling, moeten ze dit melden aan de vrijwilligers die dan zelf aansprakelijk gesteld kunnen worden. De wijze waarop de informatie wordt meegedeeld mag vrij gekozen worden. De organisatie moet echter kunnen bewijzen dat aan deze informatieverplichting voldaan is.⁶³

⁶³ KONING BOUDEWIJNSTICHTING. op. cit. pp. 56.

4. Aansprakelijkheid binnen de sport

Bij een sportongeval kunnen er meerdere betrokkenen zijn, denk maar aan de sporter zelf, medesporters, omstaanders, organisatoren, clubs enzovoort. In geval van lichamelijke of materiële schade kan er soms iemand voor deze schade aansprakelijk gesteld worden. Van belang is op te merken dat het feit dat een sport eigen spelregels heeft, niet inhoudt dat de algemene aansprakelijkheidsregels niet meer moeten gerespecteerd worden.⁶⁴ Zowel de algemene zorgvuldigheidsnorm uit het burgerrechtelijke aansprakelijkheidsrecht als de strafrechtelijke bepalingen moeten te allen tijde nageleefd worden.

In deze context is het eveneens belangrijk op te merken dat het beoefenen van sport het naleven van de verkeerswetgeving niet uitsluit. Zelfs indien deze sport op een gesloten parcours beoefend wordt, zoals bijvoorbeeld Formule 1-wedstrijden, moet de wegcode in principe gerespecteerd worden. Hier geldt dat in de eerste plaats de algemene zorgvuldigheidsnorm moet worden toegepast. Deze zorgvuldigheidsnorm wordt in principe echter vaak beperkter toegepast. Zo kwam in het verleden in de rechtspraak al naar voor dat bij vele motorsporten het net de bedoeling is om zo snel mogelijk de eindmeet te bereiken. Er werd geoordeeld dat de normaal toegelaten snelheid hier overtreden mag worden en de risico's die genomen worden groter mogen zijn dan op de openbare weg.^{65,66} Bij de bepaling van aansprakelijkheid in de sport moet wel steeds rekening gehouden worden met de eigenschappen van de desbetreffende sport (*cfr. infra, 4.1. Aansprakelijkheid van de sportbeoefenaar*). In het vervolg van de bespreking betreffende de aansprakelijkheid in de sportwereld bespreek ik het eerst de aansprakelijkheid van de sportbeoefenaars zelf, en vervolgens deze van de sportclubs- en verenigingen.

⁶⁴ COUTEUR, J-P., MORIAU, A. en VANPARYS, R. op. cit. pp. 21.

⁶⁵ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 58.

⁶⁶ RB. Turnhout 13 november 1985, R.W. 1986-87, pp. 1280.

4.1 Aansprakelijkheid van de sportbeoefenaar

Om aansprakelijk gesteld te worden moet de sportbeoefenaar in de eerste plaats een fout gemaakt hebben. Of een handeling van een sporter een fout is of een toegelaten handeling eigen aan de sportbeoefening zal de feitenrechter moeten uitmaken.^{67,68} Over het algemeen wordt gesteld dat een sporter geen fout begaat als hij de spelregels naleeft. Als hij de spelregels echter onvoorzichtig of brutaal toepast of een andere speler in een abnormaal gevaarlijke positie brengt, is er wel sprake van een fout.⁶⁹ Het Hof van Cassatie oordeelde op 8 november 1976 dat het ontwikkelen van kracht, groter dan vereist voor het te bereiken doel bij het beoefenen van een sport of krachtspel er voor kan zorgen dat er sprake is van gebrek aan voorzichtigheid, voorzorg of van nalatigheid of onvoorzichtigheid waarvoor de pleger aansprakelijk is.⁷⁰

Andersom is het zeker niet zo dat elke fout tegen de spelregels leidt tot burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Het is wel een hulpmiddel bij de beoordeling hoe de “goede huisvader” zou gehandeld hebben. Het is ook niet noodzakelijk dat de handeling met zekerheid schade zal veroorzaken; een voorzienbare mogelijke schade waarvoor geen preventieve maatregelen werden genomen is voldoende om aansprakelijk gesteld te kunnen worden.⁷¹

Belangrijk is op te merken dat bepaalde handelingen in het sportgebeuren anders beoordeeld worden dan wanneer ze zich zouden voordoen in het dagelijks maatschappelijk verkeer. Er wordt met andere woorden rekening gehouden met de concrete omstandigheden waarin de handelingen plaatsvinden.⁷² Zo kan een bokser niet steeds aansprakelijk gesteld worden omdat hij in een wedstrijd zijn tegenstander een slag verkoopt. In dit kader speelt risicoaanvaarding een belangrijke rol. De rechter oordeelt vaak dat een sporter zich, door deel te nemen aan de sportbeoefening,

⁶⁷ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 42.

⁶⁸ ARREST CASSATIE nr. RC76B81_4 van 8 november 1976, *Arresten van het Hof van Cassatie van 1977*. pp. 284-285.

⁶⁹ BERTON, L. 2009. *Je sportclub goed verzekerd*. Vlaamse sportfederatie V.Z.W. pp. 21.

⁷⁰ ARREST CASSATIE van 8 november 1976.

⁷¹ ARREST CASSATIE nr. RC696G1_2 van 16 juni 1969, *Arresten van het Hof van Cassatie van 1969*. pp. 1026.

⁷² HENDRICKX, F. op. cit. pp. 49.

vrijwillig en onnodig in een gevaarlijke situatie brengt en dus enig risico aanvaardt. Hij zal bijgevolg bij schade geheel of gedeeltelijk zelf moeten instaan voor zijn eigen schade.^{73,74} Zo wordt een tennisspeler die zich in een dubbelwedstrijd net achter het net positioneert wanneer de tegenstrever gaat opslaan, geacht het hieraan verbonden risico te aanvaarden. In geval van schade kan hij de tegenstrever hiervoor niet aansprakelijk kunnen stellen.⁷⁵ Dit geldt echter ook voor toeschouwers. Door bij een autowedstrijd niet achter de geplaatste omheiningen te blijven, aanvaard je zelf het risico op een ongeval in de verboden gebieden.⁷⁶ Evenwel wordt bij een schadegeval steeds nagegaan of er geen sprake was van een fout of onrechtmatige daad van “de dader”. Neem als voorbeeld de sliding tackle in voetbalwedstrijden. In regel is dit een beweging die eigen is aan de sport en aanvaardt een speler de risico’s die deze tackles inhouden. Toch kan de tegenspeler aansprakelijk gesteld worden als deze bij de uitoefening van een tackle onvoorzichtig en onbezonnen handelde en dus de algemene zorgvuldigheidsnorm niet respecteerde (*cf. supra, 4.1. Aansprakelijkheid van de sportbeoefenaar, paragraaf 1*).

Het principe van risicoaanvaarding kan dus twee gevolgen hebben. Ten eerste kan risicoaanvaarding gebruikt worden als beoordelingselement bij de bepaling of er al dan niet sprake is van een fout. Hierdoor kan een daad die in het dagelijks leven als onrechtmatig beschouwd wordt, in bepaalde omstandigheden wel rechtmatig zijn. Ten tweede kan de risicoaanvaarding in bepaalde gevallen beschouwd worden als een fout van het slachtoffer zelf, met als gevolg dat hij zelf moet instaan voor een gedeelte of het geheel van de eigen schade.⁷⁷

⁷³ CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 37-38.

⁷⁴ Idem.

⁷⁵ ARREST HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL nr. RB10904_1 van 20 november 1992, *Revue générale des assurances et de responsabilités van 1994*. pp. 12357.

⁷⁶ http://www.omnius.be/publicaties_detail.php?id=37 [15/03/2010]

⁷⁷ DE CORTE, R. *Overzicht van het burgerlijk recht*. pp. 569.

<http://users.ugent.be/~rdecorte/documenten/doctrine/%255B1%255DOD.pdf> [16/02/2010]

4.2 Aansprakelijkheid van sportclubs en organisatoren van sportactiviteiten

De aansprakelijkheid van sportclubs is eveneens een belangrijke materie. Deze aansprakelijkheid komt vooral naar voren in het kader van de organisatie van sportwedstrijden of -activiteiten. Eenieder die een sportwedstrijd of -activiteit organiseert, wordt geacht hierbij voldoende veiligheidsmaatregelen te treffen. Hier geldt als uitgangspunt het algemene zorgvuldigheidsprincipe. Of de sportclub aansprakelijk gesteld kan worden voor de schade is afhankelijk van hoe de “goede huisvader” zou gehandeld hebben.⁷⁸

Sportclubs kunnen burgerrechtelijk aansprakelijk gesteld worden voor de fouten begaan door hun monitoren en trainers, mits er een band van ondergeschiktheid is. Sportclubs zijn in dit geval aanstellers of werkgevers in de zin van artikel 1384 van het burgerlijk wetboek (B.W.). Ze zijn bijgevolg burgerrechtelijk aansprakelijk voor schade aan anderen veroorzaakt door hun werknemers/aangestelden in het kader van hun opdracht.⁷⁹ Hier is het opnieuw noodzakelijk dat er bewezen wordt dat er sprake is van een fout door de aangestelde/werknemer, een schade en een oorzakelijk verband tussen de twee.⁸⁰

4.3 Aansprakelijkheid van de vrijwilliger

De vrijwilliger die hulp biedt aan een organisatie die onder de aansprakelijkheidsregeling valt (*cfr. supra, 3.1.2. De aansprakelijkheidsregeling*) is volgens artikel 5 van de vrijwilligerswet zelf niet burgerrechtelijk aansprakelijk voor de schade die hij veroorzaakt. De burgerrechtelijke aansprakelijkheid ligt hier bij de organisatie die de activiteiten organiseert. Het gaat hier enkel om de buitencontractuele aansprakelijkheid. Alleen in geval van bedrog, grove fout, eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout of schade aan zichzelf is de

⁷⁸ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 82.

⁷⁹ BERTON, L. op. cit. pp. 23.

⁸⁰ CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 32-33.

organisatie niet burgerrechtelijk aansprakelijk en kan de vrijwilliger zelf aansprakelijk gesteld worden (*cfr. supra, 3.1.2. De aansprakelijkheidsregeling*).

4.4 Praktijkvoorbeelden

4.4.1 *Het begrip fout: Spelregels vs. Wet*

Het is zeker niet zo dat elke overtreding van de spelregels leidt tot burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Een voorbeeld hiervan is de uitspraak van het Hof van Beroep van Antwerpen van 7 november 2001.⁸¹ Deze bekrachtigde de eerdere uitspraak van de eerste rechter dat er voor de ongecontroleerde tackle in deze zaak niet kon gesproken worden van een bewezen fout en oordeelde als volgt:

“Ofschoon de ongecontroleerde tackle formeel als een spelfout (een beoordelingsfout) wordt beschouwd en eventueel bestraft kan worden met een gele kaart, houdt dit in casu niet in dat deze niet zou te verzoenen zijn met het gedrag van een normaal voorzichtig voetballer. De ongelukkige afloop van het contact tussen beide spelers is een voorval dat tijdens een voetbalmatch veelvuldig voorkomt en tot de normale risico's behoort die inherent zijn aan het beoefenen van de voetbalsport. Dit is des te meer het geval bij slechte weersomstandigheden waardoor het veld er nat en glad bijligt. Om te bepalen of een speler aansprakelijk is voor de verwondingen die een derde tijdens een sportwedstrijd heeft opgelopen, moeten de daden van die speler worden beoordeeld op grond van de beoefende sport, rekening houdend met de risico's inherent aan die sport, hoewel elke deelnemer aan een dergelijke wedstrijd verplicht is zowel de algemene regels van voorzichtigheid als die van de sport die hij beoefent in acht te nemen. Bij de bepaling van een fout in de zin van art. 1382 e.v. B.W. is de overtreding van een spelregel wel een kostbare

⁸¹ Juristenkrant 2002 (weergave DE TARVERNIER, P.), afl. 53, 7 geciteerd op www.assuropolis.be [11/04/2010]

*gids, maar zeker geen beslissend criterium. Het toekennen van de gele kaart wijst op zich niet op een fout in de zin van art. 1382 B.W.*⁸²

Hoewel de ongecontroleerde tackle hier dus bestraft werd als een spelfout, oordeelde de eerste rechter en het Hof van Beroep dat deze soort tackle eigen is aan de sport en dat de speler die de tackle uitvoerde in deze zaak niet aansprakelijk kan gesteld worden voor de opgelopen schade. De geblesseerde speler aanvaardde bij het uitoefenen van de voetbalsport het risico een dergelijke blessure op te lopen, in het bijzonder aangezien de weersomstandigheden zorgden voor een nat en glad veld.⁸³

Een tegenvoorbeeld, waar de speler die de tackle uitvoerde wel aansprakelijk werd gesteld voor de opgelopen schade, is de uitspraak van het Hof van Beroep van Gent van 22 november 2003. In deze zaak ging het om een doelman die een tackle uitvoerde terwijl de bal zich al achter hem bevond, iets wat volgens de regels van het voetbal niet toegelaten is. Hij werd hiervoor bestraft met een gele kaart en vervolgens van het veld gestuurd aangezien het ging om een juniorenwedstrijd.⁸⁴

Het Hof van Beroep oordeelde hier dat de doelman een fout beging in de zin van art. 1382 B.W. aangezien een normaal voorzichtige doelman deze tackle niet zou uitgevoerd hebben. Het Hof oordeelde eveneens dat er hier geen sprake was van risico-aanvaarding aangezien de tegenspeler mocht verwachten dat de doelman volgens de spelregels zou handelen. Hoewel de sliding tackle aanvaard wordt in de voetbalregels, mag hij niet zomaar in eender welke omstandigheden uitgevoerd worden. De doelman ging hier in de fout. Hij werd bijgevolg aansprakelijk gesteld en moest de schade aan de geblesseerde speler vergoeden.⁸⁵

⁸² Idem.

⁸³ VERZEKERINGSNIEUWS: focus op rechtspraak. 2004. *Gele kaart wijst niet noodzakelijk op fout volgens art. 1382 B.W.*, 20 (12), pp 2.

⁸⁴ Ibid., pp 3-4.

⁸⁵ VERZEKERINGSNIEUWS: focus op rechtspraak. 2004. *Doelman is aansprakelijk voor schade na foute sliding tackle*. 20 (2), pp 3-4.

De uitspraak van het hof van beroep:

“Een doelman overtreedt de spelregels wanneer hij een 'sliding tackle' uitvoert op een ogenblik dat de bal zich reeds achter hem bevond. Deze spelfout, waarvoor de doelman een gele kaart kreeg, maakt tegelijk een fout uit in de zin van art. 1382 B.W., nu een doorsnee voorzichtige doelman zich daaraan niet schuldig zou hebben gemaakt. De omstandigheid dat de doelman de limieten van zijn eigen mogelijkheden en van de toegepaste technieken niet kende, daar hij slechts in de gewestelijke jeugdregionen van een amateurclub speelde, doet geen afbreuk aan de onzorgvuldige aard van zijn handelswijze, maar accentueert deze des te meer. Een onterecht uitgevoerde 'sliding tackle' valt niet onder de normale toevalligheden die deel uitmaken van de inherente risico's van de sportbeoefening.”⁸⁶

4.4.2 Ruitersport

Tijdens een rijles in een manege valt een ruiter van zijn paard en hij raakt gewond. Hij wil hiervoor de manege-uitbater aansprakelijk stellen op basis van art. 1385 B.W.⁸⁷ aangezien het paard eigendom was van de manege.⁸⁸ Het Hof van Beroep oordeelde:

“Wanneer een paard door de eigenaar ervan is toegewezen aan een ruiter om er rijles mee te volgen onder (bege)leiding van een instructeur, en als deze ruiter op het ogenblik van het schadegeval nog geen uitgebreide paardrijvering heeft, heeft deze ruiter niet het meesterschap over het dier verkregen in de zin als bedoeld in art. 1385 B.W.

...

⁸⁶ Idem.

⁸⁷ **Artikel 1385:** De eigenaar van een dier, of, terwijl hij het in gebruik heeft, degene die zich ervan bedient, is aansprakelijk voor de schade die door het dier is veroorzaakt, hetzij het onder zijn bewaring stond, dan wel verdwaald of ontsnapt was.

⁸⁸ RECHTSKUNDIG WEEKBLAD. *Onrechtmatige daad - Aansprakelijkheid - Dieren - a) Contractuele band tussen manege-uitbater en ruiter-slachtoffer - b) Meesterschap over het dier - Onervaren ruiter die rijles volgt in manege - Paard toegewezen door manege - c) Eigen fout van het slachtoffer - Gedeelde aansprakelijkheid.* 2009-2010, pp. 1353. www.rw.be [17/04/2010]

Van een normaal en redelijk ruiter, ook al heeft deze maar een beperkte rijervaring, mag worden verwacht dat deze op een paard kan blijven zitten wanneer dit in stap afdraait. Het volgen van paardrijles, ook al is deze bijna afgelopen, ontslaat de leerling-ruiter niet van de verplichting om aandachtig te blijven zijn en met de nodige alertheid het paard te berijden. Te dezen oordeelt het hof dat de ruiter zelf voor de helft van de schadelijke gevolgen dient in te staan.”⁸⁹

Een eigenaar van een paard kan zich dus niet ontdoen van zijn aansprakelijkheid op basis van art. 1385 B.W. als de ruiter aan wie het paard toegewezen wordt, hiermee rijles volgt onder begeleiding en nog onvoldoende paardrijervaring heeft. De ruiter in opleiding heeft dan nog geen volledig “meesterschap” over het paard. In dergelijke omstandigheden blijft de eigenaar van het paard eveneens de bewaarder van het paard als bedoeld in art. 1385 B.W.

Hoewel hier een beoordeling wordt uitgesproken op basis van art. 1385 B.W., kan de manegehouder, om zich te ontdoen van zijn aansprakelijkheid, zich nog beroepen op de eigen fout van het slachtoffer. In bovenstaande uitspraak oordeelde het Hof van Beroep dat een fout van het slachtoffer niet de enige oorzaak was van de schade, maar wel bijdroeg tot de schade. Het Hof oordeelde dat de ruiter op het moment van het ongeval de bruske afdraaibeweging van het paard niet kon voorzien, maar eveneens zelf in fout was aangezien hij niet met de nodige alertheid, die van een “normaal voorzichtig en redelijk ruiter”⁹⁰ verwacht mag worden, op het paard zat. Het Hof van Beroep besloot dat beide partijen voor de helft aansprakelijk waren voor het ongeval en dat de provisie van 2500 euro die door de eerste rechter werd toegekend gehalveerd moest worden.⁹¹

⁸⁹ Idem.

⁹⁰ Idem.

⁹¹ Idem.

4.4.3 Rafting

Een man die bijna verdronk tijdens een initiatiedag rafting en kajak werd door het Hof van Beroep⁹² zelf aansprakelijk gesteld voor de opgelopen materiële en morele schade. Hij kon niet bewijzen dat de organisatoren gebrekkig toezicht hielden en dat er onvoldoende reddingsvesten aanwezig waren. Ook handelde hij zelf onvoorzichtig door de instructies van de organisatoren niet na te leven en het verplichte zwemvest niet te dragen.⁹³

Het Hof oordeelde hier:

“Overwegende dat een volwassen en bekwaam persoon moet worden verondersteld de duidelijke directieven van de inrichters te kennen en op te volgen; -zie in dit verband de duidelijke voorschriften op de inschrijvingsformulieren, op de kleedtenten en aan de receptie geafficheerd, meerbepaald de duidelijke verplichting tot het dragen van een zwemvest-; dat bij gebreke aan opvolging van deze voorschriften de deelnemer in kwestie in staat moet worden geacht de risico’s verbonden aan zijn eigen initiatief en aan het niet-opvolgen van deze veiligheidsvoorschriften voldoende in te schatten.”⁹⁴

⁹² Over welk Hof van Beroep het gaat wordt in de geraadpleegde tekst (cfr. voetnoot 94) niet vermeld.

⁹³ VERZEKERINGSNIEUWS: focus op rechtspraak. 2004. *Onvoorzichtige rafter kan sportorganisatie niet aanspreken.*, 20 (12), pp. 4.

⁹⁴ Idem.

5. Sportverzekeringen

De sportverzekeringen die vandaag de dag op de markt te vinden zijn, bevatten verschillende soorten dekkingen. De voornaamste dekkingen binnen deze sportverzekeringen zijn de verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid (B.A.) en de verzekering van lichamelijke ongevallen (L.O.). Vaak worden meerdere groepen dekkingen gecombineerd in een verzekeringspolis. In wat volgt bespreek ik eerst theoretisch de verzekeringen van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid en de lichamelijke ongevallen. Vervolgens haal ik nog enkele andere sportverzekeringen aan, om ten slotte dit hoofdstuk af te sluiten door een reeks sportpolissen die op de verzekeringsmarkt te koop zijn, te bespreken.

5.1 Verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid

De verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid (B.A.) heeft als doel de verzekerde te beschermen tegen schadeclaims als gevolg van schade die hij aan derden veroorzaakt (*cfr. supra, 4. Aansprakelijkheid binnen de sport*). Bij de verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid zijn er verschillende punten waar op gelet moet worden. Ten eerste is het van belang te zorgen dat iedereen in de club verzekerd is, we denken hierbij aan de sporters, bestuursleden, trainers, maar ook de vrijwilligers. Ten tweede is ook de inhoud van de dekking zelf van belang. Zijn alle activiteiten van de club gedekt, of enkel de sporttrainingen en -competities? En hoe groot is de dekking? In het kort worden nu enkele aansprakelijkheidsverzekeringen besproken.

a) B.A. sportfederaties

Een eerste verzekering is de verzekering B.A. van de sportfederatie. Deze verzekering dekt enkel de buitencontractuele aansprakelijkheid van het bestuur, de aangestelden en de aansprakelijkheid voor de sportinstallaties en het materiaal.⁹⁵ De contractuele aansprakelijkheid, i.e. de aansprakelijkheid die voortvloeit uit het niet correct naleven

⁹⁵ Arena NV biedt deze dekking afzonderlijk aan. De meeste andere verzekeraars dekken in een polis zowel de BA van de federatie, de leden, de niet-leden... als de lichamelijke ongevallen en eventueel de rechtsbijstand. <http://www.arena-nv.be/nederlands/home.htm> [08/04/2010]

of uitvoeren van een contract⁹⁶, wordt met ander woorden niet gedekt door deze verzekering. De sportfederatie is onder andere verantwoordelijk voor de scheidsrechters, de spelregels, de sportkalender, de organisatie van interlandwedstrijden enzovoort.

Zoals hierboven in '3. *Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties*' reeds vermeld werd, bestaan er minimumvoorwaarden betreffende de dekking B.A. waaraan de sportfederaties moeten voldoen indien ze erkend willen worden. We zien dat sportfederaties die erkend willen worden, zeker de B.A. van de organiserende leden en de B.A. voor de schade als gevolg van het gebruik van materiaal moeten verzekeren. Hiervoor kan deze verzekering B.A. sportfederatie instaan. Deze verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet om erkend te kunnen worden ten minste dekken:⁹⁷

- de burgerrechtelijke aansprakelijkheid als gevolg van de lichamelijke schade toegebracht aan derden voor minimum 2.500.000 euro per slachtoffer en tot 5.000.000 euro per schadegeval, zonder vrijstelling
- de burgerrechtelijke aansprakelijkheid als gevolg van de materiële schade toegebracht aan derden voor minimum 620.000 euro per schadegeval, zonder vrijstelling

Ook niet-erkende sportfederaties doen er goed aan een verzekering in de lijn van deze B.A. sportfederatie af te sluiten. Een andere optie is het oprichten van een eigen verzekeringsstelsel.⁹⁸

De federatie die erkend wil worden moet ook dekking voorzien voor de B.A. van aangesloten leden bij de activiteiten van de sportfederatie of de sportclubs en van niet-leden bij deelname aan sportpromotionele activiteiten. Deze dekking behoort

⁹⁶ CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 26.

⁹⁷ BESLUIT van 5 december 2008, bijlage VII.

⁹⁸ ETHIAS VERZEKERING. 2008. *Cursus sportfunctionaris: verzekeringen*. pp. 19.

echter niet tot de B.A. sportfederatie, maar tot de B.A. sportbeoefenaar (*cfr. infra, c. B.A. sportbeoefenaar*).

b) B.A. sportclub als inrichter of organisator

Een tweede verzekering is de verzekering B.A. sportclub als inrichter of organisator van verzekerde sportactiviteiten. Deze verzekering heeft dezelfde doelstelling als de verzekering voor federaties met betrekking tot het inrichten van sportactiviteiten. Hij dekt immers de buitencontractuele aansprakelijkheid van de clubs bij het organiseren van allerhande sportactiviteiten.⁹⁹

Voor een vzw is deze verzekering gewenst omdat een slachtoffer mogelijk niet wordt vergoed als de vzw slechts beperkte werkingsmiddelen heeft en er geen verzekering afgesloten is. Voor een feitelijke vereniging is deze verzekering noodzakelijk om de persoonlijke bezittingen van de bestuursleden in geval van een schadeclaim niet in gevaar te brengen.¹⁰⁰ De meeste sportfederaties sluiten een dekking burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor de aangesloten sportclubs als organisatoren af, maar dit is zeker niet altijd het geval. Het decreet betreffende de erkenning van sportfederaties verplicht hen niet om dit te doen.¹⁰¹ Een sportclub die geen dekking krijgt via zijn federatie of niet aangesloten is bij een federatie doet er dus goed aan zelf een verzekering B.A. sportclub als inrichter of organisator af te sluiten.

Een belangrijke regeling binnen de aansprakelijkheid van sportclubs en organisatoren van sportactiviteiten is de aansprakelijkheidsverzekering inzake wielervedstrijden en veldritten. Overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 21 augustus 1967 zijn de organisatoren ('inrichters') van wielervedstrijden en veldritten verplicht bepaalde verzekeringen af te sluiten. De inrichters moeten, voor iedere wedstrijd bewijzen dat ze een verzekering sloten die, bij een ongeval gedurende of naar aanleiding van de wedstrijd, dekking biedt voor de geldelijke gevolgen van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de inrichters zelf, van de overheden van de gemeenten waar de

⁹⁹ <http://www.arena-nv.be/nederlands/home.htm> [08/04/2010]

¹⁰⁰ ETHIAS VERZEKERING. op. cit. pp. 16.

¹⁰¹ BERTON, L. op. cit. pp. 31.

wedstrijd plaatsvindt, van de gemeenten (onder meer voor het uitlenen van materieel) en van de leden van de ordedienst en van de signaalgevers. Verder moet de inrichter een verzekering afsluiten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de renners, van de bestuurders van de volgwagens en van elke andere persoon die een functie vervult in de wedstrijd en die zich voor deze functie op de openbare weg moet bevinden (bijvoorbeeld artsen, koersdirecteurs, aankomstrechtters...¹⁰²). De vraag is hier hoe ver deze dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet gaan. Moet een arts door deze verplichte verzekering ook gedekt worden voor zijn aansprakelijkheid voor een fout in het ziekenhuis, als deze ziekenhuisopname het gevolg is van een ongeval in een wielervedstrijd en de arts op de openbare weg reeds de eerste zorgen toebracht? Of stopt de dekking op het moment dat de arts en het slachtoffer de openbare weg of de “wedstrijd” verlaten? Waar de grens ligt bij de dekking van deze verzekering is met andere woorden niet duidelijk.

Het Koninklijk Besluit (K.B.) legt ook bepalingen vast omtrent de omvang van de dekking van deze verplichte B.A.-verzekering. In artikel 17 van dit K.B. wordt bepaald dat de lichamelijke schade in zijn geheel gedekt moet worden. Hiervoor mag dus geen maximumdekking vastgelegd worden in de polis. De waarborg voor materiële schade mag wel beperkt worden tot een bedrag van 1 miljoen frank (24.789,35 euro).^{103,104}

Wielersclubs die aangesloten zijn bij Wielerbond Vlaanderen (WBV), de Vlaamse wielersfederatie die een deel van de taken van de Belgische Wielrijdersbond (KBWB) in Vlaanderen voor zijn rekening neemt, kunnen bij deze federatie een aanvraag indienen als ze een wedstrijd willen organiseren. Als de WBV een definitieve wedstrijddatum toekent aan de wedstrijd, ontvangt de organisator een bevestiging hiervan en is hij na betaling van de organisatievergunning verzekerd voor deze wedstrijdorganisatie. De organiserende club ontvangt dan ook een verzekeringsattest.¹⁰⁵ In bijlage 2 vindt u een voorbeeld van een organisatievergunning voor een internationale veldrit. Om privacy-redenen werden de gegevens van de organisator hier weggewerkt.

¹⁰² CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 129-130.

¹⁰³ CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 130.

¹⁰⁴ K.B. van 21 augustus 1967 tot reglementering van de wielervedstrijden en van de veldritten. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [26/04/2010]

¹⁰⁵ <http://www.wielerbondvlaanderen.be/wielergids/> [26/04/2010]

c) B.A. sportbeoefenaar

Een derde verzekering is de verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de sportbeoefenaar bij de beoefening van verzekerde sportactiviteiten. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van de sporter voor schade die hij aan derden veroorzaakt tijdens het sporten. Een B.A.-verzekering voor de sportbeoefenaar wordt meestal op niveau van de federatie of de club afgesloten, maar kan eveneens individueel afgesloten worden.¹⁰⁶ Als de sporter lid is van een club die aangesloten is bij een erkende sportfederatie, legt het decreet tot erkenning van de sportfederatie minimumvoorwaarden op waaraan de verzekering B.A. van de sportbeoefenaar moet voldoen (*cfr. supra, 3. Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties*). De sportbeoefenaar die niet aangesloten is via een sportfederatie doet er goed aan de verzekering van zijn sportclub te controleren. Als een sporter niet aangesloten is bij een sportclub kan hij best nagaan of zijn familiale polis voldoende dekking biedt. Indien dit niet het geval is, is een individuele verzekering tot dekking van zijn burgerrechtelijke aansprakelijkheid gewenst aan te raden.

d) B.A. trainers en monitoren

Er bestaan op de verzekeringsmarkt ook verzekeringen tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van trainers en monitoren. Een trainer is voor zijn eigen fout vaak verzekerd door zijn persoonlijke burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering, de zogenaamde familiale polis, ten minste als deze polis het ongeval ziet als een ongeval in het privéleven van de verzekerde. Hier is het weer van belang de dekking je polis (hier de familiale polis) te controleren vooraleer je de activiteit start. Deze familiale polis dekt echter niet de aansprakelijkheid voor de schade veroorzaakt door de leerlingen (i.e. de personen die training bij hem volgen) gedurende de periode waaronder ze onder toezicht van de trainer staan.¹⁰⁷ Trainers opereren vaak in opdracht van de sportclub, waardoor ze aangestelden zijn waarvoor

¹⁰⁶BERTON, L. op. cit. pp. 32.

¹⁰⁷ De aansprakelijkheid van trainers en monitoren is evenwel weerlegbaar als de trainer kan bewijzen dat hij voldoende toezicht uitoefende en hij de fout niet had kunnen vermijden.

de sportclub aansprakelijk is (*cf. supra, 4.2. Aansprakelijkheid van sportclubs en organisatoren van sportactiviteiten*).¹⁰⁸

e) B.A. uitbating

De verzekering B.A. uitbating dekt de buitencontractuele aansprakelijkheid van de verzekeringsnemer, bestuurders, aangestelden... bij de uitbating van de cafetaria, de sportinstallaties en/of de administratieve zetel.¹⁰⁹

f) Verzekering objectieve aansprakelijkheid bij brand en ontploffing

De wet van 30 juli 1979, betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen, stelt bepaalde natuurlijke of rechtspersonen objectief aansprakelijk voor zowel de lichamelijke als de materiële schade, die aan derden aangericht wordt door een brand of een ontploffing. Deze aansprakelijkheid geldt onverminderd het gewone verhaal op de voor het schadegeval aansprakelijke personen.

De wet stelt ook: *“Geen inrichting mag voor het publiek worden opengesteld indien de objectieve aansprakelijkheid waartoe zij aanleiding kan geven, niet gedekt is door een verzekering welke de in het eerste lid vermelde personen hebben afgesloten bij een verzekeringsonderneming die erkend is of van erkenning ontslagen is krachtens de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.”*¹¹⁰ Deze inrichtingen zijn met andere woorden verplicht een verzekering objectieve aansprakelijkheid bij brand en ontploffing af te sluiten.

In het Koninklijk Besluit van 28 februari 1991, betreffende de inrichtingen die onder de toepassing vallen van de verplichte verzekering objectieve aansprakelijkheid van de wet van 30 juli 1979, vinden we onder meer terug:

¹⁰⁸ BERTON, L. op. cit. pp. 32.

¹⁰⁹ <http://www.arena-nv.be/nederlands/home.htm> [09/04/2010]

¹¹⁰ WET van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen. <http://www.juridat.be> [12/04/2010]

- drankgelegenheden, wanneer de totale voor het publiek toegankelijke oppervlakte ten minste 50 m² bedraagt
- de polyvalente zalen, voor onder meer voorstellingen, openbare vergaderingen en sportmanifestaties
- de sportzalen
- de schietstands
- de stadions

Sportclubs die een van deze inrichtingen exploiteren zijn bijgevolg verplicht een verzekering objectieve aansprakelijkheid bij brand en ontploffing af te sluiten.

g) B.A. vrijwilligers

Een laatste, maar zeer belangrijke verzekering binnen de sportclubs is de verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid voor vrijwilligers. De organisaties die onder de aansprakelijkheidsregeling vallen (*cfr. supra, 3.1.2. De aansprakelijkheidsregeling*) en vrijwilligers tewerkstellen zijn verplicht een verzekering buitencontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid te sluiten.¹¹¹

De verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekking bieden voor de schade die een vrijwilliger veroorzaakt binnen het vrijwilligerswerk en op weg naar en terug van de activiteiten. De minimumgarantievoorwaarden werden vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 19 december 2006. Deze minimumvoorwaarden zijn echter zeer beperkt en om een goede verzekering te garanderen werd er een modelinhoud uitgewerkt door de steunpunten vrijwilligerswerk en Prof. Em. H. Claassens.¹¹²

Een vrijwilligersverzekering kan bij vele verzekeraars afgesloten worden. De federale overheid sloot hiervoor een raamcontract met enkele verzekeraars die zich engageren om de vrijwilligersverzekering aan te bieden.¹¹³

¹¹¹ KONING BOUDEWIJNSTICHTING. op. cit. pp. 34.

¹¹² <http://www.vrijwilligersweb.be/verzekering.htm#model> [09/04/2010]

¹¹³ Dexia/DVV verzekeringen, Ethias, Fidea NV, AG Insurance, KBC verzekeringen en P&V verzekeringen. <http://economie.fgov.be/nl/consument/Verzekering/Vrijwilligersverzekering/index.jsp> [09/04/2010]

Voor tijdelijke en occasionele activiteiten bieden de Vlaamse provincies en de Vlaamse gemeenschapscommissie in Brussel ook een gratis verzekering aan. Deze verzekering wordt gefinancierd door de Nationale Loterij en dekt niet enkel de burgerrechtelijke aansprakelijkheid maar ook de lichamelijke ongevallen en rechtsbijstand. Deze tijdelijke verzekering biedt dekking voor maximum honderd dagen per jaar. Elke vrijwilliger die daarbij voor een dag verzekerd is telt mee als een dag. Verzeker je dus vijftig vrijwilligers met deze polis, dan kan je dat maar voor twee dagen doen.¹¹⁴

5.2 Verzekering lichamelijke ongevallen

Naast de verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid is een verzekering lichamelijke ongevallen noodzakelijk binnen de sportwereld. Bij een ongeval binnen de sportwereld is er immers vaker sprake van lichamelijke ongevallen dan van burgerrechtelijke aansprakelijkheid.¹¹⁵ Hierbij is het van belang te weten wat je verzekering beschouwt als 'lichamelijke ongevallen'. Een lichamenlijk ongeval kan worden omschreven als: *“een plotselinge gebeurtenis die lichamenlijk letsel veroorzaakt en waarvan de oorzaak vreemd is aan het organisme van het slachtoffer”* (Berton, 2009). Deze omschrijving kan discussies opleveren over wat een plotselinge gebeurtenis is. Is een blessure die zich plots manifesteert maar het gevolg is van aangehouden lichamenlijke inspanningen een plotse gebeurtenis of niet? En is een ziekte die het gevolg is van een sportongeval gedekt of niet? Een sporter kan best nagaan hoe zijn verzekering het begrip 'lichamelijk ongeval' concreet invult en eventueel verduidelijking vragen bij twijfelgevallen.

Een praktijkgeval van een dergelijk twijfelgeval is de zaak rond Sandy Martens, ex-speler van voetbalclub AA Gent. Martens liep in 2004 tijdens een wedstrijd tegen Club Brugge een zware achillespeesblessure op. Omdat er geen contact was met een andere speler, en er dus geen externe oorzaak was, oopperde verzekeraar Mercator dat er geen sprake was van een ongeval.¹¹⁶ Martens kon hierdoor geen beroep doen op

¹¹⁴ BERTON, L. op. cit. pp. 56

¹¹⁵ ETHIAS VERZEKERING. op. cit. pp.4.

¹¹⁶ *“Gescheurde achillespees van Sandy Martens is geen arbeidsongeval”*. <http://www.assuropolis.be> [11/04/2010]

zijn arbeidsongevallenverzekering en moest maandenlang leven van zijn uitkering van het ziekenfonds.¹¹⁷

Lichamelijke ongevallen kunnen opgedeeld worden in twee groepen: enerzijds de lichamelijke ongevallen in het privéleven, anderzijds de arbeidsongevallen. In wat volgt bespreek ik beide groepen kort.

5.2.1 *Lichamelijke ongevallen in het privéleven*

Een sporter die niet betaald wordt voor zijn sportbeoefening, kan bij een ongeval in de eerste plaats beroep doen op zijn ziekte- en invaliditeitsverzekering van het ziekenfonds (*cfr. supra, 2.2. Sociale zekerheid*). Een sportverzekering kan nog een bijkomende dekking bieden.

Een verzekering lichamelijke ongevallen biedt meestal verschillende waarborgen: namelijk een terugbetaling van geneeskundige verzorging, een vergoeding voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid, een vergoeding voor blijvende arbeidsongeschiktheid of bestendige invaliditeit en een vergoeding bij overlijden.¹¹⁸

a) Geneeskundige verzorging

Onder geneeskundige verzorging wordt verstaan de medische behandelingen die de verzekerde moet ondergaan om de lichamelijke letsels, opgelopen door het ongeval, te herstellen. De kosten die hieraan verbonden zijn, zijn bijvoorbeeld ziekenhuiskosten, honoraria, kosten van prothesen, kinesitherapie, geneesmiddelen enzovoort. Bij een ongeval kan een sporter voor deze kosten van geneeskundige verzorging eerst beroep doen op de ziekte- en invaliditeitsverzekering van zijn ziekenfonds. Zoals eerder vermeld kan een extra sportverzekering hier werken als een aanvulling op de wettelijke uitkeringen.¹¹⁹ Hiervoor zijn er twee mogelijke opties. Een eerste mogelijkheid is dat de sportverzekering, met een dekking lichamelijke ongevallen, het

¹¹⁷ WAUTERS, W., "Ik leef al 4 maanden van het ziekenfonds". *Het Laatste Nieuws*, 19 januari 2005, pp. 23.

¹¹⁸ www.asuropolis.be [11/04/2010]

¹¹⁹ ETHIAS VERZEKERING. op. cit. pp. 17.

remgeld terugbetaalt. Dit is het verschil tussen de kosten die het ziekenfonds terugbetaalt en de wettelijke RIZIV-tarieven die een zorgverlener mag aanrekenen. Dit remgeld dient om mensen prijsbewust te maken en onnodige zorgvragen te beperken.¹²⁰ Een tweede mogelijkheid is dat de sportverzekering de medische kosten terugbetaalt die niet terugbetaald worden door het ziekenfonds. In dit geval betaalt de verzekeraar ook bepaalde kosten die boven de wettelijke RIZIV-tarieven vallen terug.¹²¹ Hier dient opgemerkt te worden dat enkel medische behandelingen die door het RIZIV erkend worden door de sportverzekering terugbetaald worden. Als de sportverzekering ook niet-erkende medische behandelingen terugbetaalt, wordt hiervoor bijna altijd een maximumbedrag in de polis afgesproken. Deze behandelingen hebben immers geen officiële tarieven en zouden anders onverwachte, hoge kosten kunnen meebrengen voor de verzekeraar.¹²²

De meeste sportverzekeringen leggen in de polis enkele beperkingen vast. Zo is er vaak een maximumbedrag van terugbetaling en worden de kosten vaak maar gedurende een bepaalde periode na het ongeval terugbetaald.¹²³ De terugbetaling van medische kosten is een van de belangrijkste dekkingen van een polis sportverzekeringen. Circa 60% à 70% van de kosten voor de verzekering van sportbeoefening bevinden zich in deze categorie.¹²⁴

b) Tijdelijke arbeidsongeschiktheid

De sportverzekering kan voorzien in een bijkomende vergoeding voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid, naast de uitkering die de ziekteverzekering biedt. Dit is vooral gewenst bij een arbeidsongeschiktheid van meer dan een maand. De werkgever is immers wettelijk slechts verplicht een maand loonwaarborg te bieden (*cfr. supra, 2.3. Arbeidsongevallen*).¹²⁵ De sportverzekering die een vergoeding voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid bevat keert een dagvergoeding uit voor elke dag dat de

¹²⁰ www.assuralia.be/nl/pdf/To_the_point_jan_05_ziekte.pdf [11/04/2010]

¹²¹ BERTON, L. op.cit. pp. 38.

¹²² ETHIAS VERZEKERING. op. cit. pp. 17.

¹²³ Idem.

¹²⁴ HANNES, B. (verantwoordelijke sportverzekeringen Ethias verzekeringen), *Mondelinge mededeling*, via bezoek, d.d. 12 april 2010.

¹²⁵ HENDRICKX, F. op. cit. pp. 14-19.

verzekerde arbeidsongeschikt is.¹²⁶ Het totaal van deze extra vergoeding en de uitkering van de ziekteverzekering mag nooit hoger zijn dan het werkelijk geleden inkomensverlies. Deze beperking dient om misbruik te voorkomen.¹²⁷

c) Blijvende arbeidsongeschiktheid of bestendige invaliditeit

Een sportverzekering kan eveneens een vergoeding bevatten voor blijvende invaliditeit of arbeidsongeschiktheid als gevolg van een sportongeval. In dit geval wordt er eenmalig een bedrag uitgekeerd dat afhankelijk is van het percentage blijvende invaliditeit.¹²⁸

d) Overlijden

Verder kan een sportverzekering, zoals eerder vermeld (*cfr. supra, p. 42.*), ook voorzien in een uitkering bij overlijden. De uitkering van een vast bedrag kan in dit geval de financiële gevolgen voor de nabestaanden beperken.¹²⁹

e) Minimumgarantievoorwaarden Vlaamse erkende sportfederaties

Voor de verzekering lichamelijke ongevallen werden in de Vlaamse regelgeving bepaalde minimumvoorwaarden opgelegd aan de erkende federaties. Het gaat hier om:¹³⁰

- een uitkering van minimum 8.500 euro bij overlijden, uiterlijk tot 3 jaar na het ongeval voor zowel leden als niet-leden bij sportpromotionele activiteiten vanaf de leeftijd van 5 jaar
- voor het overlijden van een kind van minder dan 5 jaar oud worden de werkelijk gemaakte begrafeniskosten vergoed, met een maximum van 8.500 euro, uiterlijk tot 2 jaar na het ongeval

¹²⁶BERTON, L. op.cit. pp. 40.

¹²⁷ETHIAS VERZEKERING. op. cit. pp. 17.

¹²⁸Idem.

¹²⁹ETHIAS VERZEKERING. op. cit. pp. 17.

¹³⁰BESLUIT van 5 december 2008., Bijlage VII.

- een uitkering van minimum 35.000 euro bij blijvende arbeidsongeschiktheid van 100%, uiterlijk tot 2 jaar na het ongeval voor leden en niet-leden die niet ouder zijn dan 65 jaar
- een uitkering van minimum 30 euro per dag bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid (mits er verlies van beroepsinkomsten bestaat en de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering niet tussenkomt), gedurende twee jaar tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor leden en niet-leden die maximum 65 jaar zijn op het ogenblik van het ongeval
- de terugbetaling van het verschil tussen het RIZIV-tarief en de kosten die terugbetaald worden door het ziekenfonds voor medische prestaties die door het RIZIV erkend worden, gedurende een periode van twee jaar. Tandprothesen moeten vergoed worden tot 150 euro per tand met een maximum van 600 euro per slachtoffer, per ongeval
- de vergoeding van vervoerskosten, op dezelfde manier als in de arbeidsongevallenwet wordt aangegeven

Voor de leden moet er ook een verzekering zijn die de lichamelijke ongevallen op weg naar en terug van de sportactiviteiten verzekert.

Sportclubs aangesloten bij een niet-erkende sportfederatie gaan best na in hoeverre hun federatie lichamelijke ongevallen dekt. Kijken we bijvoorbeeld naar de voetbalclubs aangesloten bij de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB). De KBVB koos ervoor zelf een verzekeringsstelsel op te richten in samenwerking met Arena N.V., namelijk het "federaal solidariteitsfonds". Dit federale solidariteitsfonds dekt de medische kosten en invaliditeit van het slachtoffer van een voetbalongeval. Het biedt echter geen dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid.¹³¹

¹³¹ WAW., "Collectieve verzekering is onbetaalbaar". *De Standaard*. 21 september 2006, pp.68.

Binnen dit fonds vinden we voor de vergoeding bij overlijden minimumbedragen die lager liggen, maar voor de vergoeding bij blijvende invaliditeit hogere bedragen dan de wettelijke minima voor erkende sportfederaties. De verzekerde bedragen binnen dit solidariteitsfonds van de KBVB zijn:

- voor overlijden: 6.200 euro en een extra 6.200 euro per persoon ten laste, met een maximumbedrag van 37.200
- voor blijvende invaliditeit van minder dan 5%: geen vergoeding
- voor blijvende invaliditeit van 5% - 25%: 24.800 euro (basisbedrag)
- voor blijvende invaliditeit van 25% - 50%: 37.200 euro (basisbedrag)
- voor blijvende invaliditeit van 50% -79%: 49.600 euro (basisbedrag)
- 80% -100%: 49.600 euro (basisbedrag)

Belangrijk is op te merken dat de dekking van collectieve verzekeringen van lichamelijke ongevallen meestal enkel geldt voor de eigenlijke sportbeoefening en niet voor nevenactiviteiten.¹³² Voor deze extra activiteiten moet er vaak een extra verzekering worden afgesloten. Ook doen sporters die niet aangesloten zijn bij een sportclub er goed aan een bijkomende sportverzekering te nemen tot dekking van sportongevallen. Vooral in geval van blijvende invaliditeit of overlijden is deze extra dekking zeer gewenst.

f) Uitgesloten sporten en verminderde dekking

Bij een verzekering sportongevallen is het ook belangrijk te kijken welke sporten gedekt worden. Een sportverzekering wordt vaak afgesloten omdat de meeste lichamelijke ongevallenverzekeringen geen dekking bieden voor ongevallen tijdens de beoefening van gevaarlijke sporten. Sommige andere polissen dekken deze gevaarlijke sporten dan weer niet bij de voorbereiding op en deelname aan wedstrijden, competities en exhibities. Weer andere polissen dekken de gevaarlijke sporten wel,

¹³² www.asuropolis.be [11/04/2010]

maar slechts voor de helft van het verzekerd bedrag.¹³³ Al wie een gevaarlijke sport beoefent, kan dus best nagaan in hoeverre zijn polis deze sport dekt.

Dit geldt ook voor sporters die een 'veilige' sport beoefenen, maar eenmalig in clubverband een gevaarlijke sport gaan uitoefenen als nevenactiviteit. Vaak biedt de verzekering lichamelijke ongevallen die de club of federatie afsloot geen dekking voor deze sporten. Elke verzekeraar kan zelf bepalen welke sporten hij als gevaarlijk beschouwt en uitsluit van dekking. De volgende opsomming van vaak uitgesloten gevaarlijke sporten kan als leidraad dienen:¹³⁴

- gevechtssporten (als boksen, worstelen, karate)
- gemotoriseerde sporten, eventueel beperkt tot deze met een motor van meer dan 50 cc (motor- en autorennen, karting, motorcross, trialing)
- luchtsporten (sportvliegen, zweefvliegen, parachutisme, deltavliegen)
- verschillende watersporten (als waterski en onderwaterduiken)
- diverse wintersporten (bobslee, ski, skispringen)
- voetbal
- rugby
- alpinisme
- speleologie
- hinderniswedstrijden en polo te paard
- jagen, zeker op groot wild

Enkele voorbeelden van dergelijke uitsluitingen kunnen gevonden worden in bijlage 3. Hier zien we dat Hockey, een sport die volgens de statistieken zeer gevaarlijk is¹³⁵, ook door veel verzekeraars van lichamelijke ongevallen wordt uitgesloten. Squash, de sport met het grootste risico op ongevallen¹³⁶, wordt dan weer in geen enkele van de onderzochte polissen uitgesloten.

¹³³ Idem.

¹³⁴ Idem.

¹³⁵ <http://www.oivo.be/NL/doc/dcdc/all/document-602.html> [16/03/2010]

¹³⁶ Idem.

5.2.2 Arbeidsongevallen

Zoals eerder vermeld (*cf. supra*, 2.3. *Arbeidsongevallen*) is een sportclub volgens het Koninklijk Besluit van 10 augustus 1987 verplicht een arbeidsongevallenverzekering te sluiten voor sportbeoefenaars die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst. Een (zeer summiere) bespreking van deze verzekering kan dan ook niet ontbreken in de bespreking van sportverzekeringen. Deze verzekering dekt de ongevallen die tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst een letsel veroorzaken en de ongevallen op weg naar en terug van het werk. Deze arbeidsongevallenverzekering dient ten eerste te voorzien in een terugbetaling van de medische en heelkundige kosten tot het tarief van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Ten tweede dienen alle geneesmiddelen, prothesekosten en herstellings-, vervangings- en onderhoudskosten van prothesen terugbetaald te worden. Ten derde moeten de ziekenhuiskosten terugbetaald worden tot beloop van de normale prijs vastgesteld in de wet op de ziekenhuizen. Verder moet er in geval van overlijden door een arbeidsongeval, voorzien worden in een terugbetaling van begrafeniskosten en een rente-uitkering aan de overlevende echtgeno(o)t(e) en de kinderen die nog recht hebben op een kinderbijslag. Ten slotte dient er in geval van bestendige invaliditeit een lijfrente en in geval van tijdelijke arbeidsongeschiktheid een dagelijkse vergoeding uitgekeerd worden aan het slachtoffer.^{137,138}

Belangrijk is op te merken dat de collectieve polis van erkende sportfederaties geen dekking biedt voor lichamelijke ongevallen aan sporters die hun sport beoefenen onder een arbeidsovereenkomst. Volgens artikel 3 van het Vlaams besluit betreffende de erkenning van sportfederaties¹³⁹ kunnen de personen die krachtens hun wettelijke arbeidsongevallenverzekering recht hebben op een uitkering,

¹³⁷ ETHIAS VERZEKERING., op. cit. pp. 11-12.

¹³⁸ BERTON, L., op. cit. pp. 60.

¹³⁹ BESLUIT van 5 December 2008, art. 3.

immers geen aanspraak maken op vergoedingen van de verzekering lichamelijke ongevallen.¹⁴⁰

5.3 Specifieke dekkingen

Naast de burgerrechtelijke aansprakelijkheid en de lichamelijke ongevallen, bieden sportverzekeringen vaak nog enkele bijkomende dekkingen. In wat volgt bespreek ik kort enkele van deze dekkingen.

5.3.1 *Rechtsbijstand*

Een rechtsbijstandsverzekering dekt de kosten die nodig zijn om de verzekerde in staat te stellen zijn rechten te doen gelden, zowel als eiser als verweerder, in een gerechtelijke, administratieve of andere procedure, of los van enige procedure.¹⁴¹ In het geval dat een rechtsbijstandsverzekering samenhangt met een sportverzekering, biedt ze enkel dekking voor geschillen die samenhangen met de sportbeoefening.¹⁴²

5.3.2 *Verzekering alle risico's*

Een 'verzekering alle risico's' verzekert de voorwerpen die de sportclub toebehoren of die de sportclub gehuurd of in bruikleen heeft.¹⁴³ De verzekering alle risico's heeft oneindig veel mogelijke formules van dekking. Enkele veelvoorkomende verzekeringen binnen de sportwereld zijn de verzekering alle risico's computerapparatuur, de verzekering alle risico's kantoormateriaal en de verzekering van het vervoer en verblijf van gehuurd sportmateriaal.¹⁴⁴

¹⁴⁰ BERTON, L., op. cit. pp. 61.

¹⁴¹ COUSY, H. en VAN SCHOUBROECK, C. Wet op de landverzekeringsovereenkomst. *Wetgeving Verzekeringen 2009*. Art. 90.1 pp. 39.

¹⁴² BERTON, L., op. cit. pp. 65.

¹⁴³ ETHIAS VERZEKERING., op. cit. pp. 23.

¹⁴⁴ BERTON, L., op. cit. pp. 79.

5.3.3 *Brandverzekering*

Binnen een brandverzekeringpolis is de sportclub normalerwijze verzekerd tegen schade veroorzaakt door brand, blikseminslag, ontploffing, implosie, het neerstorten van of het getroffen worden door luchtvaartuigen of door voorwerpen die ervan afvallen of eruit vallen, en het getroffen worden door enig ander voertuig of door dieren.¹⁴⁵ Ook is er normaal dekking wanneer het schadegeval zich voordoet buiten de verzekerde goederen en de schade aan deze goederen veroorzaakt is door:¹⁴⁶

- hulpverlening of enig dienstig middel tot het behoud, het blussen of de redding
- afbraak of vernietiging bevolen om verdere uitbreiding van de schade te voorkomen
- instorting als rechtstreeks en uitsluitend gevolg van een schadegeval
- gisting of zelfontbranding gevolgd door brand of ontploffing.

Ook de schade aan de inboedel van de sportclub is normalerwijze door de brandverzekering gedekt. Als een sportclub geen eigenaar, maar huurder is van het gebouw, gaat hij best na of de verhuurder in zijn brandverzekering een clausule 'afstand van verhaal' heeft opgenomen. Heeft de verhuurder een dergelijke clausule, dan dekt de verzekering van de verhuurder ook de schade ontstaan tijdens het verhuren van het gebouw en zal ze de vergoeding niet terugvorderen van de aansprakelijke huurder.¹⁴⁷ Heeft de verhuurder een dergelijke clausule niet opgenomen, dan doet de hurende sportclub er goed aan zelf een brandverzekering af te sluiten voor het gehuurde pand en de inboedel.

5.4 **Sportverzekeringen op de huidige verzekeringsmarkt**

De huidige aanbieders van sportverzekeringen kunnen opgesplitst worden in twee groepen. Enerzijds zijn er de verzekeraars die deze producten aanbieden naast hun

¹⁴⁵ CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. op. cit. pp. 65.

¹⁴⁶ COUSY, H. en VAN SCHOUBROECK, C. op. cit. Art. 62. pp. 24.

¹⁴⁷ www.assuropolis.be [12/04/2010]

traditionele producten, anderzijds zijn er de verzekeringskantoren die zich specifiek richten op de niche van sport- en evenementenverzekeringen.

5.4.1 Verzekeraars die sportverzekeringen aanbieden naast hun traditionele producten

Laten we eerst kijken naar de verzekeraars die sportverzekeringen aanbieden naast hun traditionele producten. Onder andere bij AG Insurance, DVV, Ethias en P&V vinden we sportverzekeringen terug in het verzekeringsaanbod. AG Insurance heeft in haar verzekeringsaanbod een verzekering 'B.A. Sport- of Ontspanningsverenigingen' opgenomen. Deze biedt naast de dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekeringsnemer, bestuursleden en clubleden ook dekking voor lichamelijke ongevallen van bestuursleden en leden van de vereniging.¹⁴⁸ Een tweede verzekeraar met een specifieke sportverzekering in haar aanbod is DVV. De verzekering 'Sport en ontspanning' biedt een waarborg betreffende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, een waarborg rechtsbijstand en een waarborg voor lichamelijke ongevallen. Ze is gericht op sportclubs en culturele verenigingen en biedt dekking aan zowel leden, bestuur, organisatoren en vrijwilligers. Ook de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van ouders voor fouten van minderjarige leden is binnen deze polis verzekerd.¹⁴⁹

Ook Ethias heeft sportverzekeringen in haar gamma. Allereerst is er de 'Sportverzekering', een verzekering tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen van individuele sportbeoefenaars. Het is met andere woorden geen collectieve polis. De verzekerde activiteiten mogen echter zowel individueel als in groepsverband beoefend worden. De verzekering heeft geen territoriale beperkingen en geldt ook voor verplaatsingen en hulp op activiteiten die door de sportclub, -federatie of -vereniging georganiseerd worden.¹⁵⁰ Hiernaast biedt Ethias ook nog de 'Verzekering tegen sportongevallen' aan. De 'Verzekering tegen sportongevallen' is een collectieve verzekering gericht op sportclubs, -verenigingen en

¹⁴⁸ Algemene Voorwaarden verzekering B.A. Sport- of Ontspanningsverenigingen. <http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/independants/00792003800n.pdf> [20/04/2010]

¹⁴⁹ <http://www.dvv.be/products/productdetailproduct.asp?docID=590> [18/04/2010]

¹⁵⁰ Algemene voorwaarden Sportverzekering. Ethias verzekering. Artikel 1.

-federaties. Deze verzekering dekt de burgerrechtelijke aansprakelijkheid en rechtsbijstand voor zowel de clubs, de leden, het bestuur, de organisatoren, de scheidsrechters en de vrijwilligers. Ook de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van ouders voor fouten van minderjarige leden is binnen deze polis verzekerd. Hiernaast biedt deze verzekering ook dekking voor lichamelijke ongevallen. Onder andere de Vlaamse Atletiekliga, de Vlaamse Tafeltennis Liga en de Vlaamse Basketballiga sloten hun collectieve verzekering af bij Ethias.^{151,152}

Ten slotte is er nog de verzekering 'Sport-, ontspannings- en culturele verenigingen' van P&V. Allereerst biedt deze verzekering dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de vereniging en haar leden. Ten tweede biedt de verzekering dekking voor rechtsbijstand voor de vereniging en haar leden. Ten slotte is er ook voorzien in dekking van de lichamelijke ongevallen van de leden van de vereniging.¹⁵³ Deze verzekering kwam als 'Beste koop' uit een onderzoek van Budget&Recht in 2005.¹⁵⁴ Of deze verzekering nog op de markt verkrijgbaar is, is echter onduidelijk en op een vraag naar informatie kwam geen reactie van P&V.

5.4.2 Verzekeringskantoren die zich richten op de niche van de sportverzekeringen

Naast de verzekeraars die sportverzekeringen aanbieden naast hun traditionele producten zijn er ook verzekeringskantoren die zich in het bijzonder richten op de niche van de sportverzekeringen. De grootste naam is hier ongetwijfeld Arena N.V., een verzekeringsagentschap dat voor haar verzekeringen beroep doet op drie verzekeraars¹⁵⁵. Speciale risico's plaatst ze op de LLOYD'S of Londen en CIGNA. Arena N.V. staat vandaag de dag dan ook in voor de verzekeringen van meer dan 60

¹⁵¹ <http://www.val.be/?mnuid=289> [29/04/2010]

¹⁵² <http://www.vttl.be/> [29/04/2010]

¹⁵³ Algemene voorwaarden verzekering sport-, ontspannings- en culturele verenigingen. P&V. Uitgave 01/02

¹⁵⁴ COUTEUR, J-P., MORIAU, A. en VANPARYS, R. op. cit. pp. 23.

¹⁵⁵ Nationale Suisse verzekeringen, Europese verzekeringen, AIG-Europe

federaties, honderden sportclubs en enkele professionele sporters.¹⁵⁶ Een lijst met de dekkingen die Arena N.V. aanbiedt kan gevonden worden in bijlage 4.

Een tweede belangrijk verzekeringskantoor dat zich richt op de niche van de sportverzekeringen is Tolrip. Tolrip is een kantoor van verzekeringsconsultanten gespecialiseerd in het dekken van sport, evenementen en marketing. Ze bieden verschillende verzekeringen aan die specifieke sporten en sportgebeurtenissen dekken. Zo is er de verzekering 'financiële bonus/resultaten' die de betaling van bonussen voor goede resultaten aan sporters dekt. Ten tweede is er de verzekering 'Einde loopbaan/verlies van licentie/ongeval & ziekte'. Deze dekt de tijdelijke of blijvende ongeschiktheid voor sporters als gevolg van sportongevallen of ziektes. Verder zijn er nog: een verzekering voor organisatoren, een verzekering tot dekking van de gevolgen van slechte weersomstandigheden bij een evenement, een verzekering tot dekking van de gevolgen van annulatie van een evenement, een verzekering voor racewagens, -boten en -motoren, en een verzekering van de financiële gevolgen van niet-kwalificatie of degradatie.¹⁵⁷

N.V. Vander Haeghen & Co. is eveneens een verzekeringsagentschap en werkt voor het aanbieden van haar polissen samen met AXA/Royale Belge, P&V verzekeringen, de Volksverzekeringen, AGF Allianz en Winterthur. In het verleden regelde N.V. Vander Haeghen & Co. reeds de verzekeringen voor grote sportevenementen zoals Euro 2000, de Ronde van Frankrijk (2002, 2004), de Memorial Van Damme, de 24u van Spa Francorchamps enz. Ook beschikken ze over twee heel specifieke sportverzekeringen, namelijk de Golf Guard Insurance en de Racing verzekering. De Golf Guard Insurance is een verzekering voor golf liefhebbers die zowel persoonlijke ongevallen als diefstal en schade aan de golfuitrusting dekt. Deze verzekering belooft ook een compensatie van €200 als een speler een *hole in one* scoort tijdens een wedstrijd. De Racing verzekering dekt verliezen en materiële schade als gevolg van een ongeval of een brand van de verzekerde wagen in competitie.¹⁵⁸

¹⁵⁶ <http://www.arena-nv.be/nederlands/home.htm> [05/02/2010]

¹⁵⁷ <http://www.tolrip.com> [23/04/2010]

¹⁵⁸ <http://www.vdhunderwriters.be/> [23/04/2010]

Wat als je nu eenmalig met je jeugdvereniging wilt gaan paardrijden of een familiefietstocht organiseert en je verzekering dit niet dekt? Hiervoor biedt de blososportverzekering een oplossing. De blososportverzekering voor sportactiviteiten van korte duur is een verzekering ter dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen van sporters en begeleiders bij de verzekerde activiteiten. Deze verzekering kan enerzijds worden afgesloten voor sportpromotionele activiteiten en organisaties waarbij Bloso zelf betrokken is, hetzij als organisator, hetzij als partner. Anderzijds kan deze verzekering worden afgesloten door jeugdverenigingen en socioculturele verenigingen die niet aangesloten zijn bij een erkende of niet-erkende sportfederatie. Het gaat hier om een gratis verzekering die minimum 4 weken voor de activiteiten aangevraagd moet worden en waarvoor goedkeuring moet gegeven worden door de provinciale Bloso-inspectiedienst. Om goedkeuring te kunnen krijgen moet er aan bepaalde voorwaarden zeker voldaan zijn. Zo mag het ten eerste niet gaan om initiatieven van gemeentelijke diensten die op het organogram en het programma van de gemeente staan. Ten tweede komen initiatieven van socio-culturele verenigingen enkel in aanmerking als het gaat om feitelijke verenigingen of vzw's. Ook hier mogen de activiteiten niet voorkomen op het organogram van de gemeente. Bijkomend moet er sprake zijn van eenmalige activiteiten met democratische deelnamegelden, zonder geldprijzen en zonder bijdrage voor de verzekering naast het deelnamegeld.¹⁵⁹ Ten slotte zijn er een reeks sporten die uitgesloten worden van dekking, of waar aan bijkomende voorwaarden moet voldaan worden (*cfr. infra, Bijlage 5: Gedekte sporten Blososportverzekering*). Het is belangrijk op te merken dat deze verzekering slechts aanvullend kan werken. Uitkeringen zullen slechts geschieden na tussenkomst van eventueel andere bestaande verzekeringscontracten en het ziekenfonds.¹⁶⁰

En hoe zit het met bijvoorbeeld de gemeentelijke sportkampen? Hiervoor bestaat er de ISB-sportverzekering. Deze verzekering wordt door het ISB, het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, sinds 2002 aangeboden aan gemeenten en provincies in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2009 bood het ISB

¹⁵⁹ BLOSO. *Informatiebrochure: De blososportverzekering voor sportactiviteiten van korte duur.*

¹⁶⁰ Idem.

via deze verzekering dekking aan 278 gemeenten, de provinciale sportdienst van Antwerpen en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC).¹⁶¹ Deze sportverzekering wordt aangeboden in samenwerking met Ethias verzekeringen en dient tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid, de strafrechtelijke verdediging en de lichamelijke ongevallen van deelnemers en vrijwilligers bij gemeentelijke sportactiviteiten. Gemeenten en provincies in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen hier, onafhankelijk van het feit of ze aangesloten zijn bij het ISB of een erkende sportdienst hebben, een basispolis en eventueel een optie individuele verplaatsing afsluiten bij het ISB. Deze verzekering geldt voor alle sportactiviteiten (eg. sportkampen, sporthappenings,...) die georganiseerd worden door de gemeentelijke sportdiensten, sportraden of gemeentelijke vzw's die instaan voor sportpromotie. Deze sportactiviteiten moeten evenwel steeds begeleid zijn en een initiërende rol hebben en mogen onder geen beding door sportclubs, andere verenigingen, externen of professionelen georganiseerd worden. Ook worden er bepaalde sporten uitgesloten van dekking door deze polis. Zo worden ongevallen als gevolg van triatlon, wielervedstrijden, luchtsporten (eg. parachutisme, zweefvliegen,...), gemotoriseerde activiteiten en duiksport in open water nooit gedekt.¹⁶² (*cfr. Bijlage 6: Extra uitleg ISB-sportverzekering*)

¹⁶¹ <http://www.isbvzw.be/nl/43/collections/4/isb-sportverzekering.html> [18/04/2010]

¹⁶² Idem.

6. Onderzoek naar de risicoperceptie bij de Vlaamse sportbeoefenaar

Na deze korte uiteenzetting over de verzekeringen en wettelijke bepalingen, ga ik nu dieper in op hoe de sportbeoefenaar zelf zijn of haar risico percipieert.

6.1 Proefopzet

Aan de hand van twee enquêtes trachtte ik te bepalen hoe Vlaamse sportbeoefenaars en sportclubs hun risico op ongevallen en blessures inschatten en hoe ze zich hier tegen indekken. Een eerste enquête was gericht naar de individuele sportbeoefenaar die zijn sport al dan niet in club- of groepsverband uitoefent. Het doel was te onderzoeken hoe de sporter zijn risico op ongevallen inschat en in hoeverre hij op de hoogte is van zijn verzekeringen en de inhoud ervan. Een tweede enquête richtte zich tot de sportclubs. Deze enquête onderzocht in hoeverre sportclubs vonden dat zij een risico liepen en of zij op de hoogte waren van hun verzekeringen. Beide vragenlijsten zijn te vinden in bijlage 7 en 8. Deze vragenlijsten werden bewust vrij beperkt en schetsmatig gehouden om te trachten een voldoende aantal responsen te krijgen.

De vragenlijsten werden verspreid via een selectie erkende en niet-erkende Vlaamse gemeentelijke sportdiensten waarvan de gegevens verkregen werden via de bloso-website.¹⁶³ Ook de provinciale sportdiensten werden in dit verband aangeschreven. De enquête voor individuele sporters werd op sportfora geplaatst en via individuele mailings verspreid. Beide enquêtes bevatten een cookie-controle¹⁶⁴ en een IP-adrescontrole¹⁶⁵ om dubbele deelnames te voorkomen. Er was ook een vraag

¹⁶³ <http://www.bloso.be/public/infotheek/adressen.asp> [20/12/2009]

¹⁶⁴ Een cookie is een heel klein tekstbestandje dat op je vaste schijf is geplaatst door een webpaginaserver. Het is eigenlijk een soort identificatiebewijs. Het kan niet worden uitgevoerd als code en het kan geen virussen verspreiden. Een cookie is uniek en kan alleen worden gelezen door de server die je de cookie heeft verschaft. Het doel van een cookie is de server te vertellen dat je bent teruggekeerd naar die webpagina. <http://www.microsoft.com/info/nl/cookies.msp> [25/04/2010] Een cookie-controle houdt in dat de server controleert of iemand de enquête al bezocht, en zo dubbele deelnames verhindert. Omdat een cookie door de gebruiker kan worden verwijderd, maakte ik bij mijn enquête ook gebruik van een IP-adrescontrole (cfr. infra, voetnoot 165.)

¹⁶⁵ Een IP-adres is een uniek adres van een bepaalde netwerkverbinding met het internet. <https://www.kuleuven.be/aiv/aiv-ka/cursusmateriaal/modules/mod4/nl/basisbegrippen01.htm>

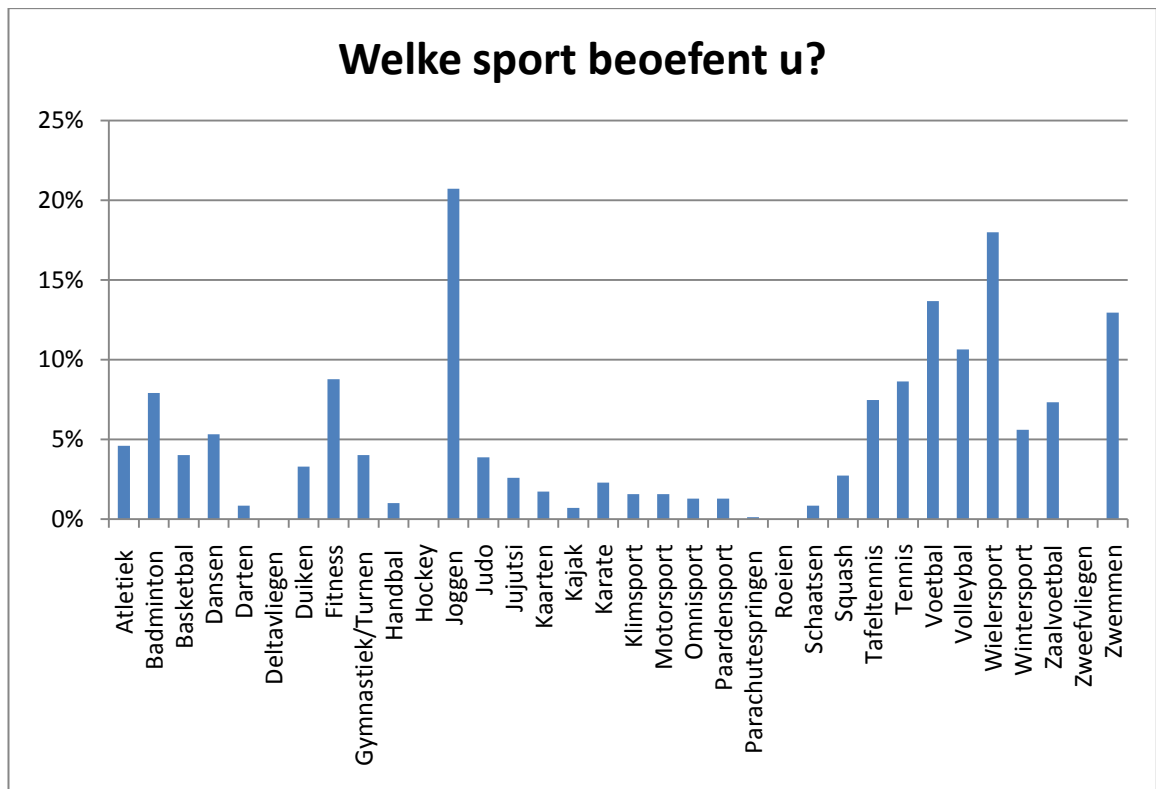
voorzien om zoveel mogelijk willekeurige antwoorden te elimineren. De resultaten van beide enquêtes waren opmerkelijk... Alle grafieken en cijfergegevens in verband met risicoperceptie die hierna getoond worden, zijn resultaten uit dit eigen onderzoek.

6.2 Risicoperceptie bij de sportbeoefenaar

In totaal werd mijn enquête voor de individuele sporter 740 keer ingevuld.¹⁶⁶ 96% van deze respondenten deed aan sport. Omdat deze enquête echter peilde naar de risicoperceptie bij de sportbeoefenaar werden de antwoorden van niet-sporters verwijderd uit de resultaten. Er blijven 696 observaties over. 72% van de overblijvende respondenten was van het mannelijke geslacht en de grootste leeftijdsgroep was de groep van 36 tot 55-jarigen. De ondervraagde sporters beoefenden het vaakst: Joggen, Wielrennen, Voetbal, Zwemmen en Volleybal (grafiek 1).

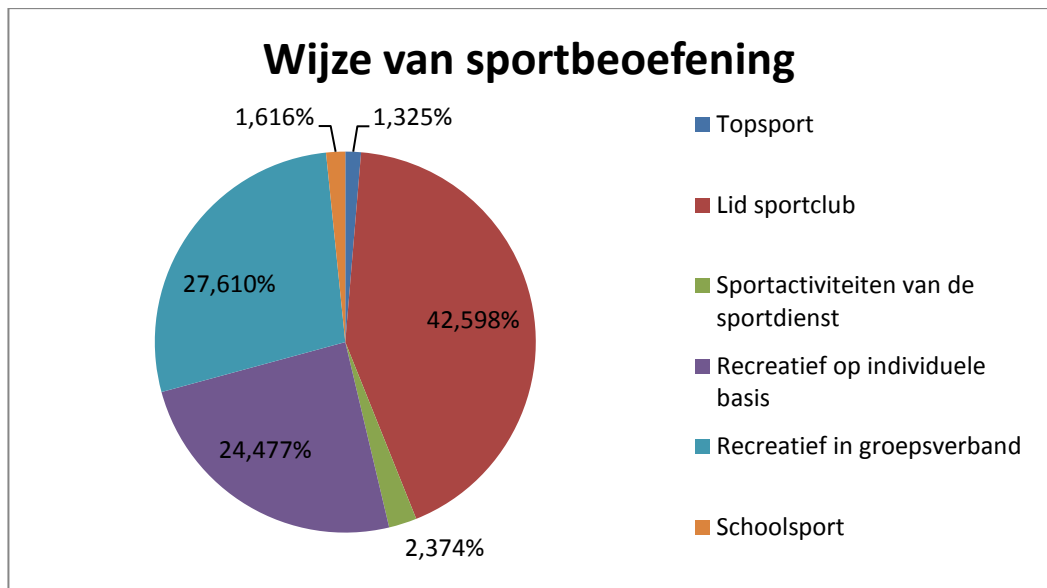
[10/05/2010] Een IP-adres kan je zeer moeilijk wissen. Een IP-adrescontrole houdt in dat er gecontroleerd wordt of een persoon de enquête al invulde door te controleren of de enquête al bezocht werd van op zijn/haar IP-adres. Deze soort controle kan wel een probleem opleveren wanneer meerdere computers gebruik maken van dezelfde netwerkllocatie (bijvoorbeeld verschillende computers in een gezin/huis of school). Er zal dan slechts een persoon de enquête kunnen invullen.
<http://85.12.43.219/~enquete/handleiding.pdf> [10/05/2010]

¹⁶⁶ Het is niet duidelijk hoeveel mensen in totaal werden aangeschreven aangezien de sportclubs en gemeentelijke sportdiensten deze enquêtes zelf doorstuurden naar hun leden/sportbeoefenaars.

Grafiek 1: Welke sport beoefent u?

Het overgrote deel van de sporters, iets meer dan 87%, sport 1u tot 8u per week. Van de respondenten is bijna 65% aangesloten bij een sportclub. 37% sport recreatief op individuele basis, 42% sport recreatief in groepsverband (grafiek 2). Dit sommeert tot meer dan 100% omdat een persoon meerdere sporten kan beoefenen en voor de ene sport kan aangesloten zijn bij een sportclub terwijl hij /zij de andere sport individueel of in groep beoefent.

Grafiek 2: Op welke wijze doet u aan sport?

Bij de sportbeoefenaars is meer dan twee derde al ooit het slachtoffer geweest van een ongeval of blessure. Dit is opmerkelijk en wijst meteen heel duidelijk op het belang van een goede verzekering.¹⁶⁷ 46% van deze gekwetsten of geblesseerden was zelfs arbeidsongeschikt door een sportongeval of sportblessure. Hieruit kan ik concluderen dat de gevolgen van een sportongeval groot kunnen zijn. Ook dit benadrukt het belang van een goede verzekering. Maar liefst 90% van de sporters is aangesloten bij een sportclub of -instelling. Het verschil met vraag 6 (grafiek 2) ligt hier in het feit dat bijvoorbeeld fitnessers wel aangesloten zijn bij een sportinstelling maar dit zien als een sport die ze op individuele basis uitoefenen. Ook zien mensen die recreatief sporten in groepsverband dit mogelijk vaak wel als een sportinstelling maar niet als een echte sportclub.

Een eerste zeer opmerkelijke vaststelling in verband met de vragen rond verzekeringen verzekeringen is dat bijna 14% van de sportbeoefenaars niet weet of hij via zijn sportclub verzekerd is voor alle lichamelijke ongevallen. Een tweede conclusie die ik kan trekken is dat bijna 79% van de sporters verklaart dat hun sportclub verzekerd is voor alle lichamelijke ongevallen en blessures. Dit is echter zeer twijfelachtig. Kijken we bijvoorbeeld naar de Algemene Voorwaarden van de verzekering tegen

¹⁶⁷ Hier dient opgemerkt te worden dat het best mogelijk is dat vooral mensen die in contact kwamen met een ongeval mijn enquête invulden.

sportongevallen die vele sportfederaties afsloten bij Ethias (*cf. supra*, 5.4. *Sportverzekeringen op de huidige verzekeringsmarkt*).¹⁶⁸ Hierin zijn duidelijk enkele uitsluitingen opgenomen. Zo is bijvoorbeeld zonder voorafgaande instemming van Ethias, het beoefenen van luchtsporten zoals parachutisme, parasailing, zweefvliegen, delta-plane uitgesloten door de verzekering. Ook is elke schade aan zichzelf als gevolg van een dronken toestand niet gedekt. Je kan dus best niet gezellig een pintje drinken tussen het sporten door.

Ook opmerkelijk is dat bijna 57% van de sporters niet weet welke sporten uitgesloten worden door hun eigen ongevallen- of ziekteverzekering. Dit kan zeer grote gevolgen hebben. Als we bijvoorbeeld kijken naar de ongevallenverzekering Formule 24 Privé-leven van AG Insurance (*cf. infra*, *Bijlage 3: Uitsluitingen binnen verzekeringen lichamelijke ongevallen*) vinden we hierin terug:

“Volgende sportactiviteiten zijn niet in de waarborg opgenomen:

- *het gebruik als bestuurder of als passagier van een met een motor uitgerust toestel tijdens de deelname aan een wedstrijd of aan een demonstratie waarbij tijds- of snelheidsnormen opgelegd of gekozen worden, of tijdens een training of test met het oog op een dergelijke wedstrijd of demonstratie;*
- *deelname aan een georganiseerde wedstrijd van een rijwiel-, winter-, gevecht- of verdedigingssport of aan trainingen, oefeningen of testen met het oog op een dergelijke wedstrijd;*
- *parachutespringen, zweefvliegen, ULM, deltavliegen, ballonvaart, benji, parapente.”*¹⁶⁹

Iemand die bv. aan karate of wielrennen doet in wedstrijdverband en hierbij een blessure oploopt, kan dus geen beroep doen op deze verzekering. Ten slotte heeft

¹⁶⁸ Algemene voorwaarden Verzekering tegen sportongevallen. Ethias verzekering. Art. 12 pp. 12.

¹⁶⁹ Algemene Voorwaarden Ongevallenverzekering Formule 24 Privé-leven.

<http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/00792003100n.pdf> [12/03/2010]

slechts 24% van de ondervraagde sporters een private verzekering afgesloten tot dekking van sportongevallen.

Laten we vervolgens kijken naar de risicoperceptie bij de sporters. Elke sporter werd gevraagd een reeks sporten te beoordelen op veiligheid en risico op ongevallen en blessures. Bij deze vraagstelling werden de sporters vrij gelaten in hun oordeel en werd er zeker geen suggestie gedaan naar hoe ik de veiligheid en risico's van deze sporten percipieerde. Over het algemeen worden de meeste sporten als veilig beschouwd en wordt het risico op blessures als matig ingeschat. Hierop zijn echter enkele uitzonderingen. Sporten zoals deltavliegen, duiken, hockey, vechtsporten en motorsporten worden over het algemeen eerder als neutraal tot onveilig beschouwd. We zien ook duidelijk dat er niet altijd een consensus is over welke sporten al dan niet gevaarlijk of risicovol zijn. Deltavliegen wordt bijvoorbeeld over het algemeen beschouwd als een onveilige sport (41,58%). Toch zit er een duidelijke spreiding in de responsen. Zo oordeelt 7% dat deltavliegen veilig is, beoordeelt 22% deltavliegen als neutraal en 24% vindt deltavliegen zeer onveilig. Ook de beoordeling van het risico op blessures en ongevallen is hier zeer verschillend. Het merendeel van de mensen (ca. 33%) noemt deltavliegen een sport met een groot risico op blessures en ongevallen, 11% noemt het risico zelfs zeer groot. 28% vindt dat het risico matig is terwijl 18% het risico dan weer klein vindt.

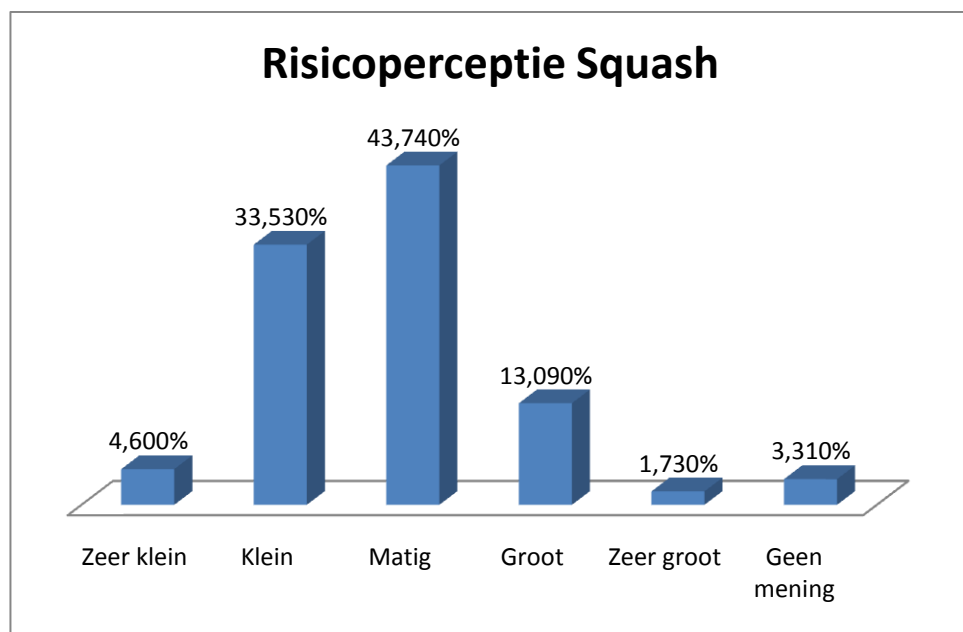
Vervolgens vergelijk ik de risicoperceptie uit mijn enquête met de risico-index opgesteld door OIVO in 2003. OIVO is het Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties en heeft naar eigen zeggen tot doel "een technische hulp te verstrekken aan de verbruikersorganisaties, de consumptiefunctie te valoriseren en de bescherming van de consumenten te bevorderen".¹⁷⁰ In 2003 publiceerde OIVO een studie rond sport en veiligheid.¹⁷¹ Hierin kenden ze aan een reeks onderzochte sporten

¹⁷⁰ <http://www.crioc.be/NL/doc/x/y/document-569.html> [08/05/2010]

¹⁷¹ Betreffende dit onderzoek zegt OIVO persoonlijk kwantitatieve interviews te hebben afgenomen (in België) van 3.203 slachtoffers van sportongevallen die zich aanmeldden op een spoedgevallendienst. Ze halen aan dat deze gegevens een analyse van de specifieke risico's die verbonden zijn aan het sporten mogelijk maakte. Ze melden ook dat er op de steekproef een totale foutmarge van 1,7% zit en dat het onderzocht veld de niet-professionele beoefenaars van een sportdiscipline omvat die werden geregistreerd in het kader van het EHLASS-project (European Home and Leisure Accident Surveillance System – 1999) van de Europese commissie.

een risico-index toe. Ze halen aan deze risico-index berekend te hebben als de verhouding van het aantal ongevallen tot het aantal beoefenaars van de desbetreffende sport.¹⁷² Hoe deze risico-index precies geïnterpreteerd moet worden werd me niet duidelijk uit de informatie die gevonden kan worden op hun website. Wel is het duidelijk dat een risico-index groter dan 1 wijst op een groot risico en een risico-index kleiner dan 1 op een klein risico.¹⁷³

Een eerste opmerkelijke conclusie is dat de risicoperceptie met betrekking tot squash in mijn enquête eerder laag is. In mijn enquête beoordeelt 77% van de sporters squash als een sport met een klein tot matig risico op ongevallen of blessures (grafiek 3). Uit het onderzoek van OIVO komt squash echter als meest risicovolle sport naar voren met een risico-index van 28.

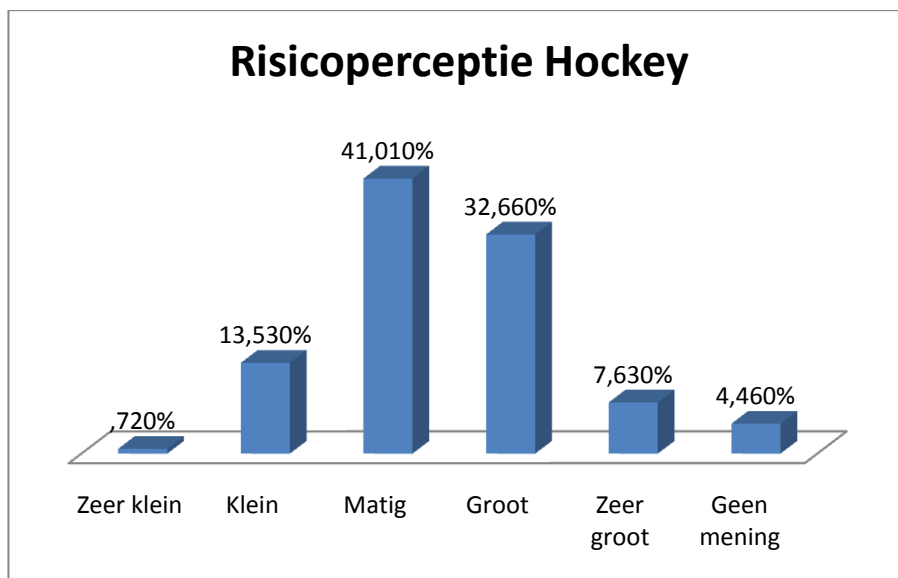
Grafiek 3: Risicoperceptie Squash

Kijken we vervolgens naar de tweede meest risicovolle sport, hockey, dan zien we dat de risicoperceptie bij de sporters die mijn enquête invulden al beter is. OIVO kende aan deze sport een risico-index van 26 toe. In mijn enquête werd hockey ingeschat als een matig, tot risicovolle sport (grafiek 4).

http://www.oivo-crioc.org/index.php?mode=document&id_doc=602&lang=nl [08/05/2010]

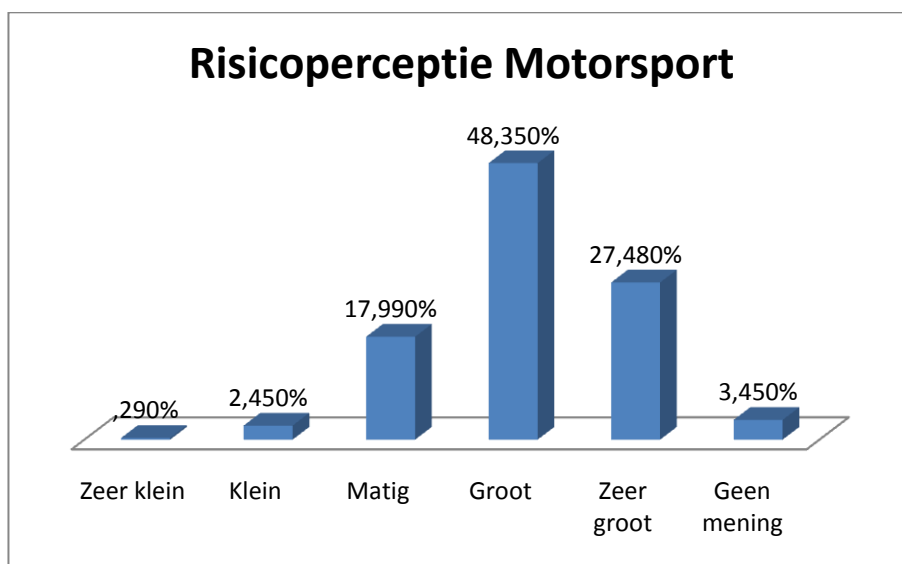
¹⁷² <http://www.oivo-crioc.org/teksten/pdf/662.pdf> [16/03/2010]

¹⁷³ Ibid. slides 4 en 50.

Grafiek 4: Risicoperceptie Hockey

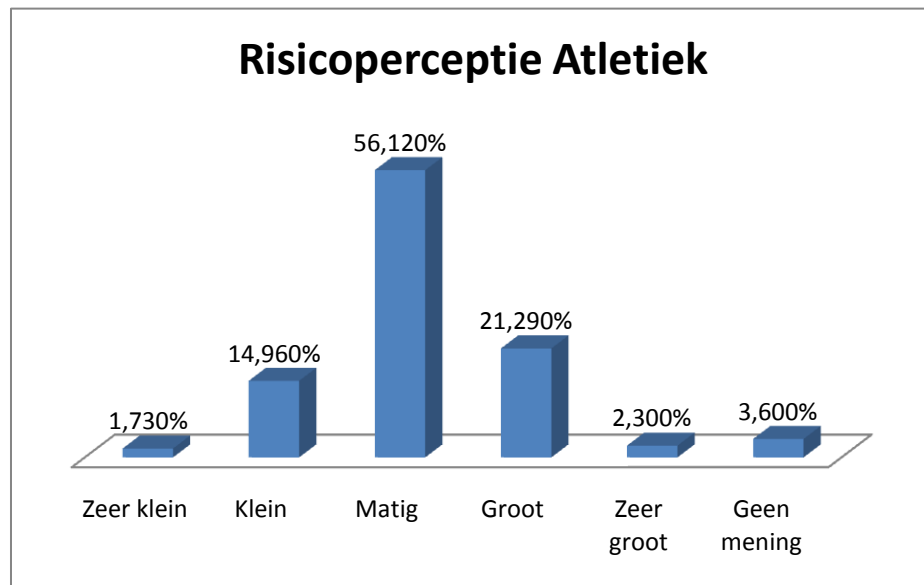
Voor een derde risicovolle sport, de motorsport, is de risicoperceptie bij de sportbeoefenaar in mijn enquête wel in overeenstemming met de werkelijkheid. Waar OIVO aan deze sport een risico-index van 15 toekende, schatte mijn respondenten het risico op ongevallen of blessures bij deze sport in als groot tot zeer groot (grafiek 5). Toch zijn er ook hier sporters die het risico niet correct inschatten.

Grafiek 5: Risicoperceptie Motorsport

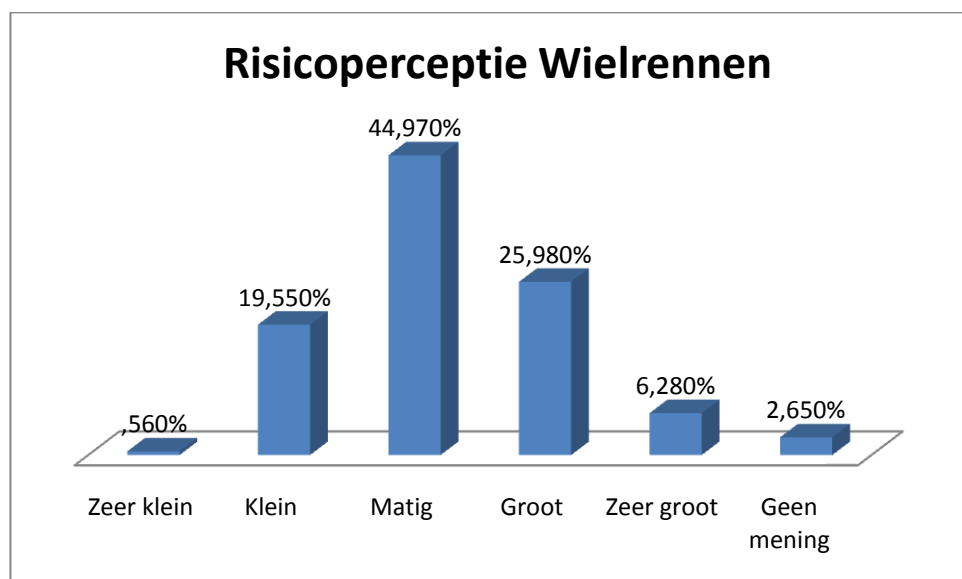
Maar ook bij de veiligere sporten vinden we enkele opmerkelijke resultaten terug. Als we bijvoorbeeld kijken naar atletiek, zien we dat in mijn enquête de sportbeoefenaar

deze sport inschatten als matig risicovol. Uit de OIVO-resultaten blijkt echter dat atletiek een van de veiligere sporten is met een risico-index van slechts 0,07 (grafiek 6).

Grafiek 6: Risicoperceptie Atletiek

Voor wielrennen vinden we een soortgelijk resultaat. Opnieuw wordt de sport in mijn enquête ingeschat als matig risicovol, terwijl de risico-index in de OIVO-resultaten slechts 0,07 bedraagt (grafiek 7).

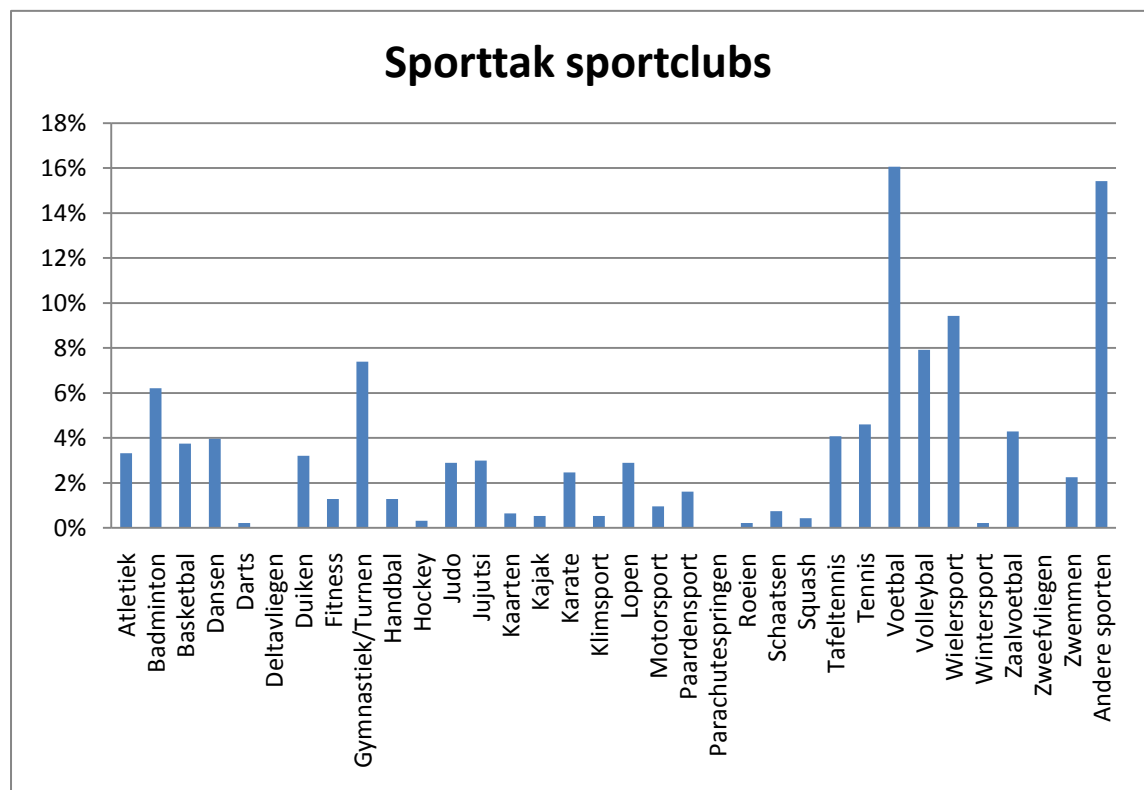

Grafiek 7: Risicoperceptie Wielrennen

Uit deze vergelijking kan ik besluiten dat de sporters over het algemeen de risico's op ongevallen en blessures bij blessure- en ongevalgevoelige sporten onderschatten (grafieken 3,4 en 5) en bij minder risicovolle sporten overschatten (grafieken 6 en 7).

6.3 Risicoperceptie bij de sportclubs

De enquête die ik opstelde voor de sportclubs werd 970 keer ingevuld.¹⁷⁴ Alle responsen van gewone leden werden verwijderd. Doel van de peiling was immers te onderzoeken hoe het bestuur van een club zijn verzekeringen regelt en ervaart. Er blijven 934 responsen over. De meeste responsen kwamen van voetbalclubs (16%), gevolgd door wielersport (9,4%) en volleybalclubs (7,9%) (grafiek 8).

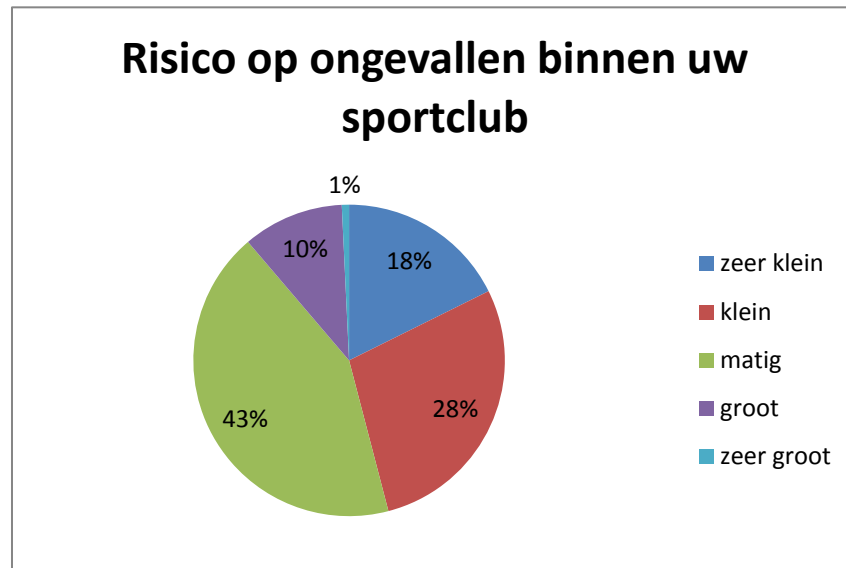
Grafiek 8: Sporttak sportclubs

In 40% van de gevallen ging het om clubs met maximum 50 leden. Van de ondervraagde clubs was 86% aangesloten bij een sportfederatie. Vervolgens werd de vraag gesteld welke extra verzekeringen werden afgesloten door de club. Een

¹⁷⁴ Het is niet duidelijk hoeveel sportclubs in totaal werden aangeschreven aangezien de gecontacteerde sportdiensten deze enquêtes doorstuurden naar de sportclubs in hun gemeente/provincie.

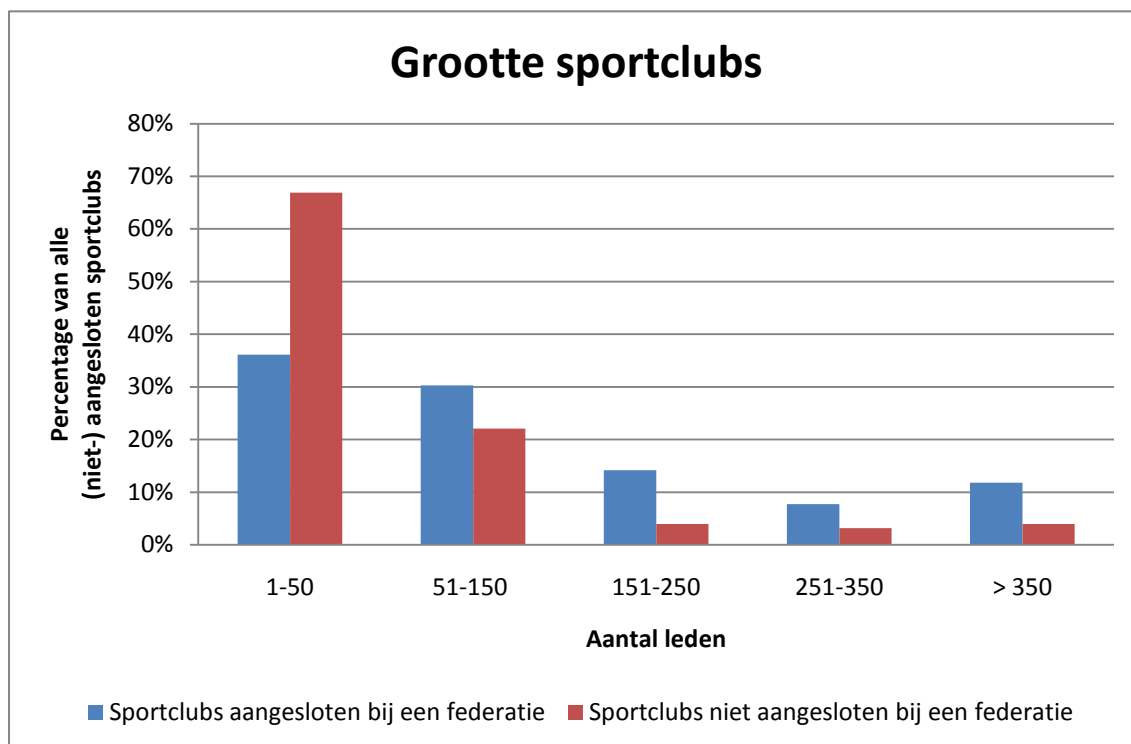
brandverzekering was vaak afgesloten door de verhuurder van het pand en/of door de sportdienst van de gemeente. In 35% van de gevallen sloot de sportclub zelf een brandverzekering af. Wat betreft de verzekeringen lichamelijke ongevallen en burgerrechtelijke aansprakelijkheid kwam er vaak de respons dat de club verwachtte via de aansluiting bij de federatie voldoende verzekerd te zijn. Desalniettemin sloot 83% van de clubs een extra verzekering lichamelijke ongevallen leden af en werd er in 63% van de clubs ook geopteerd voor een extra verzekering tegen lichamelijke ongevallen van vrijwilligers. Het is ook frappant dat in 4% van de clubs de bestuursleden zelfs niet weten of er een extra brandverzekering of een extra verzekering lichamelijke ongevallen vrijwilligers is. Van de extra verzekering lichamelijke ongevallen leden zijn de bestuursleden wel goed op de hoogte, wellicht omdat er vaker beroep moet worden gedaan op deze verzekering naar aanleiding van ongevallen.

Tussen de clubs is er een groot verschil wat betreft de extra verzekeringen burgerrechtelijke aansprakelijkheid (B.A.). 62% van de clubs sloot een extra verzekering B.A. leden, 29% besloot dit niet te doen en in 9% van de clubs weet het bestuur zelfs niet of er een dergelijke verzekering is. In 51% van de clubs werd er geopteerd voor een extra B.A. vrijwilligers. Bij deze laatste verzekering weet 11% van de clubbestuurders niet of ze zo een verzekering hebben. Ook over hun eigen aansprakelijkheid (B.A. bestuurders) zijn ze in 9% van de gevallen niet op de hoogte. 54% van de clubs verklaart een B.A. bestuurders afgesloten te hebben, 37% zegt dit niet te hebben gedaan. Een B.A. uitbating werd door slechts 29% van de clubs afgesloten. Veel clubs spelen echter in een sporthal die door de gemeente wordt uitgebaat en verwachten daarom misschien zelf niet verantwoordelijk te zijn voor de uitbating. Bij een eigen uitbating is deze verzekering echter zeer belangrijk. Een voedselvergiftiging, een gebroken glas, een valpartij, het is allemaal snel gebeurd. Wat betreft het risico op ongevallen in hun sportclubs, oordelen de bestuurders in mijn enquête over het algemeen dat het risico klein tot matig is (grafiek 9). Bij deze vraagstelling werden de sportclubs vrij gelaten in hun oordeel en werd er zeker geen suggestie gedaan naar hoe ik zelf de veiligheid en risico's van deze sporten percipieerde.

Grafiek 9: Hoe beoordeelt u het risico op ongevallen binnen uw sportclub?

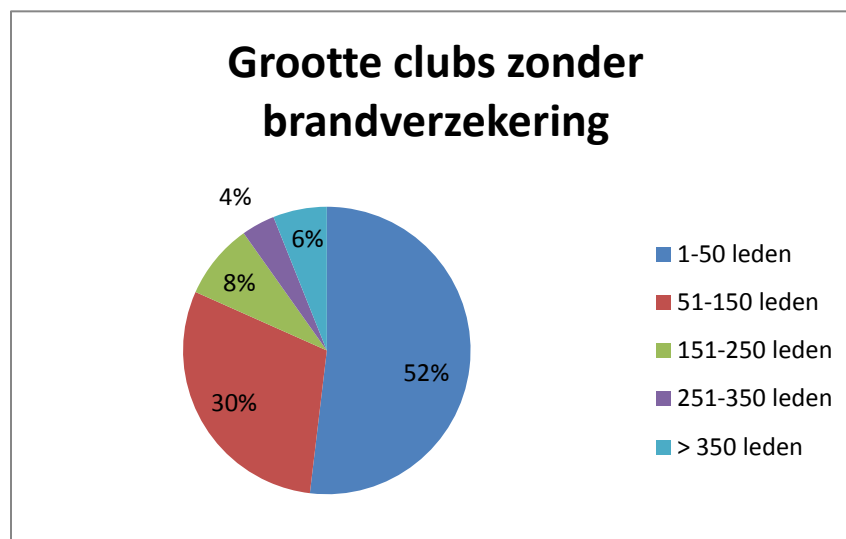
Laten we vervolgens de sportclubs die aangesloten zijn bij een sportfederatie vergelijken met deze die niet aangesloten zijn bij een sportfederatie. Sportclubs aangesloten bij een sportfederatie zullen door hun lidmaatschap bij de federatie al voldoen aan bepaalde minimumvoorwaarden betreffende verzekeringen (*cfr. supra, 3. Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties*). In de eerste plaats zien we dat het voornamelijk kleinere clubs zijn die niet aangesloten zijn bij een sportfederatie (grafiek 10). Twee derde van de clubs die niet aangesloten zijn bij een federatie hebben een tot 50 leden. Voor de sportclubs die wel behoren tot een federatie is dit slechts 36%.

Grafiek 10: Aantal leden van sportclubs die al dan niet aangesloten zijn bij een sportfederatie

We zien ook dat clubs die niet aangesloten zijn bij een federatie minder snel een brandverzekering afsluiten. Slechts 19% van deze clubs sloot een brandverzekering, in tegenstelling tot 37% bij de clubs die aangesloten zijn bij een federatie. Als we deze statistieken verder onderzoeken kunnen we vaststellen dat dit resultaat mogelijk te wijten is aan het feit dat vooral kleinere clubs geen brandverzekering afsluiten, omdat ze vaak geen eigen lokaal/gebouw hebben (grafiek 11). En net deze kleinere clubs zijn vaak niet aangesloten bij een sportfederatie. Waarschijnlijk om dezelfde redenen vinden we terug dat clubs die niet bij een federatie zijn aangesloten minder vaak een verzekering B.A. uitbating afsloten¹⁷⁵.

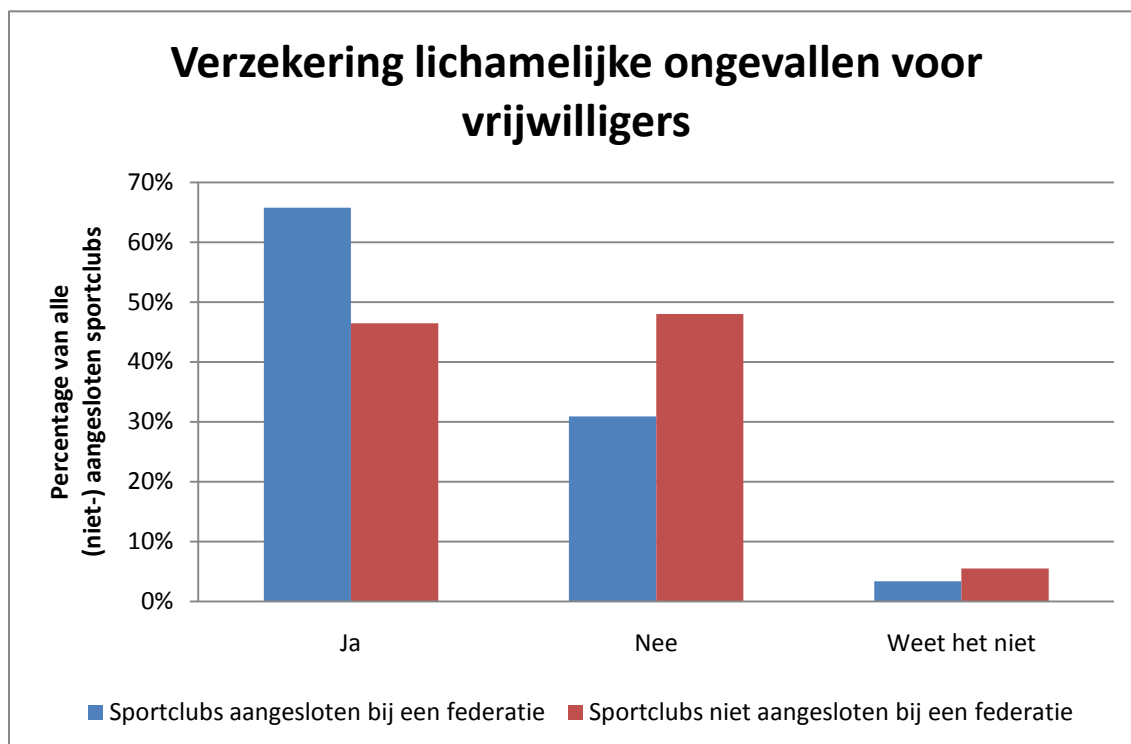
¹⁷⁵ 16,54% van de clubs die niet aangesloten zijn bij een federatie sloot een verzekering B.A. uitbating af, terwijl dit 31,02% is bij de clubs die wel aangesloten zijn bij een federatie

Grafiek 11: Aantal leden in sportclubs zonder brandverzekering

Wat betreft de verzekering van lichamelijke ongevallen (L.O.) van leden zien we dat clubs die niet aangesloten zijn bij een federatie deze iets vaker afsluiten (89% versus 82% bij clubs die wel aangesloten zijn bij een federatie). Een dergelijk klein verschil vinden we eveneens terug bij de verzekering B.A. leden (66% van de clubs die niet aangesloten zijn bij een federatie sloot deze af, tegenover 61% bij de clubs die wel lid zijn van een federatie).

Bij de verschillende verzekeringen voor vrijwilligers vinden we een groter verschil terug (grafiek 12). Clubs aangesloten bij een sportfederatie sloten in 65,8% van de gevallen een verzekering L.O. vrijwilligers af. Voor de niet aangesloten sportclubs is dit slechts 46,5%. De verzekering B.A. vrijwilligers werd door 52,6% van de sportclubs van de sportfederaties en door 43,3% van de sportclubs die niet behoren tot een sportfederatie afgesloten. Deze verzekering is echter verplicht voor vele sportclubs: er blijft dan ook de vraag of deze percentages niet te laag zijn. Een vervolgonderzoek waarin ook de vraag wordt gesteld naar de vorm van de sportclub zou deze vraag kunnen beantwoorden.

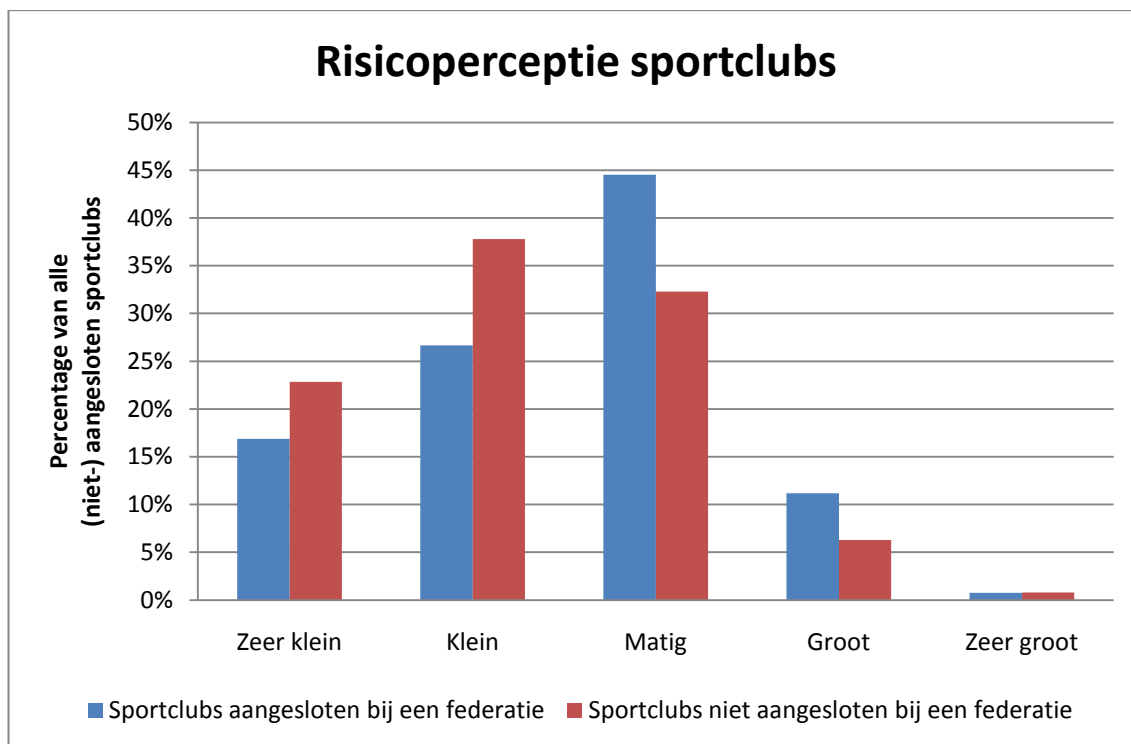
*Grafiek 12: 'Sloot uw sportclub een extra verzekering lichamelijke ongevallen vrijwilligers af?'
Antwoorden van clubs al dan niet aangesloten bij een sportfederatie*

De verzekering B.A. bestuurders toont een vrij gelijkaardig beeld in beide groepen sportclubs¹⁷⁶, en dit geldt eveneens voor de rechtsbijstandsverzekering¹⁷⁷. Een laatste onderzochte verzekering is de verzekering B.A. trainers en monitoren. Bij deze verzekering vinden we terug een groot verschil tussen de twee groepen sportclubs. Waar 43% van de sportclubs aangesloten bij een sportfederatie deze verzekering afsloot, is dit slechts 26% bij de sportclubs die niet behoren tot een federatie.

Een laatste aandachtspunt is de risico-inschatting binnen beide groepen sportverenigingen. Hier zien we dat de sportclubs die niet aangesloten zijn bij een sportfederatie, hun risico over het algemeen lager schatten dan clubs die wel aangesloten zijn bij een federatie (grafiek 13).

¹⁷⁶ 55% van de clubs aangesloten bij een federatie sloot een verzekering B.A. bestuurders af. 50% van de clubs die niet aangesloten zijn bij een federatie sloot deze verzekering eveneens af.

¹⁷⁷ In 44% van de gevallen afgesloten door clubs van de federaties. In 42,5% van de gevallen sloten niet aangesloten clubs een verzekering rechtsbijstand af

Grafiek 13: 'Hoe beoordeelt u het risico op ongevallen binnen uw sportclub?'
 Antwoorden van sportclubs al dan niet aangesloten bij een sportfederatie

7. Aandachtspunten volgend uit de eigen enquêtes

Vooraf wat betreft individuele sportbeoefening zijn de risico's op slechte of onderverzekering groot. Eerst en vooral is er de kwestie van de zogenaamde 'sporttempels'. Onder 'sporttempels' wordt verstaan de ruimtes en instellingen waar meerdere sporten uitgeoefend kunnen worden. Hier kan vaak zonder lid te worden, tegen betaling aan sport gedaan worden, denk bijvoorbeeld aan klimmuren, poolzalen, fitnessruimtes, squashterreinen enzovoort. Hier schuilt echter ook het risico. Doordat de sporter geen lidgeld moet betalen, is hij niet aangesloten bij een federatie en heeft hij hier geen verzekering afgesloten.¹⁷⁸ De burgerrechtelijke aansprakelijkheid is bijgevolg niet gedekt in dit geval. Een goede private verzekering kan hier een oplossing bieden.

Een tweede gevaar is de situatie wat betreft luchtsporten en andere "extreme" sporten zoals bungeejumpen, rafting, acrobatisch skiën enzovoort. Enerzijds schuilt hier weer het risico van niet-verzekerd te zijn omdat de sporter geen lidgeld moet betalen en dus niet aangesloten is bij een vereniging. Anderzijds zijn mensen zich vaak niet bewust van de beperkte verzekeringsdekking die deze sporten genieten. In alle 'traditionele' of 'gewone' verzekeringen zijn bepalingen opgenomen die een dekking van parachutespringen en andere extreme sporten uitsluiten. En ook levensverzekeringen, groepsverzekeringen en individuele ongevallenverzekering sluiten deze extreme sporten veelal uit. Het zou niet de eerste keer zijn dat de familie van een bij een parachutesprong overleden parachutist voor een bijkomende onaangename verrassing komt te staan als blijkt dat er geen overlijdensuitkering is en zelfs de begrafenis kosten niet terugbetaald worden.¹⁷⁹

¹⁷⁸Sommige sporttempels verplichten sporters wel een verzekering af te sluiten of bieden facultatief een verzekering aan voor deze eenmalige activiteiten. De klimmuur KlimIndoor in Antwerpen stelt bijvoorbeeld een verzekering ter beschikking tegen een betaling van €0,50. Bij deze klimmuur is deze verzekering ook verplicht voor mensen die geen lid zijn van een bergsportvereniging. <http://www.klimindoor.be/info.htm> [08/05/2010]

¹⁷⁹ TOLRIP N.V. Sporten al dan niet in clubverband. De gevaren van het sporten zonder verzekering. *Sport&Recht*. pp. 1104-1105.

8. Praktijkvoorbeeld: skiongevallen

8.1 Inleiding

Onlangs meldden de Belgische media dat er in de krokusvakantie van 2010 weer meer skiongevallen gebeurden dan in 2009.¹⁸⁰ Europ Assistance meldde een stijging van haar aantal medische skidossiers met 14% t.o.v. 2009 en ook VAB zag een duidelijke toename van het aantal skiongevallen.^{181,182} Deze stijging is vooral te wijten aan het feit dat dit jaar 5 à 10% meer mensen op skivakantie gingen. De goede weersomstandigheden zorgden vaak voor overvolle skipistes wat een grotere kans op ongevallen met zich meebrengt.

Een gevaarlijke tendens bij skiongelukken is de stijging van het aantal hoofdletsels. In vergelijking met het jaar 2002 noteerde VAB dit jaar 42% meer skiongevallen met hoofdletsels. Vooral bij de mannelijke snowboarders is er een grote stijging op te merken.¹⁸³ Deze stijging van het aantal hoofdletsels is voornamelijk het gevolg van beter onderhouden skipistes en geavanceerd skimateriaal: deze zorgen ervoor dat skiërs en snowboarders steeds sneller kunnen gaan, maar dat de kans om uit de bocht en overkop te gaan steeds groter wordt. Positief is de sterke daling van het aantal hoofdletsels bij jongeren. Europ Assistance meldt hieromtrent dat er in de krokusvakantie van 2010 bij de 11 tot 20-jarigen nog maar in 6% van de ongevallen sprake is van hoofdletsels, waar dit nog 13% was in 2009.¹⁸⁴ Deze daling kwam er voornamelijk doordat in vele skigebieden het dragen van een skihelm verplicht werd voor jongeren.

¹⁸⁰ Deze conclusie wordt getrokken op basis van gegevens van Europ Assistance en VAB. Belangrijk is hier op te merken dat er dus geen rekening gehouden is met skiërs die bij een andere (eg. CM en Intersoc) of helemaal geen organisatie zijn aangesloten. Deze gegevens kon ik ook niet natrekken bij Eurocross.

¹⁸¹ <http://www.europ-assistance.be/upload/files/press/pr-100220-gipsvlucht-nl.pdf> [13/03/20120]

¹⁸² <http://www.hbvl.be/nieuws/binnenland/aid903903/meer-ski-ongevallen-dan-vorig-jaar.aspx> [13/03/20120]

¹⁸³ <http://www.nieuwsblad.be/article/detail.aspx?articleid=GEL2MORMJ> [13/03/20120]

¹⁸⁴ <http://www.europ-assistance.be/upload/files/press/pr-100220-gipsvlucht-nl.pdf> [13/03/20120]

Een andere grote oorzaak van ongevallen, blessures en zelfs sterftes in de wintersport zijn de lawines. Hierin speelt de steeds grotere populariteit van freeriden¹⁸⁵ een rol. Steeds meer mensen wagen zich buiten de skipistes, zonder de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen of na te denken over de risico's.¹⁸⁶ Dit vergroot de kans op lawines en kan zware gevolgen hebben voor zowel de skiër als zijn omgeving. Vele reisbijstandsverzekeringen beschouwen skiën buiten de piste als gevaarlijk en sluiten tussenkomst in deze gevallen uit...

8.2 Ziekenfondsen

In geval van een skiongeval in het buitenland contacteert de gekwetste of zijn reisgenoten best eerst het ziekenfonds van de gekwetste persoon. De verplichte verzekering zal dan de kosten van de noodzakelijke medische verzorging dekken. Veel reisbijstandsverzekeringen bevatten echter uitsluitingen wat betreft skiën en snowboarden buiten de piste en acrobatisch skiën. Bij de onafhankelijke ziekenfondsen vinden we bijvoorbeeld met betrekking tot de 'Dienst dringende zorgen in het buitenland' terug:¹⁸⁷

"E. De uitsluitingen: Zijn uitgesloten van de tegemoetkoming van deze dienst:

- ...
- *de kosten n.a.v. de beoefening van sport- of vrijetijdsactiviteiten die een vergroting van het risico met zich mee brengen. Ook elke activiteit of gevaarlijke sport waarvoor de organisator een document met ontlasting van verantwoordelijkheid laat ondertekenen door de deelnemer, is uitgesloten. Het gaat om de volgende activiteiten: alpinisme, basejumps, bergbeklimmen, bobslee, deltavliegen, downhill, elastiekspringen, horseball, ijsklimmen, koersen per auto/moto/buitenboordmotoren, paraglijding, parasailing, parapente, rodelen, schansspringen, **acrobatisch skiën, skiën buiten de piste, snowboard***

¹⁸⁵ Freeriden = skiën of snowboarden buiten de skipiste

¹⁸⁶ http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=DMF20100214_082&word=ski [13/03/20120]

¹⁸⁷ <http://www.partena-ziekenfonds.be/userfiles/files/voordelenpakket/DZB%20statuten.pdf> [14/03/20120]

buiten de piste, speleologie, ULM, valschermspringen, vechtsporten, zweefvliegen.”

En ook bij de reisbijstandsverzekering Eurocross, een intermutualistisch project van de Christelijke, Socialistische, Liberale en Neutrale ziekenfondsen, en van de Mutualiteit van de Spoorwegbedienden vinden we een dergelijke uitsluiting.

CM: ¹⁸⁸

“Gaat u skiën, dan blijft u het best op de piste. De CM-reisbijstand komt namelijk niet tegemoet bij ongevallen erbuiten. Ongevallen op de piste zijn wel gedekt, net als eerste hulp en vervoer naar het ziekenhuis. ”

De CM is hier eerder voorzichtig in zijn benadering. Aangezien ongevallen buiten de piste niet gedekt zijn, zouden ze het skiën buiten de piste beter duidelijk verbieden en deze uitsluiting anders formuleren. Een uitsluiting in de aard van “Gaat u skiën, dan moet u op de piste blijven.” is dwingender en duidelijker voor de skiër.

Socialistische Mutualiteiten: ¹⁸⁹

“Welke kosten worden niet gedekt:

- ...
- *Een ongeval tijdens het beoefenen van gevaarlijke sporten zoals valschermspringen, parapente, diepzeeduiken, alpinisme, speleologie, benji-springen, rafting, rodelen, enz. Skiën en snowboarden zijn géén gevaarlijke sporten. Buiten de piste skiën kan echter wél als een gevaarlijke sport beschouwd worden.”*

¹⁸⁸http://www.cm.be/nl/131/infoenactualiteit/publicaties/visie/visie_4_december/eurocross.jsp?ComponentId=9229&SourcePageld=5420 [14/03/20120]

¹⁸⁹<http://www.socmut.be/SocMut/Templates/Content/Content.aspx?NRMODE=Published&NRNODEGUID={2FEFDB35-40ED-4511-B0A7-48686887A881}&NRORIGINALURL=/SocMut/WatTeDoenBij/Buitenland/Reisbijstandsverzekering-Eurocross.htm&NRCACHEHINT=Guest#eurocross4> [14/03/20120]

Als je een blessure of ongeval krijgt als gevolg van het skiën buiten piste komt je reisbijstandsverzekering bijgevolg vaak niet tussen in bijvoorbeeld de medische kosten of de repatriëringkosten.¹⁹⁰ En hier ligt een groot probleem want elk jaar weer zijn er meer ongevallen en overlijdens als gevolg van skiën buiten de piste.

8.3 Gewaarborgd loon

Zoals eerder (*cfr. supra, 2.3.2. Niet-betaalde niet-professionele sportbeoefenaars*) werd uitgelegd heeft elke werknemer die als gevolg van een ongeval of ziekte in zijn privéleven arbeidsongeschikt is recht op gewaarborgd loon. Enkel als er sprake is van een sportongeval of een zware fout in hoofde van de werknemer kan de werkgever deze vergoeding weigeren.¹⁹¹

Bij een ongeval of blessure opgelopen op een skivakantie is er zelden sprake van een 'sportongeval'. Hiervoor moet er immers sprake zijn van *"een ongeval opgelopen naar aanleiding van een lichaams oefening tijdens een sportcompetitie of -exhibitie waarvoor de inrichter toegangsgeld ontvangt en waarvoor de deelnemers onder om het even welke vorm een loon ontvangen."*¹⁹²

Als dit ongeval zich echter voordoet bij het skiën buiten piste kan de werkgever zich wel beroepen op het feit dat de werknemer hier een zware fout heeft begaan.¹⁹³ Een zware fout houdt in dat de werknemer niet voorzichtig genoeg gehandeld heeft en hierdoor het risico aanzienlijk verhoogde of dat hij gevaarlijk handelde terwijl hij op de hoogte was of verondersteld werd te zijn van het gevaar dat zijn handelingen inhield.¹⁹⁴

¹⁹⁰ <http://www.securex-ziekenfonds.be/mut/document.do?documentId=5713> [14/03/20120]

¹⁹¹ WET van 3 juli 1978, art. 52. §3, art 73.

¹⁹² Idem.

¹⁹³ http://www.hdp-arista.be/nl/sociaal_secretariaat/nieuws-sociaalsecretariaat/actualiteit-sociaal_secretariaat/3334-skiongeval_recht_gewaarborgd_loon [14/03/20120]

¹⁹⁴ http://www.dip.be/site/website/be/nl/4000A/40B00C/40B10C/40B1YC/200801/10000P_080117_20 [14/03/20120]

9. Besluit

In dit eindwerk trachtte ik duidelijkheid te scheppen rond het thema 'private verzekeringen en sociale zekerheid bij Vlaamse sportbeoefenaars'. Toen ik aan dit eindwerk begon, had ik zelf maar een beperkt en onvolledig beeld van de risico's verbonden aan sportbeoefening en was mijn perceptie van deze risico's eerder laag. Ik was ook niet op de hoogte van de inhoud van mijn eigen private verzekeringen. In dit eindwerk heb ik kunnen nagaan dat er op een uitgebreide literatuur rond sport en recht na, weinig concrete informatie te vinden is rond private sportverzekeringen en de implicaties van sport inzake sociale zekerheid.

Door zelf op zoek te gaan naar verzekeringen voor sportbeoefenaars kwam ik te weten dat er binnen het bestaande verzekeringsaanbod verschillende verzekeraars zijn die verzekeringen aanbieden met dekking van o.a. lichamelijke ongevallen en burgerrechtelijke aansprakelijkheid bij sportbeoefening. Het gaat hier zowel om specifieke sportverzekeringen, als om andere private verzekeringen (voor gezinnen, bedrijven...) tot dekking van lichamelijke ongevallen en burgerrechtelijke aansprakelijkheid. Hoewel deze verzekeringen uiteenlopend zijn vertonen ze een belangrijk raakpunt, namelijk de uitsluitingen. Een reeks sporten worden door de meeste verzekeraars uitgesloten van dekking en verdienen als dusdanig meer aandacht om ook de beoefenaars van deze sporten op een gepaste manier verzekerd te krijgen.

Aan de hand van een eigen veldonderzoek trachtte ik te achterhalen hoe de sportbeoefenaars en -clubs in Vlaanderen hun aan sport gerelateerde risico's inschatten. Dit veldonderzoek bracht duidelijk aan het licht dat de sporters die mijn enquête invulden hun risico's met betrekking tot de sportbeoefening vaak niet correct inschatten. Hier dient wel opgemerkt te worden dat het percentage sporters dat een ongeval had in mijn enquête zeer groot is. Dit kan er op wijzen dat vooral sporters die al ooit betrokken waren bij een sportongeval mijn enquête invulden. Ook kan er in dit

stadium niets gezegd worden over de ernst van deze ongevallen, omdat mijn vragen kort werden gehouden om een zo groot mogelijke respons te bekomen.

En niet alleen de inschatting van het risico zorgt voor problemen. Mijn veldonderzoek bracht ook naar voor dat zeer veel sporters en zelfs sportclubs die de enquête invulden niet of onvoldoende op de hoogte zijn van het bestaan en de inhoud (voornamelijk: Wat is verzekerd? Wat is uitgesloten?) van hun verzekeringen. Dit alles wekt een vermoeden dat de risicoperceptie en kennis van verzekeringen bij sportbeoefenaars in Vlaanderen eerder klein is.

Uit dit geheel kom ik tot het besluit dat het nodig is sporters en sportclubs meer bewust te maken van de risico's van sportbeoefening. Ook moeten ze gewezen worden op het belang van het sluiten van een correcte, doeltreffende verzekering om deze risico's te dekken. Als de sportbeoefening gedekt is door een goede verzekering kan het immers een leuke activiteit blijven, zonder uit te draaien in een nachtmerrie als er een ongeval gebeurt.

Bijlage 1: Erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties

Dit besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding dateert van 5 december 2008. Om de meest recente versie van dit besluit te raadplegen kan men steeds terecht op <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm>

5 DECEMBER 2008.

Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding

...

Afdeling II. — Erkenningsvoorwaarden inzake de af te sluiten verzekeringen voor aangesloten leden en niet-leden bij sportpromotionele acties

Art. 3.

§ 1. Om voor erkenning in aanmerking te komen overeenkomstig artikel 5, 12° en 13°, van het decreet, sluit de sportfederatie een verzekering af ter dekking van de risico's lichamelijke ongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid. De verzekering geldt zowel voor het binnenland als voor het buitenland. De verzekering wordt voor de aangesloten leden afgesloten ter dekking van de activiteiten die de sportfederatie en haar sportclubs organiseren. Voor de niet-leden wordt de verzekering afgesloten ter dekking van de risico's bij deelname aan sportpromotionele acties die de sportfederatie en haar sportclubs organiseren; daarvoor wordt een aparte polis afgesloten. De gehandicaptensportfederaties kunnen voor hun aangesloten leden, die tevens lid zijn van een andere erkende Vlaamse sportfederatie, in overleg met die sportfederatie een gemeenschappelijke verzekeringspolis afsluiten tot dekking van de risico's, vermeld in dit artikel.

§ 2. Als de activiteiten door de sportfederatie of door de aangesloten sportclubs georganiseerd worden in het raam van de federale of clubactiviteiten, zijn in de verzekering begrepen: kampioenschappen, competities, vriendschappelijke en andere wedstrijden, toernooien, trainingen, demonstraties, verplaatsingen, reizen (verblijf inbegrepen) en andere activiteiten (feestmaal, vergaderingen, spelen) die voor de aangesloten leden en de niet-leden bij sportpromotionele acties georganiseerd worden. Ook schade ingevolge het gebruik van materiaal of veroorzaakt door het

materiaal moet worden verzekerd. Daarenboven is de waarborg eveneens verworven voor de aangesloten leden die actief meewerken aan de organisatie door de sportfederatie of door de bij haar aangesloten sportclubs van allerlei niet-sportieve activiteiten waarbij het publiek betrokken wordt.

§ 3. Alleen voor de aangesloten leden moet het risico lichamelijke ongevallen verzekerd worden voor ongevallen die zich voordoen op de weg van huis naar de activiteiten en terug.

§ 4. De minimale voorwaarden waaraan de verzekeringen inzake lichamelijke ongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid moeten voldoen, zijn opgenomen in bijlage VII, die bij dit besluit is gevoegd.

...

Bijlage VII

Minimale voorwaarden waaraan de verzekeringen inzake lichamelijke ongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid moeten voldoen

Deel I. — Verzekering lichamelijke ongevallen

Artikel 1. De verzekering lichamelijke ongevallen bevat de volgende minimale waarborgen:

1° een kapitaal van 8.500 euro (achtduizend vijfhonderd euro) bij overlijden, uiterlijk tot drie jaar na het ongeval, van aangesloten leden of niet-leden bij sportpromotionele acties, die de volle leeftijd van vijf jaar op datum van het ongeval hebben bereikt of ouder;

2° een kapitaal van 35.000 euro (vijf en dertigduizend euro) bij een blijvende arbeidsongeschiktheid van 100 percent, uiterlijk tot twee jaar na het ongeval, uitkeerbaar in verhouding tot de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid krachtens de officiële Belgische Schaal ter bepaling van de graad van invaliditeit volgens het Regentsbesluit van

12 februari 1946. Alle aangesloten leden en niet-leden bij sportpromotionele acties, moeten de genoemde waarborg kunnen genieten tot de leeftijd van vijftien jaar op de datum van het ongeval;

3° een dagvergoeding van 30 euro (dertig euro) gedurende twee jaar tijdelijke arbeidsongeschiktheid, indien wordt aangetoond dat er enerzijds een verlies van beroepsinkomsten bestaat en dat er anderzijds geen enkel recht op vergoedingen krachtens de wetgeving op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering is. Geen

dagvergoeding wordt uitbetaald aan aangesloten leden of niet-leden bij sportpromotionele acties, boven de vijftenzestig jaar;

4° de terugbetaling van alle door het RIZIV erkende prestaties voor medische verstrekkingen ten belope van het verschil tussen 100 percent van het RIZIV-tarief en het tarief voor de tegemoetkoming van het ziekenfonds gedurende een periode van twee jaar. Per ongeval mag in een vrijstelling tot ten hoogste 30 euro (dertig euro) worden voorzien.

Onder medische verstrekkingen wordt onder andere verstaan: elke vorm van verzorging, zowel preventief als curatief, die voor het behoud of voor het herstel van de gezondheid nodig is, zoals geneeskundige hulp van geneesheren, chirurgen en apothekers, bloedtransfusies, radiografie, kinesitherapie, prothese, fysiotherapie, farmaceutische verstrekkingen, ziekenhuisverpleging, revalidatie en herscholing. Er dient geen uitkering betaald te worden voor brillen en contactlenzen. Tandprothesekosten dienen vergoed te worden tot 150 euro (honderd vijftig euro) per tand met een maximum van 600 euro (zeshonderd euro) per slachtoffer en per ongeval;

5° de vervoerskosten van het slachtoffer, die op dezelfde wijze vergoed worden als bepaald in de arbeidsongevallenwet;

6° de werkelijk gemaakte begrafeniskosten met een maximum van 8.500 euro (achtduizend vijfhonderd euro) bij overlijden, uiterlijk tot twee jaar na het ongeval, voor kinderen die de volle leeftijd van vijf jaar niet hebben bereikt op datum van het ongeval.

Art. 2. Voor de aangesloten leden en de niet-leden bij sportpromotionele acties zijn de vergoedingen ingevolge elk lichamelijk ongeval begrepen in de verzekerde waarborgen, genoemd in artikel 4. Onder lichamelijk ongeval dient te worden verstaan, een plotselinge gebeurtenis die een lichamelijk letsel veroorzaakt of het overlijden tot gevolg heeft en waarvan de oorzaak of één der oorzaken vreemd is aan het organisme van het slachtoffer. De dekking wordt verleend in de meest ruime zin van het woord. Uit de verzekering mag niet gesloten worden en worden met ongevallen gelijkgesteld: ziekten, besmettingen en infecties die rechtstreeks het gevolg zijn van een ongeval, bevriezing, zonnesteek, verdrinking, hydrocutie, vergiftiging, toevallige of misdadige verstikking, lichamelijke letsels opgelopen bij wettige zelfverdediging of ten gevolge van het redden van in gevaar verkerende personen, dieren of goederen, letsels voortvloeiend uit aanslagen op of aanrandingen van een verzekerde, tetanus of miltvuur, beten van dieren of steken van insecten en hun gevolgen, de gevolgen van een lichamelijke inspanning voorzover ze zich onmiddellijk en plotseling manifesteren, inzonderheid hernia's en liesbreuken, gedeeltelijke of volledige spierscheuringen, verrekkingen, peesscheuringen, verstuikingen en ontwrichtingen, lichamelijke letsels die het gevolg zijn van een uiting die eigen is aan een ziekelijke toestand van het slachtoffer, waarbij echter de pathologische gevolgen voortvloeiend uit deze ziekelijke toestand niet verzekerd zijn.

Art. 3. De gerechtigden op uitkeringen krachtens de wettelijke arbeidsongevallenverzekering, kunnen geen aanspraak maken op de vergoedingen waarin wordt voorzien door de verzekering lichamelijke ongevallen.

Deel II. — Verzekering burgerlijke aansprakelijkheid

Art. 4. De verzekering dekt de burgerlijke aansprakelijkheid die luidens de ter zake geldende Belgische of buitenlandse wetgevingen of reglementeringen van toepassing is:

1° ingevolge aan een derde toegebrachte lichamelijke schade ten belope van een bedrag van ten minste 2.500.000 euro (twee miljoen vijfhonderdduizend euro) per slachtoffer en tot 5.000.000 euro (vijf miljoen euro) per schadegeval, zonder vrijstelling;

2° ingevolge aan een derde toegebrachte stoffelijke schade ten belope van een bedrag van ten minste 620.000 euro (zeshonderd twintigduizend euro) per schadegeval, zonder vrijstelling.

Art. 5. De verzekering burgerlijke aansprakelijkheid moet iedere sportbeoefenaar dekken voor eventuele schade die aan derden, met uitsluiting van de sportfederatie en de aangesloten sportclubs, veroorzaakt wordt en waarin zijn aansprakelijkheid bewezen is. Met uitzondering voor de stoffelijke schade zijn sportbeoefenaars tegenover elkaar als derden te beschouwen. De verzekeraar mag van de vergoeding die hij aan het slachtoffer op grond van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dient te betalen, het bedrag aftrekken dat hij reeds heeft uitbetaald aan dit slachtoffer uit hoofde van de verzekering lichamelijke ongevallen. Bij een gewaarborgd ongeval kan de verzekeraar tegenover derden in de rechten treden van het slachtoffer. Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2008 tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding.

Brussel, 5 december 2008.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

K. PEETERS

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel,

B. ANCIAUX

Bron: <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [11/02/2010]

Deze waarborg is verworven voor een ONBEPERKT BEDRAG, voor wat betreft lichamelijke schade aan derden en voor een bedrag van € 620.000 (geïndexeerd) voor wat de stoffelijke schade aan derden aangaat, zulks op grondslag van het contract, gedeponereerd in de archieven van de WIELERBOND VLAANDEREN, Globelaan 49/2, 1190 BRUSSEL en waarvan een uittreksel van de algemene voorwaarden hieronder voorkomt.

De maatschappij waarborgt deze burgerlijke aansprakelijkheid in alle gevallen waar deze kan ingeroepen worden overeenkomstig artikels 1382 tot en met 1384 van het Burgerlijke Wetboek met uitsluiting van ongevallen veroorzaakt door het gebruik van auto's en motorrijwielen.

Deze waarborg strekt zich eveneens uit tot de schade veroorzaakt aan DERDEN en toe te schrijven aan het aanbrengen, opbouwen of afbreken van noodzakelijke voorlopige installaties, zoals tribunes, verhogingen, kiosken, platformen en allerhande afsluitingen, masten of publicitaire wimpels, luchtdoorgangen en in het algemeen alles wat opgericht wordt ter gelegenheid van wedstrijden, dit voor zover de aansprakelijkheid van de organisatoren kan betrokken worden.

De schade aan het materiaal zelf is NIET GEDEKT.

Het is voor de organisatie van een wedstrijd verboden een weg te kiezen, waarop de renners heen en weer moeten rijden, of elkaar te kruisen hebben.

De verzekeraars van de WBV bevestigen dat de polis onderschreven door de WBV beantwoordt aan de beschikkingen van het Koninklijk Besluit van 21.08.1967, verschenen in het Staatsblad van 03.10.1967, zoals gewijzigd door het K.B. van 06.02.1970, verschenen in het Staatsblad van 24.02.1970 en dat deze polis de Burgerlijke aansprakelijkheid van de WBV dekt.

De Polis waarborgt:

- De Burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatoren van weg- en baanwedstrijden.
- De Burgerlijke aansprakelijkheid van de gemeente- en andere overheidsbesturen (evenals van hun ondergeschikten) die hun medewerking verlenen aan de wedstrijden.
- De Burgerlijke aansprakelijkheid van de gemeente- en andere overheidsbesturen voor het uitlenen van materiaal.
- De Burgerlijke aansprakelijkheid van de leden van de ordedienst, koersdirecteurs, signaalgevers en alle andere vrijwillige helpers, in dienst van de WBV en leden van de verschillende commissies.
- De Burgerlijke aansprakelijkheid van de renners en van hen die gemachtigd zijn de wedstrijd te vergezellen of die een functie met betrekking tot de wedstrijd vervullen, zoals afgevaardigden van de WBV en de leden van de verschillende commissies.

De WBV heeft ook een verzekeringcontract afgesloten dat de aangewezen of toevallig optredende seingevers dekt welke dienst doen om het verkeer te regelen bij de verschillende kruispunten tijdens de organisatie van wielervedstrijden.

Genieten eveneens van deze verzekering, de seingevers van de gemeente, zoals brandweerlieden, de leden van de burgerlijke bescherming, de leden van dergelijke organismen, voor zover de betrokkenen niet genieten van vergoedingen die voortvloeien uit een contract afgesloten door de gemeentebesturen of door organismen waarbij ze zijn aangesloten.

De maatschappij houdt er rekening mee dat de seingevers bij ieder kruispunt zullen opgesteld worden, zoals de sportreglementen van de WBV en/of de nieuwe wetsbepalingen dit voorschrijven.

Anderzijds dekt dit contract ook de helpers voor het installeren en afbreken van de tribunes.

Volgende kapitalen zijn gedekt per persoon:

- Overlijden: € 7.436,81
- Bestendige onbekwaamheid: € 14.873,61
- Tijdelijke onbekwaamheid: € 4,96 per dag.
- Medische kosten: € 991,57 per geval.

BIJ ONGEVAL dient men onmiddellijk de N.V. CONCORDIA, Stapelplein 28, 9000 Gent (tel. 09/264.11.11) op de hoogte te brengen!

Iedere aangifte van ongeval moet BINNEN TEN HOOGSTE 10 DAGEN te rekenen van de dag van het ongeval af, aan de N.V. CONCORDIA gestuurd worden.

Zij dienen gewag te maken van de omstandigheden van het ongeval: datum, juiste plaats, uur, oorzaken, namen, voornamen en woonplaatsen van de daders, slachtoffers en eventuele getuigen.

BELANGRIJK BERICHT

De organisatoren van wedstrijden worden verzocht er zich van te vergewissen of de eigenaars van auto's waarmee officieel van de WBV vervoerd worden, wat betreft hun burgerlijke aansprakelijkheid jegens derden, wel door de verzekering gedekt zijn tijdens de wedstrijden.

Bijlage 3: Uitsluitingen binnen verzekeringen lichamelijke ongevallen

1. AG Insurance

a) Ongevallenverzekering Formule 24 Privé-leven

De ongevallenverzekering Formule 24 Privé-leven is een verzekering tot dekking van lichamelijke ongevallen in het privé-leven. Artikel 3 van de algemene voorwaarden legt de bepalingen met betrekking tot sportongevallen uit. Een betaalde sportbeoefenaar kan via deze verzekering geen dekking krijgen voor zijn betaalde sportbeoefening. Voor hem is de sportbeoefening ook geen deel van het privé-leven, maar van het beroepsleven. Voor amateursporters kan deze verzekering wel een oplossing bieden, mits de verzekerde niet een van de uitgesloten sporten wil beoefenen. Artikel 3 van de Algemene voorwaarden stelt:¹⁹⁵

Uitgesloten sporten:

“De waarborg geldt eveneens voor de onbezoldigde sportbeoefening tijdens uw privé-leven. De term bezoldiging wordt geïnterpreteerd volgens artikel 35 van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

Volgende sportactiviteiten zijn niet in de waarborg opgenomen:

- het gebruik als bestuurder of als passagier van een met een motor uitgerust toestel tijdens de deelname aan een wedstrijd of aan een demonstratie waarbij tijds- of snelheidsnormen opgelegd of gekozen worden, of tijdens een training of test met het oog op een dergelijke wedstrijd of demonstratie;*
- deelname aan een georganiseerde wedstrijd van een rijwiel-, winter-, gevechts- of verdedigingssport of aan trainingen, oefeningen of testen met het oog op een dergelijke wedstrijd;*

¹⁹⁵ Algemene Voorwaarden Ongevallenverzekering Formule 24 Privé-leven.
<http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/00792003100n.pdf> [12/03/2010]

- *parachutespringen, zweefvliegen, ULM, deltavliegen, ballonvaart, benji, parapente.*"

Hier is het dus van groot belang dat de sporter, vooraleer hij aan de sportbeoefening begint, zijn polis controleert om te zien of desbetreffende sport niet uitgesloten is van dekking.¹⁹⁶

b) Ongevallenverzekering Individuele Jongeren en Zware Ziekten

De ongevallenverzekering Individuele Jongeren en Zware Ziekten is een verzekering tot dekking van lichamelijke ongevallen en zware ziekten aan jongeren tijdens het privé-leven, de schoolactiviteiten, de vakantiejobs, de wettelijke vakantie van leerjongens en de vakopleiding. Ook in deze polis vinden we een artikel terug dat regelt welke sporten uitgesloten zijn van dekking. In artikel 6 van de algemene voorwaarden vinden we:

Uitgesloten sporten:

"De waarborg omvat de beoefening van alle sporttakken, onder het navolgende voorbehoud.

Behoudens andersluidende overeenkomst :

- *zijn de prestaties van de maatschappij beperkt tot 50 % van de contractuele uitkeringen, voor de ongevallen die zich voordoen naar aanleiding van de beoefening van de navolgende sporttakken:*
 - *landski, bobslee, skeleton, gevechts- of verdedigingssporten (zoals boksen, karate, judo, worstelen, enz ...);*
 - *voetbal, hockey, rugby als speler aangesloten bij een club;*
- *is de waarborg niet verleend voor de ongevallen die zich voordoen bij:*
 - *de beoefening hetzij beroepshalve hetzij in officiële competities of tijdens trainingen met het oog op dergelijke wedstrijden, van landski, bobslee,*

¹⁹⁶ Idem.

skeleton en van om het even welke wintersport, wielersport, gevechts- of verdedigingssporten (zoals boksen, karate, judo, worstelen, enz ...);

- *de beoefening van alpinisme, valschermspringen, diepzeeduiken met autonoom ademhalingsapparaat of met ballast voorziene gordel, speleologie, zweefvliegen en **andere bijzonder gevaarlijke en weinig beoefende sporttakken**;*
- *het gebruik, als piloot, bestuurder of passagier, van een met motor aangedreven toestel, tijdens competities of wedstrijden, indien tijds- of snelheidsnormen zijn opgelegd of gekozen of tijdens trainingen of proeven met het oog op dergelijke wedstrijden.”¹⁹⁷*

Hier dient het opgemerkt te worden dat de omschrijving “andere bijzonder gevaarlijke en weinig beoefende sporttakken” vrij vaag is en ruimte laat voor discussie.

c) Andere verzekeringen

AG Insurance biedt naast deze drie verzekeringen nog verscheidene andere verzekeringen aan. Een van deze verzekeringen is de verzekering B.A. Paard, tot dekking van de aansprakelijkheid voor schade aan derden door paarden waarvan de verzekerde eigenaar of bewaarder is.¹⁹⁸

2. Allianz

a) Persoonlijke lichamelijke privé-leven

Deze verzekering dekt de lichamelijke ongevallen in het privé-leven. Ze dekt eveneens sportongevallen, voor zover het gaat om sportbeoefening als liefhebber en de desbetreffende sport niet vervat is in de uitsluitingen. Enerzijds zijn er een aantal sporten waarvoor de dekking voor een ongeval verminderd wordt met 50%. Het gaat hier om: speleologie, diepzeeduiken met gasflessen, rugby, voetbal, Amerikaans voetbal, gevechts- en verdedigingssporten, hockey op gazon en op ijs, en deelname, trainingen en oefeningen met betrekking tot paardenwedstrijden en –koersen.

¹⁹⁷ Algemene Voorwaarden Ongevallenverzekering Jongeren en Zware Ziekten, art 6.
<http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/00792003200n.pdf> [20/04/2010]

¹⁹⁸ <http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/rchorse1.asp> [20/04/2010]

Anderzijds zijn er een aantal sporten volledig van dekking uitgesloten. Deze gevaarlijke sporten zijn: alpinisme of gelijk welke andere klimsport in open lucht, deltavliegen, parachutespringen, parapente, ULM, sportluchtvaart, elastiekspringen, skispringen, rafting en alpineskiën buiten de piste. Ten slotte wordt deelname aan; trainingen en oefeningen ter voorbereiding op wielervedstrijden en –koersen en wedstrijden en koersen voor motorvoertuigen ook niet gedekt door deze verzekering.¹⁹⁹

b) Persoonlijke verzekering lichamelijke ongevallen

Uitgesloten sporten:²⁰⁰

Idem aan uitsluitingen “Persoonlijke lichamelijke privé-leven”

c) Lichamelijke ongevallen jongeren

Uitgesloten sporten:²⁰¹

Idem aan uitsluitingen “Persoonlijke lichamelijke privé-leven”

d) Verenigingen – groeperingen

De verzekering ‘Verenigingen – groeperingen’ dekt in de eerste plaats de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de verzekeringsnemer, de bestuursleden, de leden van het personeel, de leden van de verzekerde vereniging of groepering en iedere persoon die met een tijdelijke opdracht belast wordt. Ten tweede biedt deze verzekering dekking voor lichamelijke ongevallen aan alle personen die bepaald worden in de bijzondere voorwaarden. Ten slotte bevat deze verzekering ook nog een deel ‘rechtsbijstand’ voor de verzekerde.

Wat betreft sportbeoefening vinden we voor de dekking burgerrechtelijke aansprakelijkheid en de dekking lichamelijke ongevallen dezelfde bepalingen terug, namelijk:

¹⁹⁹ Algemene voorwaarden Persoonlijke lichamelijke privé-leven.
<http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD948NE.pdf> [21/04/2010]

²⁰⁰ Algemene voorwaarden Persoonlijke verzekering lichamelijke ongevallen.
<http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD943NE.pdf> [21/04/2010]

²⁰¹ Algemene voorwaarden Lichamelijke Ongevallen “Jongeren”.
<http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD945NE.pdf> [21/04/2010]

Uitgesloten sporten:²⁰²

“Zijn uitgesloten van de waarborg:

...

Het beoefenen van de hierna vermelde sporten voor zover deze sporten geen deel uitmaken van de verzekerde activiteiten beschreven in de bijzondere voorwaarden:

- *gevechts- en verdedigingssporten*
- *deltavliegen*
- *sporten waarbij motorrijtuigen betrokken zijn*
- *diepzeeduiken buiten openbare zwembaden*
- *alpinisme en het beoefenen van de klimsport*
- *speleologie*
- *zweefvliegen*
- *valschermspringen*
- *wintersporten zoals ski, bobsleigh, skeleton, rodelslee, schaatsen, ijshockey buiten België of buiten een straal van 50 km van de Belgische grenzen.*²⁰³

3. AXA

AXA verzekeringen biedt tot dekking van lichamelijke ongevallen de verzekering Comfort Personen aan. Dit is geen specifieke sportverzekering, maar een algemene verzekering lichamelijke ongevallen, rechtsbijstand en hulpverlening. Hieronder bespreek ik kort de dekking lichamelijke ongevallen.

Onder punt 5 van de algemene voorwaarden vinden we enkele specifieke bepalingen betreffende sportbeoefening. Deze ongevallenverzekering dekt ongevallen als gevolg van sportbeoefening dekt zolang het gaat om onbezoldigde amateursporters. Onder onbezoldigde amateursporters verstaat AXA iedereen die niet onder de wet betaalde

²⁰² Algemene voorwaarden verenigingen – groeperingen. Allianz.
<http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD971NE.pdf> [21/04/2010]

²⁰³ Algemene voorwaarden verenigingen – groeperingen. Allianz.
<http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD971NE.pdf> [21/04/2010]

sportbeoefenaar valt. Er wordt uitdrukkelijk vermeld dat ook sportbeoefening in competitieverband door de verzekering gedekt wordt.²⁰⁴

Binnen deze verzekeringen zijn, tenzij anders overeengekomen in de bijzondere voorwaarden, een heel aantal sporten uitgesloten van dekking, namelijk:

- *andere gevechts- en worstelsporten dan judo*
- *wintersporten beoefend buiten België*
- *luchtsporten (onder meer deltavliegen, valschermspringen, zweefvliegen...)*
- *gemotoriseerde sporten beoefend in wedstrijdverband of als training; toeristische en ontspanningsrally's zijn evenwel gedekt*
- *volgende sporten: alpinisme, bobslee, duiken met aqualong, rotsbeklimming, vrijklimmen, skeleton, schansspringen bij sneeuw- of waterski, speleologie, steeple-chase, zeil- of motoryachting op meer dan 3 zeemijlen buiten de kust, benji, extreme sporten.*²⁰⁵

Voor een reeks andere sporten wordt de dekking tot 50% verminderd, tenzij anders overeengekomen in de bijzondere voorwaarden. Dit geldt echter niet voor scholieren en studenten. Het gaat hier om de sporten: voetbal, zaalvoetbal, basketbal, rugby, hockey, judo, waterski, wedstrijden van paardrijden, rafting.²⁰⁶

Onder punt 7 van de algemene voorwaarden vinden we nog enkele algemene uitsluitingen. Een van deze uitsluitingen betreft een omschrijving van zware fouten bij sportbeoefening:

“Wij dekken nooit:

...

ongevallen waarvan wij aantonen dat deze voortvloeien uit de volgende gevallen van grove schuld van de verzekerde:

- ...

²⁰⁴ Algemene voorwaarden Comfort Personen. AXA. Punt 5, pp 4-5
http://www.axa.be/nl/vz_pe_algvoorw.html [20/04/2010]

²⁰⁵ Idem.

²⁰⁶ Idem.

- een zulkdanige tekortkoming aan de voorzichtigheids- of veiligheidsnormen, aan de wetten, regels of gebruiken eigen aan de beoefende sportactiviteit, dat de schadelijke gevolgen van die tekortkoming – volgens de mening van ieder die terzake bevoegd is – onvermijdelijk waren”²⁰⁷

4. Federale verzekeringen

a) Persoonlijke verzekering ongevallen

De persoonlijke verzekering ongevallen van Federale verzekeringen is een verzekering tot dekking van de lichamelijke ongevallen aan de verzekerde zowel tijdens zijn privé-leven als tijdens zijn beroepsactiviteiten.²⁰⁸

In artikel 8 van de algemene voorwaarden vinden we de bepalingen betreffende sportbeoefening terug. Dit artikel stelt dat deze verzekering dient tot dekking van de onbezoldigde sportbeoefenaar bij de sportbeoefening, inclusief, wedstrijden, competities, wedrennen, matches en de voorbereiding op deze activiteiten. Bepaalde sporten zijn uitgesloten van dekking, tenzij de verzekeringsnemer anders bedingt in de bijzondere voorwaarden. Het gaat hier om:

“ski, behalve fondski, waterski, rugby, worstelen, vecht- en verdedigingssporten, het deelnemen aan voetbal- en hockeywedstrijden op grasveld, het deelnemen aan wedstrijden met sulky, het deelnemen aan paardenwedstrijden en springconcours, het onderwaterduiken, alpinisme, speleologie, het beoefenen van watersport met zeil-, roei- of motorboten over een afstand van meer dan drie zeemijl buiten de kust of van de oevers.”²⁰⁹

Andere sporten zijn steeds uitgesloten van dekking, namelijk:

- *boksen, bobsleigh, ijshockey;*

²⁰⁷ Ibid. Punt 7 pp. 6-7.

²⁰⁸ [http://www.federale.be/uploadedFiles/Autre-Andere/InformationsPratiques/ConditionsGénérales/Persoonlijke%20Ongevallenverzekering%202108034\(09_02\).pdf](http://www.federale.be/uploadedFiles/Autre-Andere/InformationsPratiques/ConditionsGénérales/Persoonlijke%20Ongevallenverzekering%202108034(09_02).pdf) [20/04/2010]

²⁰⁹ Idem.

- *sport in het luchtruim, zoals deltavliegen, valschermspringen, zweefvliegen en dergelijke;*
- *het voorbereiden van of deelnemen aan fiets-, motorfiets- en autowedstrijden;*
- *het jagen op groot wild en wilde dieren buiten Europa.*²¹⁰

5. Generali Belgium

De verzekering 'individuele ongevallen' biedt dekking voor de lichamelijke ongevallen die de verzekerde overkomen. De uitkeringen worden bepaald in de bijzondere voorwaarden. Artikel 2 beschrijft voor deze verzekering de bepalingen met betrekking tot sportbeoefening. Hier geldt dat sportbeoefening als liefhebber gedekt is door de verzekering, mits het niet gaat om een sport waarvoor uitdrukkelijke vermeld wordt dat ze uitgesloten is van dekking. Bepaalde sporten worden gedeeltelijk gedekt door de verzekering, wat wil zeggen dat de gewaarborgde uitkeringen voor deze sporten met de helft verminderd zullen worden, tenzij anders bedongen wordt in de bijzondere voorwaarden. Het gaat hier om de sporten: voetbal, rugby, wielrennen, paardrijden met of zonder deelneming aan springwedstrijden of paardrennen, polo te paard, alpinisme, klettern, rotswand- of muurbeklimmen, boksen, worstelen, judo, aikido, karate en andere gevechtssporten, bobsleeën, skeleton, ijshockey, competitiesleeën, alpineskiën buiten België, skispringen, diepzeeduiken met autonoom apparaat en speleologie. Volledig uitgesloten van dekking zijn:

- *het beoefenen van om het even welke luchtvaartsport;*
- *het gebruik, als piloot, bestuurder of passagier, van een motorvoertuig (of motorboot) tijdens competities of wedstrijden, indien bepaalde tijds- of snelheidsnormen werden opgelegd of gekozen, of tijdens trainingen of proefritten (of -vaarten) met het oog op dergelijke wedstrijden.*²¹¹

²¹⁰ Idem.

²¹¹ Algemene voorwaarden Verzekering Individuele Ongevallen. Generali Belgium
http://www.generali.be/documents_online/pdf/Niet_Leven_Non_Vie/AV-CG/ge2748.pdf [21/04/2010]

6. KBC

a) Verzekering lichamelijke ongevallen privé-leven

Wat betreft de uitsluiting van sporten, vinden we in deze verzekering terug:

“Zijn uitgesloten:

...

ongevallen die gebeuren:

- *met een luchtvaartuig tenzij als gewoon passagier in een toestel dat van overheidswege toelating heeft voor het vervoer van personen;*
- *tijdens winstgevende sportbeoefening of tijdens het in competitieverband beoefenen van gevechtssporten, gemotoriseerde sporten, ski, skeleton en bobslee, trainingen inbegrepen;*

...

Zijn uitgesloten tenzij in de bijzondere voorwaarden het tegendeel wordt vermeld:

- *ongevallen die het gevolg zijn van het beoefenen van alpinisme, diepzeeduiken, speleologie, valschermspringen en deltavliegen;*
- *ongevallen als bestuurder van een motorfiets van 50 cc of meer.”²¹²*

b) Verzekering lichamelijke ongevallen (polis persoonlijke verzekering)

Wat betreft de uitsluiting van sporten, vinden we terug:

“Zijn uitgesloten:

...

ongevallen die gebeuren:

- *tijdens het gebruik maken van luchtvaartuigen; er is wel waarborg als gewoon passagier aan boord van toestellen die van overheidswege toelating hebben voor het vervoer van personen;*
- *tijdens winstgevende sportbeoefening of tijdens het in competitieverband beoefenen van gevechtssporten, ski, skeleton en bobslee;*

²¹² Algemene voorwaarden KBC Ongevallenverzekering. Verzekering lichamelijke ongevallen privé-leven. KBC.

- tijdens de deelname aan snelheidswedstrijden met motorrijtuigen of –vaartuigen, trainingen inbegrepen;

...

Zijn uitgesloten tenzij in de bijzondere voorwaarden het tegendeel wordt vermeld:

- ongevallen die het gevolg zijn van het beoefenen van alpinisme, diepzeeduiken, speleologie, valschermspringen en deltavliegen;
- ongevallen waarop de arbeidsongevallenwet van toepassing is.”²¹³

c) Verzekering verenigingsleven

De uitsluitingen wijken hier licht af van de uitsluitingen van de polis persoonlijke verzekering (cfr. supra, punt b, p. 93.).

“Zijn uitgesloten:

...

ongevallen die gebeuren:

- tijdens het gebruik maken van luchtvaartuigen; er is wel waarborg als gewoon passagier aan boord van toestellen die van overheidswege toelating hebben voor het vervoer van personen;
- **tijdens winstgevendende sportbeoefening;**
- tijdens de deelname aan snelheidswedstrijden met motorrijtuigen of –vaartuigen, trainingen inbegrepen;

...

Zijn uitgesloten tenzij in de bijzondere voorwaarden het tegendeel vermeld wordt:

- ongevallen die het gevolg zijn van het beoefenen van alpinisme, diepzeeduiken, speleologie, valschermspringen, deltavliegen, **boksen en wintersporten in het buitenland, uitgezonderd het verzekerde risico.**”²¹⁴

²¹³ Algemene voorwaarden polis persoonlijke verzekering. KBC.

²¹⁴ Algemene voorwaarden polis verenigingsleven. KBC.

7. Mercator

a) Veilig thuis

De verzekering Veilig thuis van mercator dekt alle ongevallen die geen verband houden met de arbeidsactiviteiten. Hoewel de naam van de verzekering anders doet vermoeden, dekt deze verzekering ongevallen over heel de wereld, voor zover de verzekerde de hoofdverblijfplaats in België heeft. Deze verzekering stelt eveneens dekking te bieden voor ongevallen tijdens het beoefenen van sport. Als we echter verder in de voorwaarden kijken vinden we ook hier een hele reeks uitsluitingen.

“De waarborguitbreiding sportactiviteiten geldt niet:

- *tijdens de beoefening van de volgende sporten: alpinisme, speleologie, zweefvliegen, valschermspringen, parapente, benjispringen, deltavliegen, snelheidswedstrijden en hun voorbereidende trainingen met gebruik van een vervoermiddel, quad, paardenwedrennen, bobslee, skischansspringen, wedstrijdskiën en -sleeën, skeleton, onderwatersporten met autonoom ademhalingstoestel, kanoën, rafting en alle weinig beoefende en bijzonder gevaarlijke sporten;*
- *tijdens de beoefening van alle professionele of winstgevende sportactiviteiten.”²¹⁵*

Met betrekking tot dit laatste punt, vinden we verder in de voorwaarden ook terug dat professionele of bezoldigde sportactiviteiten niet behoren tot het privé-leven en dus niet gedekt zijn. Hier is het dus weer een kwestie van goed je polis te controleren voor je aan enige sportbeoefening begint.²¹⁶

b) Persoonlijke ongevallen

Ook in de ‘verzekering Persoonlijke ongevallen’ vinden we beperkingen met betrekking tot sportactiviteiten terug. Enerzijds zijn er sporten waarvoor de dekking met de helft verminderd wordt. Het gaat hier om: *“(zaal)voetbal, minivoetbal, hockey, rugby,*

²¹⁵ Algemene voorwaarden Veilig Thuis. Mercator. <http://www.mercator.be/nl/particulieren/alle-producten/veilig-thuis/> [21/04/2010]

²¹⁶ Idem.

landski en alle gevechts- en verdedigingssporten.” Anderzijds zijn er ook een hele reeks sporten die volledig van dekking uitgesloten worden.²¹⁷

Net als in de verzekering ‘Veilig thuis’ wordt aangegeven dat:

“De waarborguitbreiding sportactiviteiten geldt niet:

- *tijdens de beoefening van de volgende sporten: alpinisme, speleologie, zweefvliegen, valschermspringen, parapente, benjispringen, deltavliegen, snelheidswedstrijden en hun voorbereidende trainingen met gebruik van een vervoermiddel, quad, paardenwedrennen, bobslee, skischansspringen, wedstrijdskiën en -sleeën, skeleton, onderwatersporten met autonoom ademhalingstoestel, kanoën, rafting en alle weinig beoefende en bijzonder gevaarlijke sporten;*
- *tijdens de beoefening van alle professionele of winstgevende sportactiviteiten.”*²¹⁸

8. Nationale Suisse

a) Persoonlijke verzekering tegen lichamelijke ongevallen

De Persoonlijke verzekering tegen lichamelijke ongevallen van Nationale Suisse dekt lichamelijke ongevallen (*“en de aantasting van zijn gezondheid die er rechtstreeks en exclusief zou kunnen uit voortvloeien”*) overal ter wereld, voor zover de verzekerde zijn hoofdverblijfplaats in België heeft. De dekking kan beperkt worden tot ongevallen in het privé-leven, mits dit overeengekomen wordt in de bijzondere voorwaarden. Deze verzekering stelt ook beperkingen aan de dekking voor ongevallen tijdens het beoefenen van sport. Hier lezen we in de algemene voorwaarden:

²¹⁷ Algemene voorwaarden Persoonlijke ongevallen. Mercator.

<http://www.mercator.be/nl/particulieren/alle-producten/verzekering-persoonlijke-ongevallen/>
[21/04/2010]

²¹⁸ Idem.

“Zijn gedekt:

Alle sporten, zelfs in competitie, voor zover dit gebeurt als niet bezoldigd liefhebber.

Zijn uitgesloten:

- *gevechtssporten (zoals boksen, worstelen, judo, karate, aikido);*
- *aëronautiek en valschermspringen;*
- *schansspringen, bobsleigh, skeleton;*
- *paardenrennen (snelheid), competitie voor fiets, auto of moto, alsook wedstrijden voor motorboten die halen, alsook de proeven en trainingen bij dergelijke testen of de meer dan 30 knopen recordpogingen;*
- *diepzeeduiken met autonoom ademhalingstoestel.”²¹⁹*

b) Persoonlijke verzekering Jongeren

De Persoonlijke verzekering Jongeren van Nationale Suisse dekt lichamelijke ongevallen en zware ziektes overal ter wereld, voor zover de verzekerde zijn hoofdverblijfplaats in België heeft. Deze verzekering stelt ook beperkingen aan de dekking voor ongevallen tijdens het beoefenen van een sport. In de algemene voorwaarden staat hierover:

“Sport:

De beoefening van alle sporten, zelfs in competitie, is gedekt voor zover dit gebeurt als niet bezoldigd liefhebber en onder volgend voorbehoud:

- *verzekerd mits bijpremie:*
worstelen, judo, karate, aikido, wielervedstrijden, paardenwedrennen, bobslee, diepzeeduiken met autonoom ademhalingstoestel.
- *blijven steeds uitgesloten:*

²¹⁹ Algemene voorwaarden Persoonlijke verzekering tegen ongevallen. Nationale Suisse. <http://www.nationalesuisse.be/7/21/9/15/52.asp> [21/04/2010]

- *vechtsporten (andere dan worstelen, judo, karate en aikido), valschermspringen, deltavliegen, parapente, parasailing, zweefvliegen, U.L.V., benjispringen, rafting, speleologie, alpinisme, schansspringen, skeleton;*
- *competities van auto- en motorsporten, de wedstrijden van motorboten die een snelheid halen van meer dan 30 knopen, alsook de proeven en trainingen bij dergelijke testen of pogingen een record te verbeteren.”²²⁰*

²²⁰ Algemene voorwaarden Individuele Jongeren. Nationale Suisse.
<http://www.nationalesuisse.be/7/21/9/15/49.asp> [21/04/2010]

Bijlage 4: Dekkingen Arena N.V.

Voor de normale clubactiviteiten:

- Ongevallenverzekeringen
 - Voor de beoefenaars tijdens het beoefenen van de verzekerde sportactiviteiten
 - Voor de niet-beoefenaars tijdens het uitvoeren van officiële functies in het kader der verzekerde sportactiviteiten.
 - Voor beoefenaars/niet-beoefenaars op de weg van en naar verzekerde activiteiten.
 - Voor vrijwillige helpers.
 - Voor kandidaat-leden: ongevallenverzekering leden op proef.

- Aansprakelijkheidsverzekeringen
 - B.A. - federatie als beheerder en/of als inrichter der verzekerde sportactiviteiten.
 - B.A - clubs als inrichter der verzekerde sportactiviteiten.
 - B.A. - beoefenaars als beoefenaar der verzekerde sportactiviteiten.
 - B.A. - sporttrainers en - monitors.
 - B.A. - wielervedstrijden.
 - B.A. voor schades aan toevertrouwde goederen.
 - B.A. "Uitbating" inclusief de aansprakelijkheid voor het aangestelde personeel: administratieve zetel - kantine – sportinstallaties
 - Verplichte objectieve aansprakelijkheid in geval van brand en ontploffing in voor publiek toegankelijke instellingen waarvan de club of de federatie uitbater is.
 - Persoonlijke contractuele en extracontractuele aansprakelijkheid van beheerders van een sport-V.Z.W. -administratief en geldelijk beheer-.

- Rechtsbijstandverzekeringen
 - Rechtsbijstand geënt op de aansprakelijkheidsdekking met eventueel uitbreidingen voor verdediging inzake algemene contracten en verbintenissen die clubs kunnen aangaan

- Brandverzekeringen
 - Gebouwen, locaties, accommodaties waarvan de club eigenaar of huurder is.

Voor de occasionele clubactiviteiten:

- Reisongevallenverzekering / vliegtuigrisico's.
- Reisbijstandsverzekering met o.m. repatriëring/behandelingskosten ter plaatse bij ziekte en ongeval, met inbegrip van ongevallen overkomen tijdens het in het buitenland beoefenen van de federale of clubsportactiviteiten.
- Bagageverzekering.
- Transportverzekering indien materiaal wordt overgebracht.
- Ongevallen en/of aansprakelijkheidsverzekeringen voor éénmalige activiteiten die buiten de normale door de club georganiseerde verzekerde sportactiviteiten vallen.
- Ongevallen en/of aansprakelijkheidsverzekeringen met betrekking tot leden op proef of éénmalige deelnames door niet-leden.
- Brandverzekering bij het huren van een zaal of gebouw voor éénmalige activiteiten.²²¹

²²¹ <http://www.arena-nv.be/nederlands/home.htm> [08/04/2010]

Bijlage 5: Gedekte sporten Blososportverzekering

“Volgende sporttakken kunnen voor een sportverzekering in aanmerking komen: atletiek, badminton, basketbal, dansen, fietstoerisme, handbal, hengelen, hockey, honkbal, kaatsen, korfbal, krachtbal, langlaufen, oriëntatieloop, paardrijden, recreatiesport, rolschaatsen, schaatsen op kunstijs, skiën, tennis, turnen, voetbal, volkssporten, volleybal, wandelen, waterpolo, yoga, zwemmen.

Volgende sporttakken kunnen alleen verzekerd worden indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan:

- *onderwaterzwemmen: alleen in een zwembad*
- *vechtsporten, gewichtheffen, jumping, rots- en muurklimmen, schermen, schieten en speleologie: bij initiatie, als kennismaking en onder leiding van gediplomeerde lesgevers.*
- *schaatsen op natuurijs: mits voorlegging van veiligheidsattest betreft de ijskwaliteit.*
- *skateboard en skeeleren: indien de activiteit gebeurt onder leiding van gediplomeerde lesgevers.*

De verzekering wordt niet verleend voor volgende activiteiten:

- *ultraloop, triatlon, ...*
- *alpinisme*
- *luchtsporten zoals parachutisme, parasailing, zweefvliegen, delta-plane, e.a. .*
- *dammen, schaken.*
- *wielervedstrijden die onder toepassing vallen van het besluit van 16 april 2004 houdende de voorwaarden voor deelnemers aan wielervedstrijden en wielervedproeven.*
- *sommige vormen van wielersport zoals koersen voor wielertoeristen op gesloten omloop, fietscross, fietsen op rollen, e.a..*

- *activiteiten als:*
 - *gemotoriseerde sporten*
 - *karting*
 - *dierenhobby's*
 - *cafésporten o.a. darts, biljart, tafelfoetbal*
 - *activiteiten voor dansmariekes en majoretten*
 - *trainingen en wedstrijden voor kleuters.*"²²²

Bijlage 6: Extra uitleg ISB-sportverzekering

Om verzekerd te kunnen worden door de ISB-sportverzekering moeten activiteiten steeds minimum 7 dagen op voorhand gemeld worden aan het ISB. Hiervoor zijn er drie vaste meldingsmomenten voorzien, namelijk ten laatste 16 januari voor de activiteiten voor januari, februari, maart en april, ten laatste 1 mei voor de activiteiten voor mei, juni, juli en augustus en ten laatste 1 september voor de activiteiten voor september, oktober, november en december. Activiteiten mogen eveneens op jaarbasis gemeld worden voor 16 januari. Extra activiteiten die op deze momenten niet gemeld werden aan het ISB kunnen steeds tot 7 dagen voor de activiteit nog gemeld worden.²²³

De basispolis kost de gemeente jaarlijks € 0,050 per inwoner, de basispolis in combinatie met de optie individuele verplaatsing²²⁴ kost € 0,01 per inwoner. Beide polissen bieden dekking van 1 januari tot 31 december en worden stilzwijgend verlengd als de overeenkomst niet wordt opgezegd voor 15 november. Voor provincies en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) wordt de premie berekend op basis van 50.000 inwoners voor de normale werking van sportdiensten. Als de verzekerde

²²² BLOSO. Informatiebrochure: De blososportverzekering voor sportactiviteiten van korte duur.

²²³ <http://www.isbvzw.be/nl/43/collections/4/isb-sportverzekering.html> [18/04/2010]

²²⁴ De optie individuele verplaatsing dekt de lichamelijke ongevallen van deelnemers en vrijwilligers op weg van en naar de verzekerde activiteiten. Ongevallen tijdens groepsverplaatsingen worden reeds gedekt door de basispolis.

activiteiten breder zijn dan deze reguliere activiteiten, moet er een apart contract gesloten worden met het ISB.²²⁵

Laten we vervolgens kijken naar de specifieke dekking die de ISB-sportverzekering biedt. Wat betreft de burgerrechtelijke aansprakelijkheid en verdediging geldt er een maximumdekking per schadegeval van 4.957.870,50 euro bij lichamelijke schade en 619.733,81 euro bij materiële schade. Voor de strafrechtelijke verdediging is dit maximum vastgelegd op 12.394,68 euro per schadegeval.²²⁶

Wanneer we de dekking van de lichamelijke ongevallen onder de loep nemen stellen we vast dat deze opgesteld is naar de minimumvoorwaarden voor sportfederaties (*cfr. supra, 3. Wettelijke bepalingen voor sportclubs en -federaties*). Er wordt immers voorzien in een vaste vergoeding van 8.500 euro bij overlijden (voor iemand van 5 jaar of ouder), een uitkering van 35.000 euro bij blijvende invaliditeit en een terugbetaling van alle door het RIZIV erkende prestaties tot 100% van het RIZIV-tarief. Ook wordt er een uitkering van maximum 8.500 euro gedaan ter vergoeding van de begrafenis kosten van kinderen jonger dan 5 jaar. Voor personen ouder dan 5 jaar wordt hier ook voorzien in een vergoeding van de begrafenis kosten voor maximum 620 euro.²²⁷

Eveneens conform de erkenningsvoorwaarden voor sportfederaties worden vervoerskosten vergoed volgens de barema's voor arbeidsongevallen en worden tandprothesekosten terugbetaald ten belope van maximum 150 euro per tand. Het maximumbedrag voor tandprothesekosten van 650 euro per ongeval ligt wel iets hoger dan het minimum voor sportfederaties (600 euro per ongeval). Een ander verschil met de minimumerkeningsvoorwaarden is dat er niet voorzien is in een vergoeding bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid of tijdelijke invaliditeit.²²⁸

²²⁵ <http://www.isbvzw.be/nl/downloads/1580/waarborgen-isb-sportverzekering-2010.html> [18/04/2010]

²²⁶ Idem.

²²⁷ <http://www.isbvzw.be/nl/43/collections/4/isb-sportverzekering.html> [18/04/2010]

²²⁸ <http://www.isbvzw.be/nl/downloads/1580/waarborgen-isb-sportverzekering-2010.html> [18/04/2010]

Bijlage 7: Vragenlijst voor de sportclubs

Enquête sportclub

1) Naam sportclub (niet verplicht):

2) Postcode sportclub:

3) Sporttak:

☐ Atletiek	☐ Paardensport
☐ Badminton	☐ Parachutespringen of
valschermspringen
☐ Basketbal	☐ Roeien
☐ Dansen	☐ Schaatsen
☐ Darts	☐ Squash
☐ Deltavliegen	☐ Tafeltennis
☐ Duiken	☐ Tennis
☐ Fitness	☐ Voetbal
☐ Gymnastiek/Turnen	☐ Volleybal
☐ Handbal	☐ Wielersport
☐ Hockey	☐ Wintersport
☐ Judo	☐ Zaalvoetbal
☐ Jujutsi	☐ Zweefvliegen
☐ Kaarten	☐ Zwemmen
☐ Kajak	☐ andere
☐ Karate	
☐ Klimsport	
☐ Lopen	
☐ Motorsport	

4) Aantal leden:

- 1 - 50 leden
- 51 - 150 leden
- 151 - 250 leden
- 251 - 350 leden
- > 350 leden

5) Op welke wijze bent u actief in uw sportclub?

- Trainer
- Bestuurslid
- Voorzitter
- andere

6) Is uw sportclub aangesloten bij een sportfederatie?

- Ja
- Nee
- Weet het niet

7) Heeft uw sportclub de volgende extra verzekering afgesloten?

	Ja	Nee	Weet het niet
Brandverzekering	☐	☐	☐
Lichamelijke ongevallen leden	☐	☐	☐
Lichamelijke ongevallen vrijwilligers	☐	☐	☐
Burgerlijke aansprakelijkheid leden	☐	☐	☐
Burgerlijke aansprakelijkheid vrijwilligers	☐	☐	☐
Burgerlijke aansprakelijkheid bestuurders	☐	☐	☐
Burgerlijke aansprakelijkheid uitbating(kantine, installaties,...)	☐	☐	☐
Burgerlijke aansprakelijkheid trainers en monitoren	☐	☐	☐
Rechtsbijstand	☐	☐	☐

8) Hoe beoordeelt u het risico op ongevallen binnen uw sportclub?

- Zeer groot
- Groot
- Matig
- Klein
- Zeer klein
- Wens niet te antwoorden

Bijlage 8: Vragenlijst voor de individuele sportbeoefenaar

Enquête sportbeoefenaar

1) Geslacht:

- Man
- Vrouw

2) Leeftijdscategorie:

- < 18 jaar
- 18-25 jaar
- 26-35 jaar
- 36-55 jaar
- > 55 jaar

3) Hoogst genoten opleiding:

- Universitair
- Hoger niet-universitair
- Secundair onderwijs
- Lager onderwijs

4) Postcode (kotstudenten mogen de postcode van hun thuisadres invullen):

5) Doet u aan sport?

- Ja
- Nee

6) Welke sporten beoefent u?

☐ Atletiek	☐ Lopen
☐ Badminton	☐ Motorsport
☐ Basketbal	☐ Paardensport
☐ Dansen	☐ Parachutespringen of
valschermspringen
☐ Darts	☐ Roeien
☐ Deltavliegen	☐ Schaatsen
☐ Duiken	☐ Squash
☐ Fitness	☐ Tafeltennis
☐ Gymnastiek/Turnen	☐ Tennis
☐ Handbal	☐ Voetbal
☐ Hockey	☐ Volleybal
☐ Judo	☐ Wielersport
☐ Jujutsi	☐ Wintersport
☐ Kaarten	☐ Zaalvoetbal
☐ Kajak	☐ Zweefvliegen
☐ Karate	☐ Zwemmen
☐ Klimsport	☐ andere

7) Hoeveel tijd spendeert u gemiddeld per week aan sport?

- < 1 uur
- 1u - 3u
- 4u - 8u
- > 8 uur

8) Op welke wijze doet u aan sport?

- Topsport
- Lid sportclub
- Sportactiviteiten van de sportdienst
- Recreatief op individuele basis
- Recreatief in groepsverband
- Schoolsport
- andere

9) Bent u al eens het slachtoffer geweest van een sportongeval / sportblessure? (bijvoorbeeld een gebroken been, een spierscheur, een verzwichte enkel...)

- Ja
- Nee

10) Was u al eens arbeidsongeschikt als gevolg van een sportongeval/sportblessure?

- Ja
- Nee

11) Bent u aangesloten bij een sportclub/sportinstelling?

- Ja
- Nee

12) Dekt de verzekering van uw sportclub alle lichamelijke ongevallen?

- Ja
- Nee
- Weet het niet

13) Bevat uw ziekteverzekering een uitsluiting wat betreft extreme sporten?

- Ja
- Nee
- Weet het niet

14) Hebt u een private verzekering tot dekking van sportongevallen?

- Ja
- Nee
- Weet het niet

15) Is deze sport volgens u:

	Zeer veilig	Veilig	Noch veilig, noch onveilig	Onveilig	Zeer onveilig	Geen mening
Atletiek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Badminton	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Basketbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dansen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Darten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deltavliegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Duiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fitness	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gymnastiek / Turnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Handbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hockey	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joggen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Judo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jujutsi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaarten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kajak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Karate	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klimsport	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16) Is deze sport volgens u:

	Zeer veilig	Veilig	Noch veilig, noch onveilig	Onveilig	Zeer onveilig	Geen mening
Motorsport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Paardensport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parachutespringen of valschermspringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Roeien	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Schaatsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Squash	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tafeltennis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tennis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voetbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Volleybal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wielersport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wintersport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zaalvoetbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zweefvliegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zwemmen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

17) Hoe groot is het risico op blessures/ongevallen bij deze sporten?

	Zeer klein	Klein	Matig	Groot	Zeer groot	Geen mening
Atletiek	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Badminton	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Basketbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dansen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Darten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Deltavliegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Duiken	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fitness	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Gymnastiek / Turnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Handbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hockey	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Joggen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Judo	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jujutsi	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaarten	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Kajak	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Karate	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Klimsport	☐	☐	☐	☐	☐	☐

18) Hoe groot is het risico op blessures/ongevallen bij deze sporten?

	Zeer klein	Klein	Matig	Groot	Zeer groot	Geen mening
Motorsport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Paardensport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Parachutespringen of valschermspringen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Roeien	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Schaatsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Squash	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tafeltennis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tennis	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Voetbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Volleybal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wielersport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wintersport	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zaalvoetbal	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zweefvliegen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Zwemmen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bibliografie

- ABOUDI, M. Sportongevallen en sociale zekerheid. *Sport & Recht*. pp. 1538-1543 http://www.vdlegal.be/droitdusport_nl.html [10/02/2010]
- BEIRINCKX, N. (Sportfunctionaris Sint-Truiden), private e-mail aan CARDINAELS, K., 21 januari 2010.
- BERTON, L. 2009. *Je sportclub goed verzekerd*. Vlaamse sportfederatie V.Z.W
- BOES, M. 2007. *Sportrecht met inbegrip van de inleiding tot het recht*. Leuven: Acco.
- CLAASSENS, H., en GOOVAERTS, M. 2009-2010 *Zaakschade- en aansprakelijkheidsverzekeringen: een algemeen overzicht bij het seminarie schadeverzekeringen*. Leuven, FEB.
- COUSY, H. en VAN SCHOUBROECK, C. Wet op de landverzekeringsovereenkomst. *Wetgeving Verzekeringen 2009*.
- COUTEUR, J-P., MORIAU, A. en VANPARYS, R. Sportongevallenverzekering Overbodig, nuttig of nodig? *Budget&Recht*, nr.188 pp. 20-24.
- DE CORTE, R. *Overzicht van het burgerlijk recht*. pp. 569. <http://users.ugent.be/~rdecorte/documenten/doctrine/%255B1%25DOD.pdf> [16/02/2010]
- DE POORTER, L. Het statuut van de sportbeoefenaar, een round-up. *Sport & Recht* 122, pp 1478-1481.
- HANNES, B. (verantwoordelijke sportverzekeringen Ethias verzekeringen), *Mondelinge mededeling*, via bezoek, d.d. 12 april 2010.
- HENDRICKX, F. 2004. *Ongevallen en aansprakelijkheid in de sport. Een juridisch overzicht*. Kortrijk, UGA.
- JURISTENKRANT 2002 (weergave DE TARVERNIER, P.), afl. 53, 7 geciteerd op www.assuropolis.be [11/04/2010]
- KERREMANS, J. & AMEYE., B. 2009. *Sociaal en fiscaal statuut van de sportbeoefenaar*. Mechelen: Kluwer.
- KONING BOUDEWIJNSTICHTING. 2008. *Vrijwilligerswerk: De wet: praktische vragen en antwoorden*.
- RECHTSKUNDIG WEEKBLAD. *Onrechtmatige daad - Aansprakelijkheid - Dieren - a) Contractuele band tussen manege-uitbater en ruiter-slachtoffer - b) Meesterschap over het dier - Onervaren ruiter die rijles volgt in manege - Paard toegewezen door*

manege - c) Eigen fout van het slachtoffer - Gedeelde aansprakelijkheid. 2009-2010, pp. 1353. www.rw.be [17/04/2010]

- TOLRIP N.V. Sporten al dan niet in clubverband. De gevaren van het sporten zonder verzekering. *Sport&Recht*. pp 1104-1105
- VERZEKERINGSNIEUWS: focus op rechtspraak. 2004. *Doelman is aansprakelijk voor schade na foute sliding tackle.*, 20 (2), pp 3-4
- VERZEKERINGSNIEUWS: focus op rechtspraak. 2004. *Gele kaart wijst niet noodzakelijk op fout volgens art. 1382 B.W.*, 20 (12), pp 2
- VERZEKERINGSNIEUWS: focus op rechtspraak. 2004. *Onvoorzichtige rafter kan sportorganisatie niet aanspreken.*, 20 (12), pp 4
- WAW., "Collectieve verzekering is onbetaalbaar". *De Standaard*. 21 september 2006, pp.68.
- WAUTERS, W., "Ik leef al 4 maanden van het ziekenfonds". *Het Laatste Nieuws*, 19 januari 2005, pp. 23.

- Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [10/02/2010]
- ARREST CASSATIE nr. RC76B81_4 van 8 november 1976, *Arresten van het Hof van Cassatie van 1977*. pp. 284-285.
- ARREST CASSATIE nr. RC696G1_2 van 16 juni 1969, *Arresten van het Hof van Cassatie van 1969*. pp. 1026.
- ARREST HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL nr. RB10904_1 van 20 november 1992, *Revue générale des assurances et de responsabilités van 1994*. pp. 12357.
- BESLUIT van 5 december 2008 van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de erkenning- en subsidiëringsvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [11/02/2010]
- DECREET van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. http://www.vlaamssportfederatie.be/uploads/decreet_13_juli_2001_sportfederaties.pdf [11/02/2010]
- DECREET van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]

- K.B. van 10 augustus 1987 houdende vaststelling van de bijzondere regelen in verband met de toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 op de sportbeoefenaars. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [10/02/2010]
- K.B. van 12 mei 2003 in uitvoering van de programmawet van 24 december 2002. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [10/02/2010]
- K.B. van 21 augustus 1967 tot reglementering van de wielervedstrijden en van de veldritten. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [26/04/2010]
- K.B. van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]
- K.B. van 7 juni 2009 tot vaststelling van het minimumbedrag van het loon dat men moet genieten om als een betaalde sportbeoefenaar te worden beschouwd. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [23/10/09]
- Rechtbank Turnhout 13 november 1985, R.W. 1986-87, pp. 1280.
- Rechtbank van eerste aanleg van Doornik, 17/9/2004, in: Jurisprudence de Liège, Mons et Bruxelles, 2005, blz. 1510
- *REGLEMENT tot gemeentelijke erkenning van sportverenigingen*. Verkregen via private e-mail van Beirinckx, N., sportfunctionaris van Sint-Truiden [21/01/2010]
- WET van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [23/10/09]
- WET van 15 mei 2007 tot verbetering van het sociaal statuut van de betaalde sportbeoefenaar. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]
- WET van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [15/10/09]
- WET van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten. http://www.juridat.be/cgi_loi/loi_N.pl?cn=1978070301 [23/10/09]
- WET van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers. <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [15/11/2009]
- WET van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen. <http://www.juridat.be> [12/04/2010]
- WET van 7 november 1969 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidswetgeving op de houders van een vergunning van "beroepsrenner". <http://www.ejustice.just.fgov.be/wet/wet.htm> [25/10/09]

- AG INSURANCE. *Algemene Voorwaarden Ongevallenverzekering Jongeren en Zware Ziekten*. <http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/00792003200n.pdf> [20/04/2010]
- AG INSURANCE. *Algemene Voorwaarden Ongevallenverzekering Formule 24 Privé-leven*. <http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/00792003100n.pdf> [12/03/2010]
- AG INSURANCE. *Algemene Voorwaarden verzekering B.A. Sport- of Ontspanningsverenigingen*. <http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/independants/00792003800n.pdf> [20/04/2010]
- ALLIANZ. *Algemene voorwaarden Lichamelijke Ongevallen "Jongeren"*. <http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD945NE.pdf> [21/04/2010]
- ALLIANZ. *Algemene voorwaarden Persoonlijke lichamelijke privé-leven*. <http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD948NE.pdf> [21/04/2010]
- ALLIANZ. *Algemene voorwaarden Persoonlijke verzekering lichamelijke ongevallen*. <http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD943NE.pdf> [21/04/2010]
- ALLIANZ. *Algemene voorwaarden verenigingen – groeperingen*. <http://www.allianz.be/allianz/in/nl/AD971NE.pdf> [21/04/2010]
- AXA. *Algemene voorwaarden Comfort Personen*. http://www.axa.be/nl/vz_pe_algvoorw.html [20/04/2010]
- BLOSO. *Informatiebrochure: De blososportverzekering voor sportactiviteiten van korte duur*.
- ETHIAS VERZEKERING. 2008. *Cursus sportfunctionaris: verzekeringen*.
- ETHIAS VERZEKERING. *Algemene voorwaarden Sportverzekering*.
- FEDERALE VERZEKERING. *Algemene voorwaarden Persoonlijke verzekering ongevallen*. [http://www.federale.be/uploadedFiles/Autre-Andere/InformationsPratiques/Conditionsgénérales/Persoonlijke%20Ongevallenverzekering%202108034\(09_02\).pdf](http://www.federale.be/uploadedFiles/Autre-Andere/InformationsPratiques/Conditionsgénérales/Persoonlijke%20Ongevallenverzekering%202108034(09_02).pdf) [20/04/2010]
- GENERALI BELGIUM. *Algemene voorwaarden Verzekering Individuele Ongevallen*. http://www.generalibeli.be/documents_online/pdf/Niet_Leven_Non_Vie/AV-CG/ge2748.pdf [21/04/2010]
- MERCATOR. *Algemene voorwaarden Persoonlijke ongevallen*. <http://www.mercator.be/nl/particulieren/alle-producten/verzekering-persoonlijke-ongevallen/> [21/04/2010]

- MERCATOR. *Algemene voorwaarden Veilig Thuis*.
<http://www.mercator.be/nl/particulieren/alle-producten/veilig-thuis/>
[21/04/2010]
- NATIONALE SUISSE. *Algemene voorwaarden Persoonlijke verzekering tegen ongevallen*. <http://www.nationalesuisse.be/7/21/9/15/52.asp> [21/04/2010]
- NATIONALE SUISSE. *Algemene voorwaarden Individuele Jongeren*.
<http://www.nationalesuisse.be/7/21/9/15/49.asp>
- P&V. *Algemene voorwaarden verzekering sport-, ontspannings- en culturele verenigingen*. Uitgave 01/02

- <http://economie.fgov.be/nl/consument/Verzekering/Vrijwilligersverzekering/index.jsp> [09/04/2010]
- <http://www.aginsurance.be/nl/canal/ag/particuliers/rchorse1.asp> [20/04/2010]
- <http://www.arena-nv.be/nederlands/home.htm> [08/04/2010]
- http://www.assuralia.be/nl/pdf/To_the_point_jan_05_ziekte.pdf [11/04/2010]
- <http://www.assuropolis.be> [11/04/2010]
- <http://www.bloso.be/public/infotheek/adressen.asp> [20/12/2009]
- http://www.cm.be/nl/131/infoenactualiteit/publicaties/visie/visie_4_december/eurocross.jsp?ComponentId=9229&SourcePageId=5420 [14/03/2012]
- http://www.dip.be/site/website/be/nl/4000A/40B00C/40B10C/40B1YC/200801/10000P_080117_20 [14/03/2012]
- <http://www.dvv.be/products/productdetailproduct.asp?docID=590> [18/04/2010]
- <http://www.europ-assistance.be/upload/files/press/pr-100220-gipsvlucht-nl.pdf>
[13/03/2012]
- <http://www.gent.be/eCache/THE/44/556.cmVjPTk5MTg0.html> [24/04/2010]
- <http://www.hasselt.be/nl/downloads/135/erkenning-reglement.html>
[24/04/2010]
- <http://www.hbvl.be/nieuws/binnenland/aid903903/meer-ski-ongevallen-dan-vorig-jaar.aspx> [13/03/2012]
- http://www.hdp-arista.be/nl/sociaal_secretariaat/nieuws-sociaalsecretariaat/actualiteit-sociaalsecretariaat/3334-skiongeval_recht_gewaarborgd_loon
[14/03/2012]

- <http://www.isbvzw.be/nl/43/collections/4/isb-sportverzekering.html> [18/04/2010]
- <http://www.isbvzw.be/nl/downloads/1580/waarborgen-isb-sportverzekering-2010.html> [18/04/2010]
- <http://www.microsoft.com/info/nl/cookies.mspix> [25/04/2010].
- <http://www.nieuwsblad.be/article/detail.aspx?articleid=GEL2M0RMJ> [13/03/20120]
- http://www.omnius.be/publicaties_detail.php?id=37 [15/03/2010]
- <http://www.oivo.be/NL/doc/dcdc/all/document-602.html> [16/03/2010]
- <http://www.partena-ziekenfonds.be/nl/diensten/vervangingsinkomen/fases-arbeidsongeschiktheid/gewaarborgd-loon> [28/04/2010]
- <http://www.partena-ziekenfonds.be/userfiles/files/voordelenpakket/DZB%20statuten.pdf> [14/03/20120]
- <http://www.securex-ziekenfonds.be/mut/document.do?documentId=5713> [14/03/20120]
- http://www.socialsecurity.fgov.be/NL/nieuws-publicaties/wetgeving/wetswijzigingen/2003/ziekte_080910.htm [10/02/2010]
- <http://www.socmut.be/SocMut/Templates/Content/Content.aspx?NRMODE=Published&NRNODEGUID={2FEFDB35-40ED-4511-B0A7-48686887A881}&NRORIGINALURL=/SocMut/WatTeDoenBij/Buitenland/Reisbijstandsverzekering-Eurocross.htm&NRCACHEHINT=Guest#eurocross4> [14/03/20120]
- http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=DMF20100214_082&word=ski [13/03/20120]
- <http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/bevolking/structuur/woonplaats/groot/index.jsp> [24/04/2010]
- <http://www.tolrip.com> [23/04/2010]
- <http://www.val.be/?mnuid=289> [29/04/2010]
- <http://www.vdhunderwriters.be/> [23/04/2010]
- <http://www.vrijwilligersweb.be/verzekering.htm#model> [09/04/2010]
- <http://www.vttl.be/> [29/04/2010]
- <http://www.wielerbondvlaanderen.be/wielergids/> [26/04/2010]